

ΤΙΤΛΟΙ ΑΡΧΗΣ

23 άνθρωποι έγραψαν τις δικές τους ιστορίες και σας προσκαλούν να τους συνοδεύσετε στα πρώτα τους βήματα

Τίτλοι αρχής

Η αρχή είναι το πρώτο βήμα σε ό,τι θέλουμε να πετύχουμε. Κάποιες φορές είναι δύσκολη, άλλες είναι πιο εύκολη, όμως είναι πάντα απαραίτητη για να προχωρήσουμε. Οι τίτλοι αρχής δεν είναι παρά ένα νέο ξεκίνημα. Με το βλέμμα στο μέλλον, οι συγγραφείς μας, κάνουν την πρώτη τους προσπάθεια, βάζουν τα πρώτα λιθαράκια για όσα θα ακολουθήσουν στη λογοτεχνική τους πορεία. Ένα παιχνίδι λέξεων που φτιάχνει την πρώτη ύλη και θέτει τις βάσεις για το μέλλον.

23 άνθρωποι έγραψαν τις δικές τους ιστορίες και σας προσκαλούν να τους συνοδεύσετε στα πρώτα τους βήματα. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου «Δημιουργική Γραφή: Από τη Φαντασία στο Χαρτί» που παρέχεται από το Skillbox.gr, ετοιμάσαμε το ebook που διαβάζετε τώρα με στόχο να γνωρίσετε τη δική τους δουλειά υπό την επίβλεψη του εισηγητή, συγγραφέα και μεταφραστή, Κυριάκου Χαλκόπουλου.

Οι τίτλοι αρχής μόλις άρχισαν να πέφτουν. Καλή σας ανάγνωση!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αναστασία-Μαρία Ολιβιέρη - Μια Παλιά Ανάμνηση

Αντώνιος Τσιλάκης - Ο Διάλογος

Κωνσταντίνος Βιέννας - Καθεδρικός

Στέλλα Ψαρρού - Τα Τζιτζίκια Σιώπησαν

Κλεοπάτρα Καλλικάκη - Μπιάνκα

Διαμαντούλα Τσιμπλιαράκη - Αναπάντεχο Συμβάν

Χριστίνα Καλαμπόγια - Εννέα Δεκεμβρίου

Σταυρούλα Λαγού - Χωρίς Ταυτότητα

Ανδρομάχη Βουτσά - Κάτω από τις ροδιές

Μαρία Αναστασιάδου - Η Κρουαζιέρα

Παναγιώτα Στάμνου - Άμστερνταμ, Ολλανδία, παραμονές Χριστουγέννων

Ελένη Παππά - Ταξίδι στο χρόνο;

Καλλιόπη Κονοφάου - Τοιχογραφίες

Θεοδωρίδου Μυροφόρα - Η Συνεδρία

Αλεξάνδρα Ευρυσθένη - Το Σαφάρι

Δανάη Γεωργουλοπούλου - Μήπως

Αθηνά Χατζηδάκη - Το Κορίτσι

Κρις Νικ Αγαθάκης - Το σπουδαίο ταξίδι της Ζωής

Αναστασία Τσίντζουρα - Το Ακριβοθώρητο Λιμάνι

Ντίμη Κορτές - Η μέρα της μπουγάδας

Παναγιώτα Κόττα - Ο Σεισμός

Αγγελική Δημητριάδου - Νεφέλη Είναι Μόνο Μία

Στεφανία Γρηγοράκου - Στα Δίκτυα του Πετρωμένου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ-ΜΑΡΙΑ ΟΛΙΒΙΕΡΗ

Μια Παλιά Ανάμνηση

Έκλεισα τα μάτια μου. Εδώ και ώρα προσπαθούσα απεγνωσμένα να κοιμηθώ, όμως μου ήταν αδύνατο. Ο νους μου γύριζε όλο πίσω στο παρελθόν. Το ξέρεις ότι υπάρχουν δύο αλήθειες; Η υποκειμενική και η αντικειμενική. Ναι, κι όμως. Η πρώτη είναι για τους δειλούς ή για τους συμφεροντολόγους – πες το όπως θες. Η δεύτερη είναι εικονική...

Άκουσα τα βήματά του. Κάθε του κίνηση γινόταν αμέσως αισθητή. Η ξύλινη σκάλα αποκάλυπτε κάθε σου σάλεμα. Κάθε σου σκέψη βρισκόταν χαραγμένη σε εκείνη την σκούρη ξύλινη σκάλα που συνέδεε το πάνω με το κάτω μέρος του σπιτιού. Θα αναρωτιόταν κανείς πώς μπορεί μια σκάλα να είναι τόσο σημαντική. Κι όμως, αυτή ήταν η διασύνδεση ανάμεσα στην ελευθερία και την στασιμότητα. Ανάμεσα στην ανάσα και τον πνιγμό. Ανάμεσα στο φως και το αιώνιο σκοτάδι.

Πάτησε το πόδι του στο τελευταίο σκαλοπάτι αφήνοντας ένα απαλό, αλλά αισθητό τρίξιμο. Είδα το πρόσωπό του, παρόλο που προσπάθησα να το αποφύγω. Τόσες ώρες προσπαθούσα να σκεφτώ έστω έναν τρόπο για να μην χρειαστεί να συναντηθούν τα βλέμματά μας, όμως ήταν πλέον ανώφελο. Ξεφεύγει άραγε κανείς από την μοίρα του; Η σωστή ερώτηση βέβαια είναι: Θέλει να ξεφύγει;

Κάθισε στην ξύλινη καρέκλα και με κοίταξε. Τα βλέμματά μας συναντήθηκαν. Ένα ανεπαίσθητο χαμόγελο ξέφυγε από τα χείλη του.

«Όλη μέρα ψάχνω να βρω με τι λογική επέλεξες αυτή την ταινία, αλλά πραγματικά σηκώνω τα χέρια ψηλά», είπε κάνοντας μια κίνηση με τα χέρια του.

Ανασήκωσα αδιάφορα τους ώμους.

«Δεν ξέρω. Μου φάνηκε ενδιαφέρουσα.»

«Ενδιαφέρουσα; Πλάκα μου κάνεις.»

Τον κοίταξα χωρίς να πω λέξη.

«Δεν μπορείς να φανταστείς την έκφρασή μου όταν πήγα με το DVD στο χέρι στον Ρίτσαρντ για να την νοικιάσω», είπε γελώντας.

Κοίταξα προς την πόρτα.

«Σου έφερα να φας. Δεν είναι κάτι ιδιαίτερο, γιατί δεν πρόλαβα να μαγειρέψω, αλλά σου υπόσχομαι ότι το βράδυ το μενού θα είναι σπέσιαλ.»

«Δεν πειράζει», αναφώνησα χαμογελώντας ελαφρά. «Το βράδυ είναι πιο σημαντικό έτσι κι αλλιώς».

Κούνησε το κεφάλι του δείχνοντας ότι συμφωνούσε.

« Τέλος πάντων, πρέπει να πηγαίνω...»

Σηκώθηκε και τοποθέτησε την καρέκλα πίσω στην θέση της.

«Το βράδυ θα έρθω επάνω, έτσι;» ρώτησα, αλλά ακούστηκε περισσότερο σαν ψίθυρος.

Ήλπιζα να μην είχα φανερώσει τώρα μ' αυτή τη φράση την αγωνία μου που με δυσκολία κρατούσα κρυφή, μάλλον όμως είχε προδοθεί και χωρίς αυτό. Κοντοστάθηκε.

«Είμαστε καλύτερα, δεν είμαστε;» συνέχισα. «Μου υποσχέθηκες ότι όταν με εμπιστευτείς θα μπορέσω να ανεβώ επάνω επιτέλους».

Ήμουν σίγουρη ότι μπορούσε να καταλάβει την αγωνία στην φωνή μου. Όλοι θα μπορούσαν. Είναι σαν ένα προαίσθημα. Ακόμα και να θες να το αγνοήσεις είναι τόσο προφανές που σου είναι αδύνατον.

Γύρισε και με κοίταξε.

«Γιατί διάλεξες μια ταινία με απαγωγή;»

Κοίταξε εξεταστικά το βλέμμα μου. Τα μάτια μου έκαιγαν. Πολλοί πιστεύουν ότι τα μάτια λένε τις αλήθειες που το στόμα φοβάται να ξεστομίσει.

Έκανε μεταβολή και ανέβηκε πάλι την σκάλα. Άνοιξε την πόρτα, βγήκε και την έκλεισε, κλειδώνοντας πίσω του. Ο εκκωφαντικός ήχος πλημμύρισε το δωμάτιο κάνοντας τα αυτιά μου να βουίζουν.

Οι ώρες περνούν περίεργα. Ψεύτικα. Αυτή είναι η σωστή λέξη. Ζεις μία ζωή κάνοντας τα ίδια βήματα ξανά και ξανά. Πάντα ελπίζεις ότι θα έχεις το κουράγιο να στραβοπατήσεις έστω και για μία φορά, όμως είσαι δειλός. Μα δεν το παραδέχεσαι, όχι. Στέκεις κορδωτός και υπερηφανεύεσαι που βαδίζεις σωστά. Το ένα βήμα μετά το άλλο. Το δεξιό πόδι μετά το αριστερό. Ένα-ένα τα βήματά σου σε οδηγούν στον λάκκο. Άραγε, σε σπρώχνει κάποιος μέσα ή πέφτεις από μόνος σου για ακόμα μια φορά;

Ξεφύσησα αγχωμένη. Όλα πήγαιναν σύμφωνα με το σχέδιο. Γιατί έχω τόσο άγχος; – δεν υπήρχε λόγος να έχω τόσο άγχος. Όλα ήταν έτοιμα. Όλα ήταν στην εντέλεια.

Άκουσα βήματα. Αυτή την φορά ήταν για καλό. Περίεργο πράγμα πάντως. Ένα γεγονός μπορεί να έχει όχι απλώς διττή, αλλά και απολύτως αντίθετη αίσθηση κάθε φορά, αναλόγως των συνθηκών. Όλα είναι υποκειμενικά. Έτσι είναι ο αληθινός κόσμος. Ή μήπως δεν είναι;

Στάθηκε μπροστά μου. Με έπιασε από το χέρι και με τράβηξε απαλά προς την σκάλα. Πάτησα το αριστερό μου

πόδι πάνω στο πρώτο σκαλοπάτι. Λένε πως η ελευθερία χτίζεται βήμα-βήμα, όμως μπορεί κάποιος να ελευθερωθεί από τον κόσμο όταν βρίσκεται φυλακισμένος στο μυαλό του εξαρχής;

Το τελευταίο μου βήμα με έφερε στον επάνω όροφο. Το ισόγειο. Περίεργη λέξη. Αυτοί που την σκέφτηκαν ενδιαφέρονταν μόνο για οτιδήποτε βρίσκεται μπροστά στα μάτια τους. Πάνω από την γη. Οτιδήποτε βρίσκεται από κάτω τους μένει για πάντα κρυφό, μέχρι κάποιος αρκετά ευφυής να αποφασίσει να σκάψει. Περίεργη αίσθηση, πάντως. Κάποιοι σκάβουν προς τα πάνω για να φτάσουν στο ισόγειο και άλλοι αγνοούν εντελώς την ύπαρξη του υπογείου.

«Από εκεί», μου είπε δείχνοντας με το δεξί του χέρι.

Το σπίτι ήταν παλιό, τουλάχιστον πενήντα ετών και σίγουρα δεν είχε ανακαινιστεί ποτέ. Έστριψα προς τα αριστερά ακούγοντας την ανάσα του πίσω μου. Αναρωτιέμαι τι να σκέφτεται. Περνούν πολλές σκέψεις από το μυαλό μου – ίσως περισσότερες από όσες θα έπρεπε – και μερικές φορές εκπλήσσω μέχρι και εμένα την ίδια.

Έφτασα στην κουζίνα. Είχε σκουρο-πράσινη ταπετσαρία με μικρά λουλούδια που ήταν μαύρη από τα χρόνια και την βρώμα και είχε ξεκολλήσει σε μερικά σημεία στις άκρες λόγω της υγρασίας. Υπήρχε ένα ξύλινο τραπέζι στον μικρό, τετράγωνο χώρο με δύο επίσης σκούρες ξύλινες καρέκλες στην ίδια απόχρωση, την μια απέναντι από την άλλη. Πίσω από την πιο μακρινή καρέκλα και κατά μήκος του τοίχου βρισκόταν μια σειρά από ντουλάπια απ' το ίδιο υλικό με τα υπόλοιπα έπιπλα, τα οποία συνέχιζαν και στα δεξιά. Η μικρή λάμπα πάνω από το τραπέζι έριχνε φως σε κίτρινη απόχρωση κάνοντας τον χώρο να δείχνει λες και είχε να καθαριστεί αιώνες.

«Μπορείς να καθίσεις».

Κάθισα σ' εκείνη την μακρινή καρέκλα. Εκείνος κάθισε στην άλλη και σέρβιρε το φαγητό που είχε φτιάξει. Το στεγνό μοσχάρι προσπαθούσε μετά βίας να αντέξει την απαίσια εικόνα της γλιστερής σάλτσας που το περιλούζε αναίσχυντα. Δεν ξέρω τι ήταν χειρότερο: η εικόνα ή η μυρωδιά του.

Φάγαμε και μείναμε σιωπηλοί. Δεν υπήρχε και τίποτα άλλο να συζητήσουμε. Όλα είχαν ήδη ειπωθεί. Ξαφνικά, τέντωσε το χέρι του και έπιασε το δικό μου. Τον κοίταξα.

«Ξέρω... Ξέρω πως δεν είναι και το καλύτερο αυτή η κατάσταση, όμως... όμως νομίζω πως... θέλω να πω... το αισθάνεσαι κι εσύ, έτσι δεν είναι;»

Τον κοίταξα χωρίς να απαντήσω.

«Θέλω να πω... υπάρχει κάτι μεταξύ μας. Πες το όπως θες. Υπάρχει... υπάρχει μία σύνδεση. Μία κατανόηση».

Συνέχισα να τον κοιτάω αμίλητη.

«Νιώθω πως μπορούμε να πάμε παρακάτω. Να μην μείνουμε σταθεροί. Να προσπαθήσουμε να βελτιώσουμε την σχέση μας». Πήρε μια βαθιά ανάσα και ανασήκωσε τους ώμους στην προσπάθειά του να σκεφτεί πώς να συνεχίσει.

«Θα με περάσεις για τρελό, αλλά... αλλά νομίζω... νιώθω ότι εσύ κι εγώ μοιάζουμε. Ναι. Εσύ κι εγώ είμαστε ίδιοι».

Πήρα μια βαθιά ανάσα. Σηκώθηκα από την θέση μου και έκανα την καρέκλα λίγο πιο πίσω για να έχω χώρο να σταθώ. Τράβηξα τον σουγιά από το εσωτερικό του παπουτσιού μου και τον κάρφωσα στον λαιμό του.

«Γαμώτο!» φώναξα μες τα νεύρα μου. «Ήταν ανάγκη να το πας τόσο μακριά;». Το πρόσωπό μου πρέπει να είχε γίνει κατακόκκινο. «Ποιος διάολο ενδιαφέρεται για τέτοιες μαλακίες;» ούρλιαξα γελώντας.

Ο αέρας φυσούσε τα χορτάρια κάνοντάς τα να φαίνονται πως χορεύουν από μακριά. Το ένα μου βήμα ακολουθούσε το άλλο και οι μαύρες ψηλές γαλότσες μου θάβονταν ελαφρά στο βρεγμένο έδαφος. Συνέχισα να περπατώ μέχρι που έφτασα στο σημείο. Τράβηξα μια τελευταία φορά την μεγάλη, μαύρη σακούλα φέρνοντάς την μπροστά από το δεξί μου πόδι και αφήνοντας την να πέσει κάτω, εξαντλημένη από το βάρος. Έφερα το δεξί μου χέρι στο κούτελό μου και σκούπισα τον ιδρώτα που είχε σχηματιστεί στο πρόσωπό μου. Έπιασα το τσιγάρο με το δεξί μου χέρι και το έβγαλα από το στόμα μου, αφού πρώτα πήρα μία μεγάλη ρουφηξιά νιώθοντας όλη την κούραση να εξαντλεί το σώμα μου. Εξέπνευσα όλον τον καπνό κοιτάζοντας ταυτόχρονα τον ουρανό του δειλινού. Ήταν αλήθεια ότι αυτή ήταν η καλύτερη ώρα της ημέρας σε συνδυασμό, εννοείται, πάντα με τις μικρές ώρες προτού ξημερώσει.

Έβαλα ξανά το τσιγάρο στο στόμα μου. Έπιασα το φτυάρι που είχα παρατήσει στα αριστερά μου και ξεκίνησα να σκάβω. Το μεγάλο εργαλείο τρυπούσε το νωπό χώμα με ευκολία κάνοντας την δουλειά μου πιο γρήγορη και συνάμα απολαυστική.

Όταν η δουλειά ολοκληρώθηκε, σκούπισα τον ιδρώτα από το πρόσωπό μου. Έβγαλα το τρίτο τσιγάρο που είχα ανάψει όσο βρισκόμουν εκεί και γονατίζοντας, το έσβησα πάνω από το φρέσκο, ανακατεμένο χώμα με τα χορτάρια.

«Καληνύχτα αγόρια», αναφώνησα κοιτάζοντας και τις υπόλοιπες μεριές με το ίδιο ανακατεμένο χώμα. Μερικές μάλιστα από αυτές μετά βίας ξεχώριζαν με γυμνό μάτι. «Όνειρα γλυκά και απονήρευτα...»

Η μηχανή του αυτοκινήτου με έκανε να ανοίξω τα μάτια μου, που προσπαθούσα με μεγάλη δυσκολία να κρατήσω κλειστά. Σηκώθηκα από την σκούρη πράσινη πολυθρόνα και παίρνοντας ένα τσιγάρο από το πακέτο στο τραπεζάκι στα αριστερά μου, το άναψα και το έβαλα στο στόμα μου.

Πλησίασα το παράθυρο με αργά, αλλά σταθερά βήματα. Στάθηκα στα δεξιά γέρνοντας το μισό μου σώμα προς τον τοίχο δίπλα μου. Το στόρι του παραθύρου ήταν μισάνοιχτο και εύκολα μπορούσες να δεις έξω, ενώ αρκετά δύσκολα μπορούσαν να σε δουν. Ο Τζίμι κατέβηκε από το μεγάλο αγροτικό SUV με το ανοιχτό πορτμπαγκάζ παίρνοντας μια ορθογώνια, χάρτινη σακούλα με ψώνια στην αγκαλιά του. Κατευθύνθηκε προς την είσοδο του σπιτιού του. Έφτασε στην πόρτα και έψαξε το κλειδί στην δεξιά του τσέπη, που όμως δεν ήταν εκεί. Δοκίμασε την αριστερή, όμως ήταν τόσο αδέξιος που του έπεσε. Αφήνοντας την σακούλα κάτω, έσκυψε να το μαζέψει και αφού το πήρε, ξεκλείδωσε την πόρτα. Σκύβοντας και πάλι για να πιάσει την σακούλα, οι μύες διαγράφηκαν στο δεξί του μπράτσο.

Ένα χαμόγελο ξέφυγε ασυναίσθητα από τα χείλη μου την στιγμή που εκείνος έμπαινε στο σπίτι του κλείνοντας την πόρτα πίσω του. Κρίμα, σκέφτηκα κάνοντας έναν μορφασμό. Είχα αρχίσει να τον συμπαθώ...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΣΙΛΑΚΗΣ

Ο Διάολος

“Έλα δω ρε διάολε!”

Τα ‘χασα σαν άκουσα αυτή την προσφώνηση και πλησίασα το τραπεζάκι όπου ο χοντρός έπινε μπύρες με ένα φίλο του.

“Που είναι ρε η μπύρα που σου παράγγειλα;”

Ζεματίστηκα. Έχασα τη φωνή μου, έκανα μεταβολή και μπήκα στο μαγαζί. Τράβηξα αμέσως για την κουζίνα και ξέσπασα σε ένα βουβό κλάμα. Τα μάτια μου τρέχανε δάκρυα και δεν μπορούσα να πάρω ανάσα. Δεν ήξερα τι γομάρι ήταν ο κύριος Ρεμούνδος; Τον είχα καταλάβει και δεν τον χώνευα. Χοντρός στο σώμα, χοντρός στην ψυχή, χοντρός και στη συμπεριφορά του απέναντί μου. Είχε λεφτά και με τον αέρα του παραλή ερχόταν με φίλους του περισσότερο για να πει παρά για να φάει... Παράγγελνε τη μια μετά την άλλη τις μπύρες και δε με άφηνε να μαζεύω τα άδεια μπουκάλια για να τα βλέπουν οι περαστικοί και να λένε “μωρέ λεφτά που έχει αυτός! Για δες τις μπύρες στο τραπέζι του...”

Μπορεί να ήμουν παιδάκι ακόμα, αλλά είχα αρχίσει να “μυρίζομαι” τους ανθρώπους. Δεν μπορούσα να καταλάβω λεπτομέρειες αλλά μπορούσα με το μικρό μου το μυαλό να διακρίνω χοντρικά τους ανθρώπους σε καλούς και κακούς, σ’ αυτούς που αγαπούσα και σ’ αυτούς που δε χώνευα. Τον Ρεμούνδο τον ανεχόμουν γιατί ήταν πελάτης και τη δεκαετία του ‘50 οι καλοί πελάτες ήταν λίγοι. Κάθε φορά που τον σέρβιρα φοβόμουν τη χοντρή συμπεριφορά του, αλλά δεν ήταν δα κι ο μόνος πελάτης που όταν καθόταν στο τραπέζι μου συμπεριφερόταν σαν αφέντης προς υπηρέτη. Τι σόι άνθρωπος πρέπει να είσαι για να αποκαλείς “διάολο” ένα μικρό παιδί;

Λίγους αφέντες και πολλούς μεροκαματιάρηδες πρόσφυγες είχε η Κοκκινιά εκείνη την εποχή. Δύσκολο να περισσέψουν λίγες δραχμές στο τέλος της βδομάδας για να απολαύσουν με τις οικογένειές τους κανένα κεμπάπ “στο χέρι” – έτσι λέγανε τότε τα τυλιχτά σε λαδόχαρτο. Και το να περπατάει ένας φτωχός μ’ ένα κεμπάπ στο χέρι ήταν και λίγο καμάρι γιατί σήμαινε: “μπορεί να είμαι μεροκαματιάρης αλλά δόξα τω θεώ τα βγάζω πέρα και μπορώ κάπου κάπου να αγοράζω με 3 δραχμές ένα κεμπάπ”.

Το πήρα κατάκαρδα το “διάολε” εκείνη την Κυριακή το βράδυ, δεν το άντεξα και με πήρανε τα κλάματα. Μπορεί και να είχε ξεχειλίσει το ποτήρι από τη συμπεριφορά εκείνου του πελάτη, γι αυτό και ξέσπασα. Ο πατέρας μου που δούλευε στην ψησταριά δεν είχε ακούσει τίποτα. Μ’ έφαγνε για να σερβίρω κάποια κεμπάπ “στο πιάτο” στα τραπεζάκια που ήταν αραδιασμένα το ένα μετά το άλλο στο στενό πεζοδρόμιο του μαγαζιού. Η μάνα μου, η κυρά Ηρώ, που μπαινόβγαινε

στην κουζίνα με είδε με βουρκωμένα μάτια, με ρώτησε τι έπαθα, της εξομολογήθηκα πως ο Ρεμούνδος με φώναξε “διάολε” κι εκείνη αμέσως έτρεξε και το είπε στον πατέρα μου. Εκείνος πετάχτηκε σαν ελατήριο, ήρθε στην κουζίνα, με είδε και είπε: “Θα τον διώξω τον κερατά. Θα του δείξω εγώ!”.

Μέχρι να φτάσει όμως στην πόρτα το είχε μετανιώσει. Γύρισε πίσω, με κοίταξε και μου είπε: “Μη κλαις. Έτσι είναι οι πελάτες. Αν αρχίσω και τους διώχνω επειδή είναι γαϊδούρια θα πρέπει να το κλείσουμε το μαγαζί. Σκούπισε τα μάτια σου και πήγαινέ του τη μπύρα και μη καταλάβει πως έκλαιγες”. Την πήγε τελικά ο πατέρας μου, γιατί εγώ ντρεπόμουν να βγω έξω στο χάλι που ήμουν. Δεν ήθελα να με δουν κλαμένο, εμένα, κοτζάμ άντρα 13 χρόνων, εμένα που δούλευα όσο και οι μεγάλοι, εμένα που πήγαινα και στο Γυμνάσιο, εμένα που μάθαινα και τσάμπα αγγλικά, εμένα που μου άρεσε η κλασική μουσική, εμένα που μου άρεσε η ζωγραφική, εμένα που με φώναζαν “αριστοκράτη” γιατί δεν ήθελα κανένας να ξέρει τα βάσανά μου και να με λυπάται, εμένα, εμένα, εμένα... Λέξη δεν είπε ο πατέρας μου στον Ρεμούνδο. Σε λίγο συνήλθα. Έριξα μια ματιά στον καθρέφτη του καμπινέ για να δω αν τα μάτια μου είχαν ξεκοκκινίσει και βγήκα έξω να συνεχίσω το σερβίρισμα.

Το Ρεμούνδο από κείνη τη μέρα τον βαφτίσαμε “διάολο”. “Ήρθε πάλι ο διάολος” έλεγα και γελούσαμε. “Πάω να πάρω παραγγελία από τον διάολο”. Οι ταπεινώσεις που έτρωγα τη μια μετά την άλλη εκείνη την εποχή δεν ήταν λίγες, διότι οι Ρεμούνδοι ποτέ δεν λείπουν. Όλοι τους διάολοι κι εγώ από παιδάκι στην τελευταία τάξη του Δημοτικού φόρεσα την ποδιά του σερβιτόρου. Κι όσο μεγάλωνα και ψήλωνα τόσο σιγά-σιγά καταλάβαινα τη θέση μου μέσα σε έναν ανάλητο κόσμο. Ξέρεις τί είναι να ‘σαι παιδί και τα καλοκαίρια να σκέφτεσαι τους φίλους σου να παίζουν μπάλα, να παρακολουθούν ποδοσφαιρικούς αγώνες τοπικών ομάδων στην αλάνα της γειτονιάς και συ να είσαι σερβιτόρος; Μια Κυριακή που το ματς ήταν ντέρμπι και ζήτησα από τον πατέρα μου να με αφήσει να δω έστω το πρώτο ημιχρόνιο, εκείνος μου απάντησε με θλίψη: “Και το πεζοδρόμιο ποιος θα το πλύνει, τα τραπεζάκια ποιος θα τα βγάλει στο πεζοδρόμιο;”

Κι εκείνο το βράδυ που ο Ρεμούνδος με αποκάλεσε διάολο κλείσαμε το μαγαζί κατά τις 2 το πρωί, όταν πια είχε φύγει κι ο τελευταίος πελάτης, που συνήθως ήταν μεθυσμένος και δεν έλεγε να ξεκουμπιστεί. Κι όταν έφευγε εγώ μάζευα τα σερβίτσια, καθάριζα τα τραπεζάκια, τα κουβαλούσα μέσα στο μαγαζί, η μάνα μου έκανε τη λάντζα, ο πατέρας μου έσβηνε τα κάρβουνα της ψησταριάς και ταχτοποιούσε τα υπόλοιπα, βάζαμε λουκέτο και παίρναμε την ανηφόρα για το σπίτι, που νοικιάζαμε κάπου δύο χιλιόμετρα μακριά. Εκείνη η ανηφόρα τα ξημερώματα μετά την κούραση της δουλειάς ήταν πραγματικός Γολγοθάς. Μεγάλη ανηφόρα, δύσκολη σαν την ανηφόρα της ζωής μας.

Γιατί όμως δεν ξέχασα ύστερα από τόσα χρόνια αυτό το αναπάντεχο γεγονός; Δεν ήταν πάρα ένα από τα άπειρα τυχαία γεγονότα, που αν όμως δεν τα θεωρήσουμε τυχαία μπορούν να λειτουργήσουν πιλοτικά στο ταξίδι της ζωής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΙΕΝΝΑΣ

Καθεδρικός

Θυμάμαι τον τρόπο που έπεφτε ο Ήλιος, όσες τουλάχιστον αχτίδες του περνούσαν μέσα από το πυκνό σύννεφο, χαϊδεύοντας τον Καθεδρικό. Το κολοσσιαίο καμπαναριό έριχνε πάνω μας τη σκιά του και τα βιτρό έλαμπαν, τα κλίτη θα είχαν γεμίσει χρώματα τούτη την ώρα της Λειτουργίας. Αν ζούσαμε στον 19ο αιώνα, κάποιος θα έφτιαχνε μια γκραβούρα με αυτή τη σκηνή.

Ήμουν στη γωνιά της πλατείας, ο αχνιστός καφές στο ένα χέρι, το μπράτσο της συζύγου μου στο άλλο, τα παιδιά μου πάνω στα ποδήλατα, δυο μικρές αεικίνητες σβούρες με κόκκινα κράνη κι επιγονατίδες. Οι περισσότεροι φίλοι τους ήταν ήδη εδώ κι οι υπόλοιποι θα ξεχύνονταν από την πόρτα του ναού με τη λήξη του Μυστηρίου.

Κι ύστερα, μαζί με τους γονείς των άλλων μικρών, θα ακολουθούσε το γεύμα στην ημιυπόγεια ταβέρνα του Πέτερ, όπου τα σαλιγκάρια είναι σβησμένα με μπράντι κι η μπίρα ρέει ατελείωτη από τις κάνουλες στα στόματα, τα στομάχια και τα λευκά τραπεζομάντιλα. Προμηνυόταν μια εύπορη, νωχελική Κυριακή, σαν τόσες πριν από αυτή, περικλειστη μέσα στη φούσκα της Δυτικής Ευρώπης.

Θα' ταν υπερβολή να πω πως σε κατάλαβα από τον ήχο των τακουνιών στις μαρμάρινες πλάκες; Ή ίσως να ήταν το άρωμά σου, που αγοράζαμε πάντοτε από εκείνο το μαγαζάκι κάτω από το φοιτητικό μου σπίτι. Έστριψα προς την πηγή των ερεθισμάτων αργά, με ένα αντανακλαστικό σκουριασμένο απ' την αχρησία αλλά ακόμη παρόν.

Η καμπαρντίνα έδειχνε ακριβή, χρώμα σταχτί τυλιγμένο γύρω στη μέση σου και τα μεγάλα στρογγυλά γυαλιά έκρυβαν ένα ζευγάρι μάτια που γνώριζα άριστα τι χρώμα είχαν. Τα μαλλιά ήταν κομμένα στο ύψος της ωμοπλάτης και το κάτω μέρος της τρίχας γυρνούσε προς τα μέσα, ένα ανεπαίσθητο ερωτηματικό.

Έμεινα ακίνητος όσο στεκόσουν εκεί, είκοσι χρόνια μα ούτε δέκα μέτρα μακριά. Από την άκρη της κόγχης σε παρατήρησα να γράφεις στο τηλέφωνό σου, να τρως ένα ζαχαρωτό, να μιλάς με την παρέα ανθρώπων που σε συνόδευαν, πράξεις που θα έμοιαζαν απόλυτα φυσικές σε όλους τους υπόλοιπους κομπάρσους της σκηνής μας. Εγώ τις έβρισκα συμβολικές κι απόκρυφες, σαν να ήμουν μέσα στον Άγιο Στέφανο, περιμένοντας την Όστια.

Ένα ρίγος διαπέρασε το κορμί μου κι απλώθηκε παλιρροϊκά, καθώς πέρασες το χέρι σου κι άνοιξες το μακρύ παλτό. Ελεύθερη από την κουρτίνα κερατίνης, η κονκάρδα με τον θυρεό της Δημοκρατίας μας στο αριστερό σου πέτο έλαμψε. Έγινες διπλωμάτης, λοιπόν, ακριβώς όπως ονειρευόσουν τότε.

Αισθάνθηκα υπερήφανος, χωρίς καν να αντιλαμβάνομαι τον λόγο κι ένιωσα τόσο την ανάγκη να σ' το εκφράσω,

που ένωσα σαν ικέτης τα χέρια γύρω απ' το χάρτινο ποτήρι του καφέ κι έκανα ένα διστακτικό βήμα προς τα σένα.

Ίσως να έφτανα μπροστά σου αν δεν έλαμπε ξάφνου σαν πινακίδα νέον η αλήθεια στο μυαλό μου □ σε είχαν τοποθετήσει εδώ. Για δύο χρόνια ή για τέσσερα (πόσο κρατούν οι διορισμοί σας, άραγε;), θα μοιραζόμασταν τη θαλπωρή των Κυριακών. Θα στολίζαμε μαζί το χριστουγεννιάτικο δέντρο του δήμου, πίνοντας ζεστό κρασί, θα κολυπούσαμε στο ποτάμι αναπολώντας μεσογειακές αμμουδιές, θα σχολιάζαμε τις ίδιες θεατρικές παραστάσεις. Θα έκανες με τη γυναίκα μου πλάτες, τα παιδιά σου, αν είχες, θα έπαιζαν δίπλα στα δικά μου. Και τέλος, θα με συναντούσες όπως σε συνάντησα μόλις, σε μια συναυλία, ένα δοκιμαστήριο, ένα σταθμό του τραμ που έρχεται πάντα στην ώρα του.

Τώρα η μπίρα του Πέτερ φάνταζε πιο άγευστη από ποτέ. Κι η Δευτέρα στο γραφείο, με τόση δουλειά ώστε να ξεχάσω τα πάντα, ευπρόσδεκτη.

ΣΤΕΛΛΑ ΨΑΡΡΟΥ

Τα Τζιτζικια Σιώπησαν

Ήταν ξαπλωμένος μέσα στο ημίφως, βυθισμένος στο μισοσκόταδο των σκέψεων του όπως κάθε βράδυ. Εδώ και χρόνια υπέφερε από αϋπνίες. Του ήταν σχεδόν αδύνατο να κοιμηθεί. Κάθε φορά που τα βλέφαρα του βάραιναν από την κούραση, ηχούσε στο μυαλό του αυτός ο απαίσιος, ατέρμονος ήχος των τζιτζικιών. Ήταν ένας ήχος που τον είχε συνηθίσει αφού τον συνόδευε τόσο καιρό, κάθε νύχτα, δεν μπορούσε όμως ποτέ να τον καταλάβει ούτε να τον αποκωδικοποιήσει. Υπήρξε ευτυχισμένος στη ζωή του, έκανε τη δουλειά που αγαπούσε για 40 χρόνια μέχρι να αποσυρθεί. Είχε παντρευτεί μια γυναίκα την οποία αγάπησε πολύ. Δεν κατάφερε ποτέ να αποκτήσει παιδιά μαζί της, αλλά ζούσαν όμορφα και αρμονικά, ταξίδευαν συχνά και με κάθε ευκαιρία, έκαναν ωραίους μεγάλους περιπάτους και ατελείωτες συζητήσεις, γευμάτιζαν ή δειπνούσαν σε καλά εστιατόρια, τους άρεσε η τζαζ μουσική την οποία άκουγαν με πάθος. Οι αναμνήσεις του από τη ζωή μαζί της ήταν γλυκές και τρυφερές. Το μόνο μελανό σημείο στη ζωή του ήταν αυτές οι αϋπνίες που τον βασάνιζαν.

Η γυναίκα του πάντα προσπαθούσε να τον βοηθήσει να αντιμετωπίσει το πρόβλημά του, από το να φτιάχνει χαλαρωτικά αφεψήματα μέχρι να τον στέλνει σε μαθήματα διαλογισμού και ειδικούς γιατρούς. Τίποτα όμως δεν στεκόταν δυνατό να τον ανακουφίσει και φυσικά ποτέ δεν της είχε μιλήσει για εκείνο τον απαίσιο ήχο των τζιτζικιών που άκουγε κάθε φορά που προσπαθούσε να κοιμηθεί. Ήταν παράξενο, γιατί ενώ μοιραζόταν τα πάντα μαζί της, αυτό δεν τολμούσε ποτέ να της το πει και ήταν κάτι που τον βάραινε. Πώς όμως να μοιραστείς κάτι που ούτε εσύ το καταλαβαίνεις, πώς να το εξηγήσεις.... Πολλές φορές είχε σκεφτεί να της το εκμυστηρευτεί, αλλά πάντα μια δύναμη τον κρατούσε πίσω. Μέχρι που εκείνη πέθανε ήσυχη και γαλήνια στον ύπνο της. Δεν της φανέρωσε ποτέ το μόνο μυστικό του.

Ήταν πολύ όμορφη και ικανή γυναίκα κι όταν την πρωτογνώρισε δεν πίστευε ποτέ ότι θα κατάφερνε να την κατακτήσει. Η μοίρα τους όμως ήταν δεμένη, χωρίς να το γνωρίζουν. Κι εκείνη είχε ένα μυστικό, κάτι που δεν θέλησε ποτέ να μοιραστεί μαζί του, είτε από ανασφάλεια είτε για να μην τον στενοχωρήσει. Ήταν ένα βάρος που κουβαλούσε μέσα της και την ακολουθούσε σε όλη της τη ζωή, όμως όταν τον γνώρισε πήρε την απόφαση να μην αφήσει αυτή την τραυματική εμπειρία να της καταστρέψει την ευτυχία που και η ίδια πίστευε ότι της άξιζε, για αυτό και κατάφερε να ζήσει με τον άντρα της μια γεμάτη ζωή.

Εκείνο το βράδυ ξαπλωμένος, βυθισμένος στις αναμνήσεις του, μέσα σε εκείνο το σπίτι, στο δωμάτιο που είχε ζήσει πάνω από σαράντα χρόνια με την γυναίκα του, αναπολούσε την παιδική του ηλικία, τα ανέμελα χρόνια που τριγυρνούσε στις γειτονιές με τους φίλους του και παίζανε διάφορα παιχνίδια, τους γονείς του που ήταν σκληροί αλλά

δίκαιοι άνθρωποι. Τα χρόνια των σπουδών του, τις ατέλειωτες ώρες διαβάσματος, αλλά και τα ξέφρενα ξενύχτια... και ύστερα η σκέψη του ξεστράτισε στην πρώτη γνωριμία με την γυναίκα του, τότε που εκείνη ήταν δασκάλα στο τοπικό σχολείο και εκείνος επίδοξος δικηγόρος, με όνειρα και προσδοκίες για το μέλλον.

Το σχολείο όπου εργαζόταν βρισκόταν ακριβώς απέναντι από το γραφείο με το οποίο είχε ξεκινήσει να συνεργάζεται ως νέος φιλόδοξος δικηγόρος. Την έβλεπε κάθε πρωί στο προαύλιο του σχολείου, ήταν όμορφη, αλλά φαινόταν ντροπαλή και απόμακρη. Το πρόσωπό της του έμοιαζε ταυτόχρονα οικείο αλλά και απόκοσμο. Ένιωθε ότι είχε κάποια σύνδεση μαζί της που δεν μπορούσε να εξηγήσει. Μια σύνδεση που του προκαλούσε μια ανεξήγητη αμφιθυμία. Κάθε φορά που τα βλέμματά τους συναντιούνταν, εκείνη κοιτούσε αμέσως αλλού σαν να φοβόταν. Αυτή η συμπεριφορά του κινούσε ακόμη πιο πολύ το ενδιαφέρον.

Προσπαθούσε να σκεφτεί έναν τρόπο να την προσεγγίσει και να την γνωρίσει, αλλά και αυτός όντας άνθρωπος διακριτικός και ευγενικός από τη φύση του, δυσκολευόταν να βρει την αφορμή.

Περιοριζόταν μόνο στο να την κοιτάζει και να της χαμογελά με κάθε ευκαιρία, παρόλο που εκείνη ποτέ δεν επέστρεφε το χαμόγελο κι ούτε ανταποκρινόταν με κάποιον άλλο τρόπο.

Κάποιο πρωί – σαν από μηχανής θεός – εμφανίστηκε στο δικηγορικό γραφείο ο διευθυντής του σχολείου της μέλλουσας γυναίκας του, διότι ήθελε να τους αναθέσει μια υπόθεση που αφορούσε οργανωτικά θέματα της σχολικής μονάδας. Σε κάποια από τα επόμενα ραντεβού προς έκκληξή του εμφανίστηκε κι εκείνη, διότι η ίδια είχε προσφερθεί να οργανώσει όλες τις λεπτομέρειες που χρειαζόνταν για να συνταχθεί το καταστατικό του σχολείου. Τότε ήταν που βρήκε την ευκαιρία μέσω των συναντήσεων που είχαν να την προσεγγίσει. Δεν ήταν εύκολο. Ενώ ήταν μια γυναίκα συγκροτημένη, με ωραίο λόγο, ευστροφία και δεινότητα σε ό,τι έκανε, χαρισματική με πολυεπίπεδες γνώσεις, δεν έδινε ευκαιρίες σε κάποιον να έρθει πιο κοντά της. Η συμπεριφορά της δημιουργούσε μια απόσταση, σαν να φοβόταν να πλησιάσει κάποιος κοντά της, σαν να μην ήθελε να φανερώσει το οποιοδήποτε συναίσθημα, ύψωνε ένα τείχος κάθε φορά που εκείνος έκανε κάποια ερώτηση λίγο πιο προσωπική ή έλεγε κάποιο αστείο για να την κάνει να γελάσει. Εκείνος όμως ήταν αποφασισμένος ότι η γυναίκα αυτή τον ενδιέφερε και έτσι προσπάθησε μέσα σε αυτές τις συναντήσεις του να της δείξει κομμάτια όμορφα από τον δικό του εαυτό, να την κάνει να τον εμπιστευτεί. Εξάλλου πέρα από την εξαιρετική του προσωπικότητα, την ευφράδεια και τους αβρούς τρόπους, ήταν ένας πολύ γοητευτικός νέος. Κάπως έτσι και χωρίς εκείνη να το καταλάβει γίνανε φίλοι. Για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, μοιράζονταν κοινά ενδιαφέροντα, όμορφες συζητήσεις και περιπάτους στην εξοχή μέχρι που κατάφερε να την κάνει να τον εμπιστευτεί και έτσι και εκείνος να μπορέσει να της εκφράσει τον έρωτά του. Λίγο καιρό μετά έγιναν ζευγάρι και παντρεύτηκαν σε μία λιτή και απέριτη τελετή που ταίριαζε με τον χαρακτήρα και των δύο.

Αυτό που δεν ήξερε, δεν έμαθε και ήταν το μεγάλο μυστικό της γυναίκας του ήταν ότι, όταν εκείνη ήταν φοιτήτρια, ένα καλοκαιριάτικο ζεστό βράδυ, σε κάποιο πάρτι, σε μία παραλία είχε πέσει θύμα βιασμού. Αυτός ήταν και ο λόγος που ποτέ δεν είχε κάνει κάποια σχέση, που δεν εμπιστευόταν τους ανθρώπους, που δυσκολεύτηκε τόσο πολύ να έρθει κοντά με κάποιον. Ο άντρας της ήταν ο μοναδικός που με την υπομονή του, την ευγένεια, την αβρότητα και την ευαισθησία του, την έκανε να εμπιστευτεί πάλι τους ανθρώπους, να αρχίσει να ονειρεύεται και να αγαπά πάλι τη ζωή, να ξαναγίνει η δυναμική γυναίκα που κάποτε ήταν. Με την υπομονή και την αγάπη του κατάφερε να την βγάλει από την δίνη των συναισθημάτων της και να της δώσει φως και ελπίδα. Αυτός ήταν που της χάρισε τόσα χρόνια ευτυχίας, αρμονίας και πληρότητας συναισθημάτων.

Τη γνωριμία με την γυναίκα του αναπολούσε εκείνο το βράδυ με την ανυπόφορη ζέστη, στο μισοσκόταδο,

άλλα το συναίσθημα του όσο περνούσε η ώρα βάραινε, το ένιωθε σαν ένα σφίξιμο, μία πίεση στο στήθος... Τα όμορφα συναισθήματα που του φέρναν οι θύμησες από το παρελθόν άρχισαν να εξασθενούν και να εξαϋλώνονται. Ανακατεμένες σκέψεις άρχισαν να στροβιλίζονται στο μυαλό του, εικόνες που δεν βγάζανε νόημα. Αναλαμπές από το παρελθόν, από κάποια πολύ ζεστή νύχτα, ένα πάρτι στην παραλία, κόσμος, συμφοιτητές, κορίτσια, αλκοόλ, χορός, ιδρώτας, ζαλάδα, μεθύσι. Κι ύστερα μες το μυαλό του κολλημένη μια εικόνα σε ένα απομονωμένο σημείο της παραλίας, ένας άντρας να βιάζει μια γυναίκα, εκείνη να ζητάει βοήθεια, το πρόσωπό της, η κραυγή και η απελπισία της. Εκείνος να τους κοιτάζει σαστισμένος χωρίς να κάνει τίποτα και ύστερα η ζαλάδα, ο ατελείωτος ήχος των τζιτζικιών, ένα χτύπημα στο κεφάλι. Λιποθυμία. Αμνησία. Σιωπή... Εκείνο το βράδυ στο μισοσκόταδο μέσα στο ημίφως των σκέψεων του συνειδητοποίησε ότι εκείνη η γυναίκα στην παραλία ήταν η γυναίκα του, η γυναίκα της ζωής του και δεν είχε καταφέρει να κάνει τίποτα για να την βοηθήσει.

Έγειρε απαλά στο μαξιλάρι, αποκαμωμένος, και βυθίστηκε στον τελευταίο ύπνο της ζωής του, βαθύ και συνεχόμενο, χωρίς τον ήχο των τζιτζικιών να αντηχεί πλέον στα αυτιά του.

ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ ΚΑΛΛΙΚΑΚΗ

Μπιάνκα

Έχει ειπωθεί πως η ζωή μας είναι μοναχική και πως οι φίλιες που συνάπτουμε δεν είναι παρά αυταπάτες, που γεμίζουν το κενό της μοναξιάς μας.

Μια τέτοια αυταπάτη ήταν και για μένα η Μπιάνκα. Το ήξερα από τη μέρα που τη γνώρισα. «Είμαι η Μπιάνκα», μου είπε και αμέσως γέμισε αυτό το απέραντο κενό μέσα μου. Πρώτη μέρα στο γυμνάσιο θηλέων της γειτονιάς μου, στην πόλη, εγώ, μοναχικό παιδί της επαρχίας, καθισμένη στο τελευταίο θρανίο, προσπαθούσα να περάσω όσο το δυνατόν απαρατήρητη. Φαινόμενουν τόσο αταίριαστη σ' αυτό τον χώρο, με τα μεγάλα μυωπικά γυαλιά μου και τα παλιομοδίτικα ρούχα μου, ανάμεσα σε όλες τις μαθήτριες, ντυμένες με την τελευταία λέξη της μόδας, γεμάτες από ζωντάνια, έτοιμες ν' αδράξουν και την τελευταία σταγόνα της μαθητικής ζωής τους.

Την κοίταξα από πάνω μέχρι κάτω. Το ντύσιμό της φαινόταν ακριβό, όμως λιτό και κάπως συντηρητικό, τα μαλλιά της, κατάμαυρα και πυκνά έπεφταν ατημέλητα στους ώμους της, το δέρμα της σκουρόχρωμο, τα χαρακτηριστικά του προσώπου, λεπτά με μόνη παραφωνία τα παχιά σμιχτά μαύρα φρύδια πάνω από τα μάτια. Όταν τη φέρνω πάλι στο μυαλό μου, όπως ακριβώς τη γνώρισα εκείνη την εποχή, δυσκολεύομαι πραγματικά να τη χαρακτηρίσω. Θα έλεγα πως ήταν μάλλον άσχημη, ίσως πολύ άσχημη μα μ' έναν πολύ περίεργο τρόπο, που την έκανε ταυτόχρονα ιδιαίτερα ελκυστική. Ήταν τόσο αυθόρμητη, διαχυτική και φιλική προς όλους, που κατόρθωνε να κερδίσει τη συμπάθεια με το «καλημέρα». Ήταν από τα πιο δημοφιλή άτομα στην τάξη. Για χρόνια αναρωτιόμουν πώς ένα τόσο κοινωνικό και δημοφιλές άτομο όπως η Μπιάνκα κατάφερε να δέσει με την ντροπαλή και κάπως μονόχροτη «καινούργια», εμένα.

«Μένεις στην πλατεία;», με ρώτησε. «Κι εγώ εκεί κοντά μένω. Κοίτα, κάθε πρωί δίνουμε ραντεβού πέντε-έξι άτομα έξω από το ψλικάτζίδικο του Θάνου, γύρω στις 8, και πάμε όλες μαζί παρέα στο σχολείο. Αν θες έλα μαζί μας».

Και κάπως έτσι ξεκίνησε η φιλία μας. Και ξεκινούσαμε κάθε πρωί στις 8, πέντε με έξι κορίτσια για το σχολείο και κάναμε μια στάση στη διαδρομή, έξω από το σπίτι της Κατερίνας (δυσκολεύτηκα πολύ να καταλάβω τι ακριβώς ήταν αυτή η Κατερίνα και γιατί η Μπιάνκα είχε τέτοιο κόλλημα μαζί της που ήθελε να περνάμε να τη βλέπουμε κάθε πρωί πριν το σχολείο, παιδί της επαρχίας γαρ) και μετά πάλι, μετά το τέλος των μαθημάτων, συναντιόμασταν ξανά και γυρίζαμε μαζί και αν υπήρχε περιθώριο και χρήματα, πίναμε και κανένα καφέ στις καφετέριες της γειτονιάς. Και κάθε δεύτερο Σάββατο, κατά το απογευματάκι, βρισκόμασταν πάλι στο ίδιο σημείο συνάντησης, στο ψλικάτζίδικο του Θάνου, εγώ, η Μπιάνκα και άλλες δυο τρεις συμμαθήτριες που βρίσκαμε διαθέσιμες, για να πάμε καμιά βόλτα ή σε κανένα σινεμά. Όσο για τα λεφτά, πάντα πλήρωνε η Μπιάνκα. Δεν άφηνε ποτέ άλλη από εμάς να πληρώσει, εκτός κι

αν είχε γενέθλια. Κι αν τολμούσε κάποια να κάνει ότι βγάζει λεφτά, τα πετούσε επιδεικτικά στον δρόμο, για να δείξει πόσο πολύ δεν τα είχε ανάγκη. Πού τα έβρισκε τα λεφτά; «Ο συχωρεμένος ο μπαμπάς, μας άφησε μεγάλη σύνταξη. Άσε που έχω και τη νονά μου, ματσωμένη και άκληρη που με χαρτζιλικώνει» μου δικαιολογήθηκε κι εγώ την πίστεψα ή τουλάχιστον έπεισα τον εαυτό μου να την πιστέψει.

Από τις πρώτες κιόλας μέρες της γνωριμίας μας με κάλεσε να πάω σπίτι της. Και η μάνα της, παρ' όλο που δεν είχε (από ό,τι κατάλαβα) σε μεγάλη υπόληψη τις φίλες της και την απέτρεπε από το να κάνει φιλίες με συμμαθήτριές της (κάτι είχε ψυλλιαστεί φαίνεται), εμένα με κατασυμπάθησε. Και λογικό ήταν. Ήμουν η αριστούχος συμμαθήτρια της Μπιάνκας της, που μπορούσε να τη βοηθήσει στα μαθήματα, αρκετά ασχημούλα και απονήρευτη για να τη μπλέξει σε άλλες περιπέτειες.

«Η αριστούχος συμμαθήτρια», έτσι με σύστηνε παντού η Μπιάνκα. Κι εγώ κορδωνόμουν γιατί έβλεπα πως η φίλη μου ήταν περήφανη για μένα κι ένιωθα κατά κάποιο τρόπο πως κάτι κατάφερα να προσφέρω κι εγώ σ' αυτή τη φίλια. Γιατί, είναι αλήθεια, πως συχνά ένιωθα άβολα, σαν να υπήρχε μια ανισορροπία στη σχέση μας. Ένιωθα πως είχα κολλήσει στη φίλη μου, ρουφούσα τη ζωντανία της και την κοινωνικότητα της, γεμίζοντας το δικό μου κενό, χωρίς όμως εγώ να έχω κάτι να προσφέρω σ' αυτήν από τον μοναχικό, πληκτικό εαυτό μου. Ούτε καν να τη βοηθήσω στις συναισθηματικές της αναζητήσεις μπορούσα. Βρισκόμασταν σε άλλο μήκος κύματος κι αυτό το ήξερε κι αυτή και δεν με φόρτωνε με τα δικά της. Ε, να λοιπόν που επιτέλους είχε βρεθεί, κάτι, αυτό το ελάχιστο, που μπορούσε να της φανεί χρήσιμο: το αξιοπρεπές image μου.

«Η αριστούχος συμμαθήτρια» έγινε στη συνέχεια «άριστη φοιτήτρια», «άριστη νομικός» και στη συνέχεια «άριστη δικαστικός». Το επικάλυμμα κύρους, που διέθετα, διαρκώς αναβαθμιζόταν. Η Μπιάνκα από την άλλη παρέμενε αυτή που ήταν. Η ζωντανή, διαχυτική, συμπονετική, αξιολάτρευτη φίλη. Όχι πως δεν είχε ελαττώματα. Είχε και μάλιστα αρκετά και σοβαρά. Έλεγε πολλά ψέματα, έστηνε συχνά στα ραντεβού της και περνούσε κάποιες περιόδους εξαφάνισης, που συνήθως ταυτιζόνταν με σύντομες θυελλώδεις σχέσεις της με διάφορες «φίλες». Δεν επενέβαινα στα προσωπικά της, ούτε την έψαχνα όταν χανόταν. Ήξερα ότι θα ξανάρθει. Και πράγματι πάντα ερχόταν. Το γνωστό τηλεφώνημα «Έλα ρε, χαθήκαμε» και μετά ραντεβού για καφέ. Και όπως πάντα, ο καφές κερασμένος. Όσα λεφτά και αν έβγαζα, η Μπιάνκα δεν με άφηνε να πληρώσω. Ένα φεγγάρι μου είπε πως είχε πιάσει δουλειά στις επιχειρήσεις του νονού της. Πηγαινοερχόταν ντυμένη με ταγιέρ και κρατώντας ένα μεγάλο ντοσιέ στο χέρι, ένας Θεός ξέρει πού κρυβόταν τις ώρες της «δουλειάς». Γιατί κάποια φορά που έπεσε στα χέρια μου το περιβόητο ντοσιέ, ανακάλυψα πως ήταν εντελώς κενό. Δεν της είπα τίποτε. Ποιος ο λόγος να την αναγκάσω να δικαιολογήσει το ψέμα με άλλη μια σειρά από ψέματα; Και γιατί, αλήθεια, έπρεπε να λέει τόσα ψέματα; Ποιος ξέρει; Μπορεί τελικά ούτε η ίδια να μην άντεχε την αλήθεια της.

Με το πέρασμα των χρόνων η γειτονιά μας είχε αρχίσει να αλλάζει φυσιογνωμία. Στη θέση των παλιών καφέ, ξεφύτρωναν νέες ταβέρνες και ψησταριές. Σε μια τέτοια ταβέρνα με κάλεσε μια μέρα η Μπιάνκα, να γνωρίσω τον ιδιοκτήτη της, τον κ. Παναγιώτη, που ήταν πατριώτης της από το Νησί. Ο κ. Παναγιώτης μας περιποιήθηκε δεόντως. Μάλιστα κανόνισα και ξαναπήγα στη συγκεκριμένη ταβέρνα με συναδέλφους μου, οι οποίοι κατενθουσιάστηκαν. Λίγες μέρες αργότερα, η Μπιάνκα μου εκμυστηρεύτηκε πως είχε ένα κεφάλαιο στην άκρη (πού το βρήκε αλήθεια;) και σκεφτόταν να κάνει δική της επιχείρηση μαζί με τον κ. Παναγιώτη. Βρεθήκαμε και οι τρεις μαζί στην ταβέρνα και ήπιαμε στην ευόδωση του νέου εγχειρήματος. Ο κ. Παναγιώτης ήταν κι αυτός ενθουσιασμένος. Οι δουλειές στο μαγαζί πήγαιναν πολύ καλά και ήταν καιρός να προχωρήσει παραπέρα. Κρίμα που δεν μπορούσα κι εγώ να συμμετάσχω στην επιχείρηση. Τους υποσχέθηκα όμως πως θα τους εξασφάλιζα πρώτης ποιότητας πελατεία.

Και μετά η πλήρης εξαφάνιση. Στην αρχή υπέθεσα ότι πάλι προέκυψε κάποιος θυελλώδης έρωτας, μετά σκέφτηκα ότι μπορεί η Μπιάνκα να έτρεχε για τη νέα επιχείρηση και μετά ξεχάστηκα στη δική μου καθημερινότητα. Θα μπορούσα απλά να πάρω τηλέφωνο στο σπίτι της (δεν υπήρχαν τότε κινητά), έστω ρισκάροντας να ακούσω το βρίσιμο της μάνας της, που πλέον δεν εμπιστευόταν ούτε εμένα το «καλό κορίτσι», ή να περάσω από την ταβέρνα του κ. Παναγιώτη, να ρωτήσω αν έχει νέα της ή τι έγινε με την επιχείρηση. Δεν έκανα τίποτε από αυτά. Γιατί; Η δικαιολογία που έδωσα στον εαυτό μου ήταν ότι αν ήθελε η Μπιάνκα να με βρει θα ερχόταν αυτή και ότι εγώ πλέον ήμουν πολύ απασχολημένη και δεν προλάβαινα. Είναι αλήθεια ότι εκείνη την εποχή με είχαν απομυζήσει δουλειά και οικογένεια και ελάχιστος χρόνος πλέον μου έμενε να ασχοληθώ με παλιές και νέες φίλιες. Όμως, αν ήθελα πραγματικά να τη βρω, είναι βέβαιο πως θα την έβρισκα, αν ήθελα να μάθω, θα μάθαινα.

Όταν, μερικούς μήνες αργότερα, μου τηλεφώνησε, ακούστηκε εντελώς διαφορετική. Με παρακάλεσε να έρθω σαν μάρτυρας στο Δικαστήριο γιατί ο κ. Παναγιώτης της έφαγε λεφτά και πήγαινε να της βγάλει το σπίτι στον πλειστηριασμό. Πήγα στο Δικαστήριο. Δεν χρειάστηκε να εξεταστώ ως μάρτυρας. Ο κ. Παναγιώτης βλέποντάς με, είπε πως και μόνο για χάρη μου, δέχεται να αναβληθεί ο πλειστηριασμός και της δίνει περιθώριο πολλών μηνών να εξοφλήσει το χρέος της (χρήματα που, όπως είπε, της είχε δανείσει, τάχα για να φτιάξουν μαζί την επιχείρηση). Η Μπιάνκα με αγκάλιασε και με φίλησε. Μου είπε πως τώρα δεν θα έχει πρόβλημα, θα τα καταφέρει και θα εξοφλήσει. Πάντα τα κατάφερνε. Κι εγώ έπεισα τον εαυτό μου πως θα τα κατάφερνε. Ναι, πάντα είχε τον τρόπο να τα καταφέρνει.

Είκοσι χρόνια μετά: Χτυπάει το τηλέφωνο του σπιτιού μου, ο αριθμός του καλούντος απόρρητος.

«Είμαι η Μπιάνκα», ακούγεται μια βαριά φωνή στο τηλέφωνο, η χροιά δεν είχε αλλάξει πολύ. «Σε έχω ανάγκη, βρίσκομαι σε δύσκολη κατάσταση και θέλω να σε συναντήσω». «Μπιάνκα, εσύ; Είσαι καλά; Δώσε μου το τηλέφωνό σου να σε πάρω μόλις έχω λίγο χρόνο», της λέω εγώ. Μου δίνει τον αριθμό ενός κινητού. Μου λέει πως δεν είναι πολύ καλά, πως θα τρομάξω να τη γνωρίσω και πως θα μου τα εξηγήσει όλα από κοντά.

Ανακαλύπτω πως δεν θέλω να τη συναντήσω. Έχω πλημμυρίσει από φόβο. Πάντα ήμασταν διαφορετικές, όμως αντιλαμβάνομαι πως αυτές οι διαφορές μας, που κάποτε ίσως μας έφερναν κοντά, τώρα γιγαντώθηκαν, έγιναν ένας τεράστιος τοίχος ανάμεσά μας. Μου φαίνεται ακατόρθωτο να σκαρφαλώσω πάνω σ' αυτό τον τοίχο για να αντικρίσω τι υπάρχει πίσω από αυτόν.

Καθυστερώ να την πάρω τηλέφωνο, όλο το αναβάλω. Εκείνη με ξαναπαίρνει. Δεν μπορώ να το αναβάλω πια. Πρέπει να το κάνω, πρέπει να τη συναντήσω, για χάρη της παλιάς φιλίας μας. Με βοήθησε στα δύσκολα χρόνια της μοναξιάς μου, της το χρωστάω.

Δεν ξέρω πώς μπορώ να τη βοηθήσω, όμως θα βρω κάποιον τρόπο. Λίγα χρήματα (που θα γίνουν φύλλο και φτερό βεβαίως εντός ολίγων ωρών), κάτι σε είδος, θα δω.

Την παίρνω τηλέφωνο. Της δίνω ραντεβού στην πλατεία, έξω από το παλιό ψυλικατζίδικο του Θάνου. Καλύτερα να τα πούμε στα όρθια. Ή έστω να καθίσουμε για λίγο στο παγκάκι. Δεν υπάρχει λόγος να περιφέρομαι για πολύ μαζί της. Ποιος ξέρει σε τι κατάσταση θα είναι, μήπως καταναλώνει ουσίες;

Την περιμένω. Όπου να'ναι θα φανεί. Θα τη βοηθήσω με όποιον τρόπο μπορέσω και θα την παρακαλέσω να μη με αναζητήσει ξανά. Δεν υπάρχει κάτι άλλο πια που να μας ενώνει. Έτσι κι αλλιώς μια ψευδαισθήση ήταν πάντα. Θα τη συναντήσω τώρα, θα της προσφέρω τη βοήθειά μου και μετά αυτή θα ξαναγυρίσει στον κόσμο των ψευδαισθήσεων. Κι εγώ θα συνεχίσω την πορεία μου στη μοναχική ζωή μου.

ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑ ΤΣΙΜΠΛΙΑΡΑΚΗ

Αναπάντεχο Συμβάν

Μια καινούργια ημέρα ξεκίνησε με την εμφάνιση του μεγαλοπρεπή ήλιου. Έφτιαξα τον ζεστό καφέ και κατευθύνθηκα προς το ηλιόλουστο μπαλκόνι. Ξαφνικά άκουσα κάτι να σαλεύει μέσα στα πολύχρωμα και ευωδιαστά τριαντάφυλλα του κήπου. Κατέβηκα βιαστικά τις σκάλες και αυτό που αντίκρισα με βρήκε απροετοίμαστη. Τα λαμπερά εκείνα μάτια είχαν έντονο φόβο και με δισταγμό αποφάσισε να κάνει το πρώτο βήμα της γνωριμίας μας. Ένα μικρό ασπρόμαυρο γατάκι παρουσιάστηκε μπροστά μου με τα μικρά του ποδαράκια και τα δειλά του βήματα. Με κοίταξε με τα γουρλωτά ματάκια του σαν να ήθελε κάτι να μου πει, κάπως έτσι ξεκίνησαν όλα.

Ενώ περνούσα μια παράξενη φάση στη ζωή μου, πιο πολύ υπαρξιακή θα τη χαρακτήριζα και οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν περάσει από αυτό το μονοπάτι, το μικρό αυτό πλάσμα ήταν η αφορμή να μάθω πράγματα που δεν μου περνούσαν καν από το μυαλό. Άρχισα να το φροντίζω δίνοντας του φαγητό σε καθημερινή βάση, και κάπως έτσι το προσέγγισα με ένα αίσθημα ασφάλειας να γεννιέται από μεριάς του. Η ζωή μου άλλαξε, έμαθα πως είναι να φροντίζεις κάτι το οποίο σου προσφέρει με ένα τόσο όμορφο τρόπο την αθώα του αγάπη. Θυμάμαι μόλις άνοιγα την εξώπορτα έτρεχε μέσα στη χαρά η γάτα της καρδιάς μου, που δεν άργησα να της βρω το όνομα της. Η μικρή μου Τιτίκα, λοιπόν, ήταν πολύ συναισθηματικά δεμένη μαζί μου, θα τολμήσω να πω πως με έβλεπε σαν σωτήρα της.

Ένα βράδυ, θυμάμαι χαρακτηριστικά, τράβηξα τη βαριά εξώπορτα και ετοιμάστηκα για μια βραδινή έξοδο αποβάλλοντας από πάνω μου τη μονοτονία του σπιτιού, τότε εμφανίστηκε η Τ. και ξεκίνησε να με ακολουθεί. Δεν ήξερα τι να κάνω, όφειλα να τη γυρίσω σπίτι. Την πήρα λοιπόν αγκαλιά και την επέστρεψα στο σπίτι. Μετά από λίγη ώρα την είδα στο βάθος να με ακολουθεί τότε γύρισα σπίτι και πήρα την Τ. στο δωμάτιο μου, έτσι και αλλιώς δεν ήταν σαν τις υπόλοιπες γάτες, ποτέ δεν έβγαζε τα νύχια της ούτε σε εμένα ούτε και σε κανέναν άλλο. Ο πατέρας μου μόλις την αντίκρισε στο πλάι μου δίπλα από το μαξιλάρι μου δεν είχε και την καλύτερη αντίδραση, αφού με κοίταξε με εκείνο το βλέμμα της αναστάτωσης, απαιτώντας να βγάλω την Τ. έξω από το σπίτι. Έβγαλα την Τ. έξω και μόλις κοιμήθηκε ο πατέρας μου την φώναξα, τότε την είδα να τρέχει και σε ένα λεπτό ήταν ήδη στα χέρια μου.

Άλλη μια ανάμνηση είναι τότε που έκλαιγα στο μουντό δωμάτιο μου για κάτι ασήμαντο που δεν θυμάμαι καν και η Τ. μόλις τη φώναξα ήρθε αμέσως έξω από τη πόρτα του δωματίου. Τότε η εναλλαγή του συναισθήματος μου ήταν ακαριαία, εκεί που υπήρχε το σύννεφο της μελαγχολίας εμφανίστηκε η Τ. και με ένα μαγικό τρόπο κατάφερε να το εξαφανίσει. Γεννήθηκε μια δυνατή φιλία ανάμεσα μας, μια ειλικρινής φιλία ανώτερη από τη φιλία ανάμεσα στους ανθρώπους οι οποίοι τις περισσότερες φορές είναι υποκριτές και περαστικοί από τη ζωή μας. Και τώρα αυτό που θέλω να ξεχάσω, μα δε μπορώ, είναι εκείνη η θλιβερή μέρα, ξημέρωσε όπως όλες τις υπόλοιπες, φώναξα τη Τ. μα δεν ήρθε

και ήταν η πρώτη φορά. Κατέβηκα στον κήπο και βρήκα το μικρό μου σε μια γωνία ένα κουβάρι. Πλησίασα και βρήκα τη Τ. δηλητηριασμένη, τότε έχασα τη γη κάτω από τα πόδια μου, γιατί ένας άνθρωπος είναι κτήνος, γιατί υπάρχει τόσο ανθρώπινη κακία ανάμεσα μας.

Η φίλια της Τ. ήταν πραγματική και ανιδιοτελής, μα το μεγαλύτερο θηρίο σε τούτο το κόσμο είναι ο άνθρωπος και αυτός είναι ο μόνος που δεν μπορεί να εξημερωθεί.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΛΑΜΠΟΓΙΑ

Εννέα Δεκεμβρίου

Ήταν λίγο πριν τα μεσάνυχτα, εννέα Δεκεμβρίου, έκλεινα τα εικοστά τρίτα μου χρόνια. Εκείνο το βράδυ, εκείνο το μήνυμα που έλαβα από την ξαδέρφη μου πως έφυγες. Εκεί που διαλύθηκαν όλα μέσα μου, μαύρο τοπίο, σκοτάδι μόνο με κατέκλυζε. Ξαφνικά ένιωθα το σώμα μου να παραλύει, να μη μπορώ να αναπνεύσω. Τα δάκρυα κυλούσαν ποτάμι, έτρεμα. Χάθηκα όταν μου είπε ότι μας άφησες. Τη μέρα των γενεθλίων μου, ενώ λίγες ώρες πριν μου έδινες ευχές, όταν μου έλεγες πως όλα θα πάνε καλά. Πώς μπόρεσες να με στιγματίσεις έτσι; Όταν εκείνη τη μέρα θα ξαναγεννιόμουν ήσουν εκείνο που με σκότωσε, σκότωσε την τότε ύπαρξή μου. Ξερίζωσε τη χαρά, την ανεμελιά που μου έμαθες εσύ από όταν μπήκες στη ζωή μου. Δεν πρόλαβα να σου πω για τελευταία φορά πόσο σ' αγαπάω. Τώρα βρίσκεσαι μέσα σε ένα κουτί από ξύλο, μόνη, δεσμευμένη μια για πάντα με τα έγκατα της γης. Να 'μαι εδώ από πάνω σου να σε κοιτάζω, τόσο διαφορετική και παραμορφωμένη απ' τα φάρμακα που σου έβαλαν για να συντηρηθείς... να σε κοιτάζω για πρώτη και τελευταία φορά χωρίς να παίρνω βλέμμα. Αντιμέτωπη με το άψυχο κορμί σου, μα τι ειρωνεία να σε βλέπω για τελευταία φορά εκεί που συναντηθήκαμε την πρώτη; Σε αυτό το κρύο μέρος ανάμεσα σε στάχτες και άψυχα κορμιά, παγωμένα, μα πόσο παγωμένα... περικυκλωμένα από μάρμαρα. Μα τελικά δεν διέφερα πλέον, και εγώ σαν και εκείνα ήμουν πια. Αντικριστά απ' την αφίσα σου εδώ, χαραχτηκε μια για πάντα εκείνη η ημερομηνία πάνω σου, και πάνω στη ψυχή μου. Οι μέρες κυλούσαν σκοτεινές και εγώ να αργοπεθαίνω. Το φαγητό λιγότευε, αδυνάτισα, τα τσιγάρα τόσα πολλά όπως και τα δάκρυα μου. Το είδωλό μου στον καθρέφτη δεν ήμουν εγώ, άλλα κάποια άλλη.

Σίγουρα όχι εκείνο το κορίτσι που γνώρισες και τα γέλια σας μαζί ακούγονταν σε όλη τη γειτονιά. Όμως εγώ σε είδα ζωντανή εκείνο το βράδυ έξω απ' το σπίτι σου, ήσουν τόσο ψηλά στα σύννεφα θα ορkiζόμουν πιο όμορφη και γαλήνια από ποτέ. Ήξερες πως σου κρατούσα μούτρα για το χουνέρι που μου έκανες στα γενέθλιά μου, ακόμη και χωρίς την ύπαρξή σου, ήξερες να μου δίνεις μια στάλα ελπίδας ότι με βλέπεις από κάπου. Δεν θα ξεχάσω ποτέ το επόμενο βράδυ, τόσο αγνή και λαμπερή, κάθισες στη καρέκλα του σαλονιού μου, με κοίταξες καρφί, μου είπες να προσέχω, σε ρώτησα αν εσύ ήσουν εκεί ψηλά στα σύννεφα και εσύ το παραδέχτηκες τόσο εύκολα. Τόσο εύκολα για να μη μου επιτρέψεις να θεωρώ τον εαυτό μου τρελό επειδή σε είδα. Έκτοτε οι αγκαλιές που με παίρνεις τόσο ζωντανές και πικρές όταν πετάγομαι τα μεσάνυχτα.

Πάει καιρός όμως που έχω να σε δω, τα βήματα σου πλέον είναι διάφανα. Ίσως όμως η επόμενη φορά που θα σε δω να 'ναι και η μόνη που θα διαρκέσει.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΛΑΓΟΥ

Χωρίς Ταυτότητα

Το ξυπνητήρι με πέταξε από έναν βαθύ ύπνο. Δεν ήταν μόνο το απότομο ξύπνημα μου, αλλά και ο δυνατός πονοκέφαλος που είχε κατακλίσει κάθε εγκεφαλικό μου κύτταρο και με έκανε να νιώθω τελείως έξω από τα νερά μου. Μου πήρε ώρα να συνέλθω και να καταλάβω που βρίσκομαι. Δεν μπορούσα αρχικά να προσανατολιστώ, να σκεφτώ αν ήμουν στο σπίτι μου ή σε άλλο μέρος, άγνωστο σε μένα. Το βάρος στο κεφάλι μου δεν μου επέτρεπε καν να αντιληφθώ το διάστημα της ημέρας ή το σύνολο του χρόνου που είχα κοιμηθεί. Δεν ήξερα αν ξυπνούσα από ύπνο μεσημεριανό ή βραδινό, αν είχα κοιμηθεί ώρες ή μόνο πέντε-δέκα λεπτά.... χρόνος, παρόλα αυτά, αρκετός για να βιώσω τον τρόμο ενός ονείρου, το οποίο σιγά σιγά ερχόταν τώρα στο συνειδητό μέρος της ύπαρξής μου.

Θυμάμαι το εαυτό μου μέσα σε ένα λεωφορείο να βασανίζεται από μια πρωτόγνωρη αγωνία. Κοιτώντας έξω από το παράθυρο, συνειδητοποίησα ότι κατευθυνόμουν προς μια άγνωστη περιοχή. Αρκετά προβληματισμένη, σκέφτηκα να ρωτήσω την ηλικιωμένη κυρία που καθόταν δίπλα μου. «Ξέρετε μήπως που πηγαίνουμε;»

Η κυρία συνέχισε να κοιτάζει έξω από το παράθυρο. Δεν είχα καμία ένδειξη ότι με είχε ακούσει. «Δεν θα με άκουσε», σκέφτηκα και είπα να την ξαναρωτήσω, αγγίζοντας την ελαφρά στο χέρι, αυτή τη φορά. Η ηλικιωμένη κυρία πετάχτηκε σαν να την χτύπησε ηλεκτρικό ρεύμα. Ψέλλισε κάτι, μέσα από τα δόντια της, αλλά δεν μπόρεσα να καταλάβω τι μου είπε. Ήταν σα να μονολογούσε παρά σα να απαντούσε στο ερώτημα μου. «Ίσως να είναι το όνομα κάποιου προαστίου αυτής της πόλης», σκέφτηκα.

Απογοητευμένη από το άκαρπο εγχείρημά μου, αποφάσισα να σηκωθώ και να δοκιμάσω την τύχη μου αλλού. Το ίδιο, όμως, συνέβη και με έναν κύριο που καθόταν πιο πέρα. Αυτός παρέμεινε ψυχρά αδιάφορος στην ερώτησή μου, συνεχίζοντας να διαβάζει το μικρό βιβλίο που είχε στα χέρια του.

Ξαφνικά κατακλίστηκα από έντονη ανησυχία. Έπρεπε αμέσως να κατέβω και να αλλάξω πορεία. «Αυτό δεν είναι το μέρος που θέλω να πάω» σκέφτηκα, έντρομη. «Έχω πάρει λάθος δρόμο».

Ο τρόμος μου, όμως, από τη συνειδητοποίηση της λανθασμένης πορείας, δεν ήταν τίποτα μπροστά στο δέος που ένιωσα, αντικρίζοντας την αντανάκλασή μου στο μεγάλο τζάμι του λεωφορείου. Με περιέβαλλε ένας χαλαρά δεμένος μακρύς μανδύας που έμοιαζε με σεντόνι. Θα μπορούσα να πω, σχεδόν με βεβαιότητα, πως ήταν ένα λευκό προχειροδεμένο σεντόνι, σαν αυτά με τα οποία αναγκάζεται κάποιος που ξυπνά από βαθύ ύπνο να τυλιχθεί, μη έχοντας τίποτα άλλο για να καλύψει τη γύμνια του. Κοιτώντας κάτω, αντίκρισα με έκπληξη τα γυμνά μου πόδια, λερωμένα και ταλαιπωρημένα να ξεπροβάλλουν δειλά, κάτω από το βάρος του σεντονιού. Με παραξένεψε πολύ αυτή η εμφάνιση.

Ήταν τελείως έξω από τις έως τώρα συνήθειες μου.

Δεν είχα χρόνο να σκεφτώ περισσότερο, καθώς διαπίστωσα ότι, λίγο πιο πέρα από εμένα, ένας ελεγκτής ζητούσε από τους επιβάτες να του δείξουν τα εισιτήρια τους. Αμέσως άρχισα να ψάχνω, βάζοντας το δεξί μου χέρι λίγο πιο κάτω από τη μέση μου, αναζητώντας ένα κάποιο είδος τσέπης ή κάποια τσάντα που πιθανά θα είχα κρεμάσει σταυρωτά, όπως το συνήθιζα. Το χέρι κύλισε κατά μήκος του σεντονιού, κάνοντας μικρές και αγωνιώδεις κινήσεις, δεξιά και αριστερά, αλλά δεν βρέθηκε καμία ραφή ή εξόγκωμα στο ύφασμα, κάτι που να καταδεικνυε την ύπαρξη μιας εξωτερικής ή εσωτερικής τσέπης.

Ο ελεγκτής κινούταν με γοργούς ρυθμούς. Σε λίγο θα έφτανε η σειρά μου και εγώ δεν είχα τίποτα να του δείξω. Εκείνη τη στιγμή συνειδητοποίησα ότι δεν είχα πάνω μου κανένα στοιχείο που να μπορεί να φανερώσει ποια είμαι. Πέρα από την αξιοπερίεργη αμφίεση μου, η οποία θα προκαλούσε την αναστάτωση, για να μην πω ότι θα ήταν κόλαφος για τους γύρω μου, δεν είχα κανένα έγγραφο, δεν είχα ταυτότητα.

Η αγωνία μου κορυφωνόταν. Αναρωτιόμουν αν θα ήμουν αρκετά τυχερή να κατέβω από το όχημα, πριν φτάσει η σειρά μου να ελεγχθώ. Το λεωφορείο είχε τώρα επιβραδύνει κάπως, καθώς πλησίαζε στην επόμενη στάση. Αν και διαφαινόταν η ελπίδα να τη γλυτώσω, η καρδιά μου χτυπούσε τώρα πολύ δυνατά. Τόσο δυνατά που αν υπήρχαν οι αντικειμενικές συνθήκες ησυχίας, θα την άκουγαν και οι γύρω μου. Ο ελεγκτής ήταν σε απόσταση αναπνοής. Κοιτούσε το εισιτήριο του διπλανού μου και σε κλάσματα δευτερολέπτου θα στρεφόταν σε μένα. Ένιωσα την ανάσα του στο πρόσωπό μου και το βλέμμα του να με καρφώνει. Ενστικτωδώς έκανα ένα βήμα πίσω. Φοβήθηκα ότι με μια απότομη κίνηση του οχήματος θα έπεφτε κυριολεκτικά πάνω μου.

Σε μια ευλογημένη στιγμή η διπλή πόρτα του λεωφορείου άνοιξε διάπλατα και πετάχτηκα έξω. Ένας Θεός ξέρει πως κατάφερα να «προσγειωθώ» στον δρόμο, χωρίς να χάσω την ισορροπία μου. Το μακρύ «αυτοσχέδιο ένδυμα» που φορούσα με εμπόδιζε και σε κάθε κίνηση έπρεπε ελαφρά να το ανασηκώνω για να αποφύγω την πτώση.

Η πόρτα έκλεισε και πάλι με την ίδια ορμή που είχε ανοίξει. Ένιωσα με ανακούφιση ότι είχα σωθεί από μια δύσκολη κατάσταση, από μια πιθανή σύλληψη και από τον εξευτελισμό μου μπροστά στα μάτια τόσων αγνώστων. «Τι θα έλεγα για να υπερασπιστώ τον εαυτό μου;» Θα ήταν πολύ δύσκολο, σχεδόν αδύνατο, να εξηγήσω πως βρέθηκα εκεί. Δεν θα μπορούσα να αγωνιστώ για την απόδειξη της αλήθειας μου, αφού και εγώ ακόμα δεν γνώριζα τους λόγους της παρουσίας μου, σε αυτό το μέρος. Αν έλεγα πως έπεσα από τον ουρανό θα ήταν μια κάποια λύση. Όχι γιατί θα γινόταν πιστευτή μια τόσο παράλογη δικαιολογία, αλλά γιατί αυτομάτως θα με τοποθετούσε στην κατηγορία των τρελών. Αυτούς συνήθως από λύπηση, αν και όχι δίχως χλευασμό, τους αφήνουν να φύγουν χωρίς να τους ζητούν εξηγήσεις.

Έβαλα τα χέρια μου στο πρόσωπο, προσπαθώντας να συγκρατήσω μια δυνατή κραυγή εκτόνωσης που ένιωθα να βγαίνει από μέσα μου. Πήρα βαθιά ανάσα και έκανα μερικά βήματα.

Μπορούσα τώρα να διακρίνω μια μικρή κυκλική πλατεία και στο βάθος της τρία στενά λιθόστρωτα μονοπάτια. Εκείνη τη στιγμή δεν με απασχολούσε ποια πορεία θα έπαιρνα. Είχα κιάλας ξεχάσει το αρχικό σχέδιο για αναζήτηση του σωστού δρόμου, αυτού που θα με πήγαινε στο προορισμό μου. Το μυαλό μου τότε άρχισε να μου παίζει περίεργα παιχνίδια. Άρχισα να αναρωτιέμαι αν εξ αρχής είχα συγκεκριμένο προορισμό. «Από πού ξεκίνησα και πώς βρέθηκα εδώ;» Στα ερωτήματα αυτά δεν μπορούσα να δώσω καμιά απάντηση.

«Αν είχες προορισμό...», μου απάντησε η εσωτερική μου φωνή, «δεν θα ήσουν σε αυτή την άθλια κατάσταση, χαμένη σε ένα άγνωστο μέρος, παγιδευμένη από παράλογες σκέψεις»... «Θα ήξερες από που έρχεσαι και που πηγαίνεις...

δεν θα αναρωτιόσουν».

«Δεν έχουν σημασία όλα αυτά», ανταπάντησα στον αυστηρό εσωτερικό κριτή. «Για ακόμα μια φορά είμαι ασφαλής». Έχω περάσει τα δύσκολα, έχω γλυτώσει το μεγάλο κίνδυνο. «Για άλλη μια φορά... είμαι εδώ».

Περπατώντας στη μικρή πλατεία, σκεφτόμουν πόσες φορές, όπως τώρα, είχα σωθεί από μεγάλα δεινά που η ζωή μου επιφύλασσε. «Έχεις την τύχη με το μέρος σου» θα μου έλεγε κάποιος. «Είσαι καλός άνθρωπος και σε προστατεύει η ουράνια δύναμη» θα έλεγε ένας άλλος. «Έχεις το δικό σου εσωτερικό χάρτη που σε οδηγεί» θα έλεγε κάποιος τρίτος. Λίγο με ενδιέφεραν όλες αυτές οι ερμηνείες. Σε κάθε περίπτωση ήταν ερμηνείες των άλλων, όχι δικές μου.

Το λεωφορείο είχε απομακρυνθεί εδώ και ώρα. Όσοι είχαν κατέβει στη στάση είχαν ακολουθήσει το δικό τους προορισμό. Στην πλατεία δεν υπήρχε ψυχή. Είχα μακρύ δρόμο να διανύσω... Με αργά και σταθερά βήματα ακολούθησα το πρώτο μονοπάτι στα δεξιά.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΒΟΥΤΣΑ

Κάτω από τις ροδιές

Η άφιξή μου στο παλιό αρχοντικό δεν ήταν καθόλου όπως την περίμενα. Το πρόβλημα ξεκίνησε ήδη από πριν, όταν ο οδηγός του αυτοκινήτου με θεώρησε περίεργη επειδή του είπα να με φέρει στη μέση του πουθενά. Ίσως μάλιστα να με θεώρησε και επικίνδυνη! Ναι, δεν θα μου φαινόταν διόλου παράξενο αυτό, αφού στην αρχή της διαδρομής ήταν πρόσχαρος και ομιλητικός, αλλά από τη στιγμή που αφήσαμε πίσω μας τον αυτοκινητόδρομο και το όχημα κοπανιόταν σαν καρυδότσουφλο μέσα στους χωματόδρομους χωρίς πινακίδες να μας υποδεικνύουν τη σωστή κατεύθυνση, σφραγίστηκαν και τα χείλη του και η καλή του διάθεση. Σαν να μην έφτανε αυτό, όταν τελικά φτάσαμε έριξε την βαλίτσα μου στο χώμα και εξαφανίστηκε αμέσως, αφήνοντας πίσω του το μεγαλύτερο σύννεφο σκόνης! Έφαγα πόσην ώρα να καθαρίσω βαλίτσα και παλτό και όλα αυτά πριν καν περάσω την πύλη. Όμως αποφάσισα να μην κρατήσω κακία.

Εδώ θα πεθάνω, ήταν η πρώτη μου σκέψη όταν αντίκρισα για πρώτη φορά το κτίσμα που δέσποζε από απόσταση και το χέρι μου αυτόματα ανέβηκε στον αφαλό μου, όπως κάθε φορά που σκέφτομαι τον θάνατό μου. Στο σημείο απ' όπου ξεκίνησαν όλα. Σίγουρα πέρασα κάποια ώρα στεκούμενη εκεί, να κοιτάζω το μεγαλόπρεπο και παραμελημένο αυτό αρχοντικό κτίσμα, βυθισμένη στους συλλογισμούς μου, αν και μου είναι άγνωστο το τι μπορεί να συλλογίζομαι. Ίσως να ζύγιζα τα συναισθήματα που συνόδευαν την εσωτερική δήλωσή μου, μα με κριτήρια άγνωστα. Πώς διαλέγει κανείς τον τόπο που θ' αφήσει την τελευταία του πνοή;

Τελικά διέσχισα το χωμάτινο μονοπάτι που περνάει ανάμεσα από τον κήπο με τις ροδιές και οδηγεί στην πόρτα του αρχοντικού. Οι ροδιές, θέλω να σας το πω αυτό, με μπέρδεψαν. Έστεκαν εκεί χαρούμενες, σχεδόν διασκεδαστικές έτσι παραφορτωμένες που ήταν με τις στρογγυλές μύτες κλόουν. Όχι μόνο με μπέρδεψαν, με δυσαρέστησαν! Τι είδους καλωσόρισμα ήταν αυτό για μια ετοιμοθάνατη που καταφτάνει στη νεκρική της κλίνη; Αποσύρομαι σε τούτην την έπαυλη για να πεθάνω, όχι για να διασκεδάσω, και το ηλιόλουστο αυτό μεσημέρι διόλου δεν βοήθησε στην δημιουργία της σωστής ατμόσφαιρας. Ούτε αυτό δεν μπορεί να γίνει σωστά. Το τελευταίο μου ταξίδι. Καταλαβαίνω βέβαια πως τα δέντρα θα καρποφορήσουν όταν είναι η εποχή τους, αλλά εγώ δεν πεθαίνω όταν είναι η εποχή μου. Τελικά όμως αποφάσισα να μην τις δώσω και πολύ σημασία και δεύτερο βλέμμα δεν τις έριξα μέχρι να φτάσω στο σπίτι.

Μπαίνοντας στο αρχοντικό τα πράγματα έγιναν χειρότερα. Αντίκρισα απευθείας και άθελά μου την ροζ μπογιά που απλωνόταν σε όσους τοίχους μπορούσα να δω από εκεί που στεκόμουν. Αν ήμουν θρήσκα, σ' εκείνο το σημείο θα σταυροκοπιόμουν, αλλά έμαθα από νωρίς να μην πιστεύω σε θαύματα. Η επιλογή αυτού του ενοχλητικού για τα

μάτια μου χρώματος δεν προκύπτει από καμία λογική εξήγηση, και παρά την διακαή επιθυμία μου να καθαρίσω και να τακτοποιήσω τον εγκαταλελειμμένο χώρο, δεν σας κρύβω ότι μου πέρασε από το μυαλό να μην αγγίξω τους βρώμικους τοίχους ώστε να αποφύγω το ενδεχόμενο να επαναφέρω στο χρώμα την παλαιά του λάμψη. Γνωρίζω βέβαια αρκετά καλά τον εαυτό μου ώστε να ξέρω ότι αυτή θα ήταν μια πάλη μάταιη αφού με τίποτα δε θα μπορούσα να αντισταθώ στην εμμονική μου ανάγκη να βάλω τάξη. Και η βρωμιά ανήκει στην αταξία.

Τελικά βρήκα ηρεμία στη σκέψη ότι ο θάνατος μου είναι κοντά κι έτσι δεν θα χρειαστεί να ζήσω για πολύ υπό αυτές τις συνθήκες. Η αρρώστια μου έχει ήδη εξαπλωθεί σχεδόν σε όλο μου το σώμα και κατατρώει αχόρταγα το δέρμα μου κάθε στιγμή που περνάει.

Θυμάμαι σαν να 'ταν εχθές τη στιγμή που παρατήρησα εκείνο το μικρό κομμάτι ξεραμένου δέρματος γύρω από τον αφαλό μου. Στην αρχή το είχα περάσει για βρωμιά και για μέρες το έτριβα στο μπάνιο μανιωδώς, αλλά αυτό αντί να καθαρίζει, μεγάλωνε. Με τον καιρό άρχισε να εξαπλώνεται και να σκουραίνει, ώσπου έγινε μαύρο. Όπως ήταν αναμενόμενο ανησύχησα, αλλά η πραγματική αγωνία ήλθε μαζί με τη μυρωδιά, αφού λίγο καιρό μετά άρχισε να μυρίζει καμένο κι εγώ σύντομα ιδρώνα στην σκέψη ότι οι άλλοι γύρω μου μπορούσαν να το μυρίσουν.

Ντροπή.

Στα αρχικά στάδια το κάλυπτα με τα ρούχα μου και με γενναιόδωρες δόσεις φθηνής κολόνιας, αλλά εξαπλώθηκε η αρρώστια μου πριν το καταλάβω, πήγε στα χέρια, στα πόδια, με κυριαρχούσε αδιάκοπα και δεν ήξερα πώς να την σταματήσω, πράγμα τραγικό δεδομένου ότι όλη μου τη ζωή την πέρασα προσέχοντας να είμαι καθαρή και ασφαλής. Όπως είχα μάθει. Τελικά όμως δεν ξεφεύγει κανείς από την μοίρα κι εγώ φοράω παλτό μήνα Αύγουστο και κουβαλάω πάντα ένα ζευγάρι γάντια μαζί μου, για παν ενδεχόμενο.

Καθάρισα. Έβαλα τάξη. Τα πράγματα είναι καλύτερα τώρα. Τακτοποιημένα και καθαρά, όπως πρέπει να είναι. Τα έπιπλα τα άφησα καλυμμένα με τα λευκά τους σεντόνια για να μην σκονιστούν αφού δεν πρόκειται να ξαναχρησιμοποιηθούν. Ίσως ποτέ, ίσως κάποτε μετά από χρόνια. Ποιος ξέρει μετά από πόσον καιρό θα ανακαλύψει κάποιος τούτο το σπίτι; Προβλέπω ότι η σάρκα μου θα έχει αποσυντεθεί πλήρως και θα έχουν παραμείνει μόνο τα κόκαλά μου, το οποίο με γλιτώνει από την ντροπή της παραμορφωμένης μου όψης. Με γλιτώνει και από την ακόμα μεγαλύτερη ντροπή της ασθένειάς μου της ίδιας. Τη ντροπή του ότι το έπαθα αυτό. Εγώ. Μου συνέβη εμένα. Κάτι πολύ κακό πρέπει να τρέχει μ' εμένα για να μου συνέβη αυτό. Θέλω να κρυφτώ κι εγώ κάτω απ' το σεντόνι. Ακίνητη.

Νιώθω πως μεταμορφώνομαι σε δαίμονα. Γι' αυτό και η μαυρίλα, γι' αυτό και η μυρωδιά του καμένου... Γι' αυτό και οι άνθρωποι που με βρίσκουν επικίνδυνη. Διαβάζοντάς το θα νομίζετε ότι δεν είμαι σώφρων, αλλά σας διαβεβαιώ ότι είμαι όσο σώφρων είστε κι εσείς. Η ζωή μου είναι – ήταν – όπως είναι και η δική σας, αλλά εσείς δε γνωρίζετε τίποτα γι' αυτήν. Συνήθιζα να πηγαίνω κι εγώ στην αγορά για να φωνίσω την τροφή μου, ψυχορραγούσα κι εγώ επάνω σε εργατοώρες δίχως τέλος, φρόντιζα για την επιβίωσή μου όπως κι εσείς. Χρησιμοποιώ την ιδέα της επιβίωσης ως κάτι πανανθρώπινο για να σας εξηγήσω ότι κάνω ακριβώς ό,τι κι εσείς. Αλλά μην υπολογίζετε καν αυτό. Υπάρχει εκείνο απ'

το οποίο δεν μπορούμε να ξεφύγουμε όσο κι αν θέλουμε: όλοι απ' τα ίδια υλικά είμαστε φτιαγμένοι. Η συνταγή αλλάζει. Μου είναι σημαντικό να καταλάβετε ότι είμαι ίδια μ' εσάς. Όμως τώρα δεν έχουν σημασία όλα αυτά. Αρκεί να με πιστέψετε.

Μολύνθηκα. Νιώθω την κακία να εξαπλώνεται μέσα μου όπως ακριβώς εξαπλώθηκε η αρρώστια μου. Περίμενα πως θα με κάνει αδύναμη, ασθενική, όμως νιώθω να με κάνει πιο δυνατή, πιο αδυσώπητη. Νιώθω ότι μου κλέβει την ανθρωπιά. Δεν ξέρω πώς θα ξημερωθώ αύριο. Κάτι πολύ κακό θα συμβεί αυτήν τη νύχτα, ή την επόμενη. Ευτυχώς δεν υπάρχει κανείς εδώ για να τον βλάψω.

Έβλαψα. Ξανά και ξανά. Ίσως μου φέρνει ηρεμία το να βλάπτω, αφού μετά αποκοιμήθηκα για πολλές μέρες. Νομίζω. Δεν έχω αίσθηση του χρόνου εδώ μέσα. Το μοναδικό μου ρολόι το κατέστρεψα. Το κοιτάζω τώρα μισοχυμένο όπως είναι πάνω στην ραφιέρα. Ηττημένο. Με πιάνει κάποια ενοχή που το βλέπω έτσι ρημαγμένο, κυρίως γιατί ακόμα και τώρα στέκεται πιο αξιοπρεπές από μένα. Σαν ένας ευυπόληπτος κύριος με ψηλό καπέλο που το προβάλλει παραπλεύρως σε ευσεβή χειρονομία χαιρετισμού. Το πλατύ του χαμόγελο εξακολουθεί να μου δείχνει την ώρα. Ίσως όχι την ώρα που είναι τώρα, αλλά την ώρα που το ρήμαξα. Εντάξει λοιπόν, αφού επιμένει, αυτή είναι η ώρα. Δώδεκα και δεκατρία. Ελπίζω τουλάχιστον να εκτιμάει το γεγονός ότι τη ραφιέρα την άφησα άθικτη για να έχει να στηριχθεί. Αλλά αρκετά τώρα με τον κουστουμαρισμένο κύριο. Δεν μπορώ να επιτρέψω στις δελεαστικές ευγένειες του να με παρασύρουν και να ξεφύγω από το θέμα.

Είμαι σίγουρη ότι όσο κοιμόμουν κάποιος με φρόντισε αλλά δεν γνωρίζω ποιος. Ξέρω πως έχει τρίχωμα απαλό και πυκνό, ασημόγκριζο, και ουρλιάζει στο φεγγάρι τις νύχτες. Αγρίμι σκέτο. Αλλά δεν θυμάμαι πώς μοιάζει, ούτε εάν το έχω δει ποτέ. Ξέρω πως είναι «το», ούτε θηλυκό ούτε αρσενικό. Ουδέτερο. Έχει μια ελευθερία το ουδέτερο.

Ανασαίνω.

Τριγύριζε και με φρόντιζε όσο κοιμόμουν. Πόσο κοιμόμουν; Να σε πάρει, ρολόι! Τέλος πάντων.

Εάν κοιμόμουν είκοσι χρόνια θα ξυπνούσα αγέραστη; Είκοσι χρόνια απουσίας εμπειριών και αναμνήσεων θα με διατηρούσαν νέα; Ανάλαφρη; Υγιή; Ή θα συναντιόμουν με το ασήκωτο βάρος μιας ζωής που με είχε προσπεράσει; Σίγουρα πάντως δεν πέρασαν είκοσι χρόνια, αφού τα μαλλιά μου δεν είναι γκριζα και το πρόσωπό μου παραμένει το ίδιο χαραγμένο όσο ήταν την τελευταία φορά που το αντίκρισα. Όσο χαραγμένο θα υπάρξει ποτέ. Το κοιτάζω τώρα – με κοιτάζω τώρα – στον ασημένιο καθρέπτη που μεγαλόπρεπα αράζει στο πάτωμα. Ακτινοβολεί εσωτερική σιγουριά. Όχι το πρόσωπό μου. Ο καθρέπτης. Με δείχνει σαν να με γνωρίζει καλύτερα απ' όσο γνωρίζω τον εαυτό μου. Είναι πιο πολύ εγώ από μένα. Μα τι υπεροψία! Έτσι μου έρχεται να τον πετάξω από το μπαλκόνι και να πέσει επάνω στις ροδιές, να τις τσακίσει κι αυτές. Να μην αφήσω τίποτα όρθιο. Όταν γνωρίζεις ότι δεν θα απομείνει τίποτα από σένα, δεν θέλεις να απομείνει τίποτα και μετά από εσένα. Αν καταλάβετε αυτό, ίσως και να με συγχωρήσετε που γκρεμίζω το αρχοντικό κομμάτι-κομμάτι. Μου είναι σημαντικό να με καταλάβετε, με κατασπαράζει και αυτό όπως το κατασπαράζω κι εγώ.

Έχω αποφασίσει να πεθάνω. Όχι, αυτό δεν ήταν δική μου απόφαση, εννοώ να με σκοτώσω. Έχω αποφασίσει να με σκοτώσω. Γράφω ταχύτατα πριν αλλάξω γνώμη ή πριν το χέρι μου αρχίσει να τρέμει τόσο πολύ που δεν θα μπορώ να κρατήσω μολύβι ή πιστόλι. Θέλω να μπορείτε να διακρίνετε τα γράμματά μου, να μην σχηματίζω μουτζούρες, να σας είμαι κατανοητή. Μου είναι σημαντικό να σας είμαι κατανοητή.

Δεν επιλέγω τον πρόωρο θάνατο, όπως συχνά γίνεται, λόγω θλίψης ή απελπισίας. Τον επιλέγω, πιστέψτε με, σαν

λύση εναλλακτική της ζωής. Στην αδιάκοπη περιπέτειά μου για την ανακάλυψη αυτού που αποκαλούμε «νόημα», εγώ ανακάλυψα πως κάτι τέτοιο δεν υπάρχει. Αυτό που απομένει είναι αδιάφορο και κάποιες φορές αβάσταχτο. Σας καλώ λοιπόν να κατανοήσετε ότι μια τέτοια απόφαση δεν θα πρέπει να συνδεθεί με κανενός είδους λύπη ή θρήνο, αφού δεν είναι παρά η αποφυγή μιας αδιάφορης κατάστασης. Μην νιώθετε λύπη για μένα και μην είστε συγκαταβατικοί. Ίσως μια μέρα το δείτε κι εσείς.

Τελικά δεν με σκότωσα. Πάντα έτσι δε γίνεται; Μονομιάς κατεβαίνει μια ιδέα που φαίνεται εμβριθής και η μόνη κατάλληλη και σε κατακλύζει η σιγουριά του οράματος, αλλά τελικά το μόνο που κάνεις είναι να σε κοροϊδεύεις κατ' επανάληψη. Διότι πάντα αλλάζεις γνώμη. Γιατί αναφέρομαι σ' εσένα; Για μένα μιλάω.

Δεν μπορώ να αποφασίσω τίποτα ποτέ. Το πιστόλι με κοιτάζει όλη μέρα από την γωνία του δωματίου, αφημένο νωχελικά πάνω στο μαύρο, στρογγυλό τραπεζάκι και σας ορκίζομαι στη ζωή μου την ίδια – σας επιτρέπω εδώ να καγχάσετε δίχως καμιά προσβολή – γελάει με την ανικανότητά μου. Βέβαια, πώς να με σκοτώσω όταν ο ίδιος μου ο συνεργός γελάει μαζί μου με την πρώτη αδυναμία; Έλλειψη χαρακτήρα θα το αποκαλούσε εκείνη και ευτυχώς δεν είναι εδώ για να το δει. «Κάνω ό,τι καλύτερο μπορώ!», θα φώναζα ενάντια στην αγαλματένια της όψη κι εκείνη θα μόρφαζε απαξιωτικά. Όμως δεν είναι εδώ. Το μόνο που απομένει από εκείνη είναι η κληρονομιά της. Εγώ και τούτο εδώ το αρχοντικό με τους ροζ τοίχους και τα σκεπασμένα έπιπλα που στέκονται ακίνητα σαν φαντάσματα σε χειμερία νάρκη.

Βέβαια, κληρονομιά μου και η αρρώστια που βγαίνει από το κέντρο μου και με σιγοτρώει ανελέητα και βασανιστικά. Τέτοιες αρρώστιες δεν είναι τυχαίες, έρχονται πάντα από το κέντρο του ανθρώπου, και το κέντρο δεν είναι άλλο παρά ο σπόρος που σπέρνουν οι πρόγονοι. Σε φυτεύουν με τον τρόπο που θέλουν να σε θερίσουν όταν έρθει η ώρα κι εσύ φυτρώνεις με την ψευδαισθήση της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας την ώρα που ξεπετιέσαι από το έδαφος. Όμως στο κέντρο σου ριζωμένοι είναι εκείνοι και τους κουβαλάς. Γι' αυτό αισθάνεσαι βαρύν, γι' αυτό οι ρίζες σου κάπου-κάπου μοιάζουν όχι σαν στήριγμα αλλά σαν σχοινιά τυλιγμένα τόσο σφιχτά γύρω από τα πόδια σου, που το δέρμα σου ανοίγει και τρέχει αίμα. Μην νοιάζεσαι. Και το αίμα σου δικό τους είναι.

Αλλά τουλάχιστον υπάρχει το αρχοντικό. Με τους ροζ τοίχους.

Τα σκαλιά έτριζαν ρυθμικά θυμίζοντας πολεμικό εμβατήριο καθώς μετατόπιζα το βάρος μου κατεβαίνοντας. Πήγαινα στον κήπο. Ήξερα κι εγώ, σαν το αγρίμι, πού ακριβώς έπρεπε να πεθάνω. Όταν η στιγμή έφτασε, γνώρισα πια τα κριτήρια επιλογής χωρίς προσπάθεια. Κάτω από τις ροδιές. Θα ξάπλωνα στις ρίζες τους και θα άφηνα την τελευταία μου πνοή. Εκεί. Αυτό ακριβώς έπρεπε να είναι το τέλος μου, το γνώριζα καλά. Βάδιζα αργά αλλά επιτέλους με σιγουριά. Οι ώμοι μου δεν καμπούριαζαν, πλησίαζα το τέλος με περηφάνια. Ίσως και με ανακούφιση. Το φως του φεγγαριού έπεφτε επάνω μου από τα ψηλά παράθυρα της έπαυλης, πράγμα που έκανε τον θάνατό μου πολύ ατμοσφαιρικό! Επιτέλους, όπως το ήθελα. Όπως μου άξιζε!

Μόλις αναδύθηκα πίσω από την βαριά, ξύλινη πόρτα, με πλημμύρισε το φως της πανσελήνου. Το δροσερό βραδινό αεράκι, οι μυρωδιές και οι μουσικές του καλοκαιριού. Λεβάντα και τζιτζίκια. Ούτε που μπορώ να θυμηθώ πόσον καιρόν είχα να πατήσω το πόδι μου έξω απ' το αρχοντικό πριν από αυτό. Όμως, όπως είναι φυσικό, τότε δεν σκεφτόμουν αυτό, μόνο ετοιμαζόμουν για τον θάνατό μου.

Βάδιζα ξυπόλυτη στα χώματα. Με κάθε μου βήμα – σας το ορκίζομαι – σχηματίζονταν μονομιάς χρυσές ρίζες

κάτω από τα πόδια μου και εξαφανίζονταν μόλις έχανα επαφή με το έδαφος. Τόσο εκθαμβωτικές ήταν μέσα στη νύχτα που απέσπασαν σχεδόν εξολοκλήρου την προσοχή μου απ' τις παρεμβατικές φωνές που ακούγονταν κάπου στο βάθος.

«Βάλε παπούτσια!». «Καθάρισε τα πόδια σου». «Είσαι τόσο βρώμικη».

Όχι. Χρυσές ρίζες σχηματίζονταν κάτω από τα πόδια μου, έβγαιναν από εμένα, και φώτιζα τη νύχτα. Εγώ φώτιζα τη νύχτα, αυτό να θυμάστε.

Ξάπλωσα στις ρίζες μιας ροδιάς κι έμπλεξα τις δικές μου με τις δικές της. Έτσι κατάχαμα όπως πλάγιασα, σας πληροφορώ ότι διόλου βρώμικη δεν ένιωσα. Τι περίεργο, θα σκέφτεστε, όμως δεν είναι. Η ροδιά μου ψιθύρισε ένα μυστικό.

Από το χώμα γεννιέμαι.

Το επόμενο πρωί ξύπνησα από το εκθαμβωτικό φως του ήλιου μέσα στα μάτια μου, λίγα μέτρα πιο εκεί απ' όπου είχα πλαγιάσει το προηγούμενο βράδυ. Τα μάτια μου πόνεσαν όταν τα άνοιξα και μου πήρε ώρα να συνηθίσω. Τόσο λαμπερή μέρα δεν είχα δει εδώ και πάρα πολύ καιρό. Ίσως να ήταν και η πρώτη φορά. Απόρησα. Αναρωτήθηκα στιγμιαία εάν βρισκόμουν σε κάποια μετά θάνατον διάσταση, αλλά το περιβάλλον γύρω μου ήταν το ίδιο, όπως ακριβώς το ήξερα. Στο σημείο που είχα ξαπλώσει το προηγούμενο βράδυ υπήρχε ένα κατακαμένο κούτσουρο σε σχήμα ανθρώπινου σώματος και κομμένο κατά μήκος, σαν κάποιος να είχε ανοίξει μια τομή στη μέση με αλυσοπρίονο και να είχε αφαιρέσει το εσωτερικό του. Δεν ξέρω εάν ήταν το τραγούδι των τζιτζικιών που με επηρέασε εκείνην τη στιγμή, αλλά το θέαμα μ' έκανε να σκεφτώ μια πεταλούδα που μόλις είχε ελευθερωθεί από το κουκούλι της. Ήταν το σπίτι της και την προστάτευε για όσο εκείνη χρειαζόταν, ακόμα κι αν πολλές φορές εκείνη το ένιωθε σαν φυλακή από την οποία προσπαθούσε να ξεφύγει.

Οι ροδιές είναι έτοιμες για συγκομιδή τον Σεπτέμβριο, μερικά χρόνια μετά τη φύτευσή τους. Γράφω καθισμένη στον ίσκιο τους, ακριβώς στο σημείο που είχα πλαγιάσει κάποιον καιρό πριν, με το καλάθι δίπλα μου γεμάτο από τους καρπούς τους. Πιο κει, τα φρεσκοπλυμένα λευκά σεντόνια ανεμίζουν στον φθινοπωρινό αέρα. Τα φαντάσματα έφυγαν. Τα πόδια μου είναι βρώμικα γιατί περπατώ ξυπόλυτη. Επιτρέπεται. Μου το επιτρέπω. Δεν θα με τιμωρήσει κανείς. Δεν υπάρχουν πια φαντάσματα εδώ.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ

Η Κρουαζιέρα

Το κρουαζιερόπλοιο ήταν μεγάλο αλλά όχι τεράστιο, ούτε ιδιαίτερα εντυπωσιακό και μεγαλειώδες, μάλλον άχαρο έδειχνε και πολυκαιρισμένο. Δεν έμοιαζε καθόλου με εκείνα τα γυαλιστερά, εντυπωσιακά πολυώροφα που έπλεαν στους ωκεανούς και που έβλεπε σε σειρές, ταινίες και ντοκιμαντέρ. Η πύλη του ήταν ανοικτή σαν τεράστιο αδηφάγο στόμα για να υποδεχτεί τους επιβάτες, που συνωστίζονταν, γελώντας και μιλώντας, ενοχλητικά δυνατά, με τις αποσκευές τους και τα παιδιά τους να τσιρίζουν, όλοι εμφανώς ενθουσιασμένοι, ανυπομονώντας για ένα ταξίδι που θα ήταν το απόγειο της βαρετής ζωής τους.

Αυτά σκεφτόταν, καθώς περίμεναν στην ουρά με το υπόλοιπο ανθρωπομάνι, κάτω από τον δυνατό και λαμπερό ήλιο που τους έλουζε με την ζέστη και το φως του και που ένοιωθε να της καίει όλα τα ακάλυπτα μέρη του σώματος της. Ήταν όμως τόσο θυμωμένη και βαριεστημένη που μόνο στιγμιαία σκέφτηκε το πλοίο και τα εγκαύματα που σίγουρα θα προκαλούσε στο πολύ λευκό της δέρμα, η έκθεση της στον ήλιο χωρίς αντηλιακό. Φορούσε μόνο ένα πολύ κοντό μπλουτζίν παντελονάκι που μετά βίας κάλυπτε τον πισινό της και ένα κατάστενο, απλό αμάνικο λευκό μπλουζάκι με πολύ βαθύ ντεκολτέ, σχεδόν διαφανές, με τα πλούσια στήθια της ακάλυπτα από σουτιέν να προβάλλουν έντονα. Τα επιμελώς ατημέλητα μαλλιά της βαμμένα κατάμαυρα έπεφταν πάνω στο όμορφο προσωπάκι με τα δυνατά ζυγωματικά, και τα πελώρια πράσινα μάτια, το πιο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό της, τονίζονταν και φάνταζαν ακόμα πιο πράσινα.

Ο θυμός της οφειλόταν στη αίσθηση ότι ήταν παγιδευμένη. Δεν είχε καμία διάθεση να συνταξιδεύσει με τους γονείς της και το τέλειο παιδί τους, τον μικρότερο αδελφό της που ήταν πάντα υπάκουος, καλός μαθητής, ευγενικός και καλόβολος, για δέκα ολόκληρες μέρες, ήταν όμως αναγκασμένη να το κάνει. Ήθελε, κάποτε, να πάει στα νησιά που περιελάμβανε το πρόγραμμα της κρουαζιέρας, αλλά όχι έτσι. Δεν γούσταρε να ακολουθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα στα ταξίδια, ούτε σε οτιδήποτε άλλο, ήθελε να είναι ελεύθερη να περιφέρεται και να ανακαλύπτει μέρη εκτός των τουριστικών οδών, να γνωρίζει ανθρώπους που θα της κινούσαν το ενδιαφέρον, να βρίσκει εστιατόρια με νόστιμα και περίεργα φαγητά, οινοποιεία με καλό κρασί, μικρά διαμαντάκια στη μέση του πουθενά που δεν αναφέρονταν στους τουριστικούς οδηγούς. Δεν της άρεσε ούτε η συντροφιά των γονιών της, που άλλο δεν έκαναν από να γκρινιάζουν για την πορεία της ζωής της που θεωρούσαν καταστροφική. Καταστροφική, δηλαδή, για τη δική τους στενή θεώρηση της ζωής. Ήθελαν να την δουν να ζει ακριβώς όπως κι εκείνοι, με μια βαρετή δουλειά, μ' ένα σπίτι που θα της έπαιρνε μέχρι την συνταξιοδότηση για να το ξεχρεώσει, με έναν άντρα που θα ήταν καταδικασμένη να τον ανέχεται για το υπόλοιπο της ζωής της, με παιδιά που θα ήταν αναγκασμένη να φροντίζει για χρόνια.

Δεν ήταν αυτή η ζωή που ήθελε, αυτό το ήξερε σίγουρα. Ήθελε να ζήσει ελεύθερα, χωρίς δεσμεύσεις και

συμβατικές υποχρεώσεις, ήθελε να πειραματιστεί με τη ζωή και τις ανθρώπινες σχέσεις, να ζήσει στο έπακρον ό,τι απολαύσεις προέκυπταν, ανά πάσα στιγμή, χωρίς κοινωνικά επιβαλλόμενους περιορισμούς. Δεν ήξερε όμως πως θα έβγαζε λεφτά για να ζήσει έτσι. Οι γονείς της, της ξεκαθάρισαν ότι αν δεν επέστρεφε στο σχολείο, θα έπρεπε να βρει οπωσδήποτε κάποια εργασία, γιατί δεν ήταν διατεθειμένοι να την συντηρούν επ' αόριστον. Αυτός ήταν και ο λόγος που δέχτηκε να πάει στην κρουαζιέρα. Της έδωσαν μια παράταση στο τελεσίγραφο τους, υπό τον όρο ότι θα τους ακολουθούσε στο ετήσιο οικογενειακό ταξίδι που η μάνα της επέμενε φέτος να είναι η κρουαζιέρα που ονειρευόταν χρόνια και που έκανε αιματηρές οικονομίες για να πραγματοποιήσει. Μόνο η σκέψη ότι θα καταντούσε σαν τη μάνα της, τις φίλες της μάνας της και τους λοιπούς συγγενείς της, την έκανε να τρέμει ολόκληρη από αναστάτωση και γέμιζε με δάκρυα τα όμορφα της μάτια. Μία γυναίκα με τόσο περιορισμένο εύρος φαντασίας, ενδιαφερόντων και προτιμήσεων που το μόνο που ονειρευόταν για την ζωή της ήταν ένα φτηνό ταξίδι!

Δεν μπορεί, σκέφτηκε, σίγουρα υπάρχουν και άλλες γυναίκες, ενδιαφέρουσες, δυναμικές, ανεξάρτητες, με ελεύθερο πνεύμα και με ευρύτητα σκέψης και επιλογών. Μόνο που η ίδια δεν ήξερε καμία τέτοια γυναίκα, ούτε καν από το φιλικό της περιβάλλον. Όλες της οι φίλες από το σχολείο και τη γειτονιά, που έπαιζαν, μαζί, τα ίδια παιχνίδια με τα αγόρια και ήταν εξίσου ζωηρές, ενεργητικές, άγριες κι απείθαρχες, έδειχναν ήδη τα σημάδια πως σε λίγα χρόνια θα ζούσαν ακριβώς όπως οι manάδες τους και θα κατέληγαν σε μια συμβατική, συνηθισμένη μικροαστική ύπαρξη, με σύζυγο, τέκνα και τα συναφή.

Είχαν ήδη εισέλθει στο πλοίο και πέταξε την σάκα της στο πάνω κρεβάτι της κουκέτας στην μικρή καμπίνα που δυστυχώς θα μοιραζόταν με την μάνα της, η οποία σίγουρα θα άδραχνε την ευκαιρία για νουθεσίες και γκρίνια.

Για να καθυστερήσει όσο μπορούσε το μαρτύριο που την περίμενε, άρχισε την εξερεύνηση του πλοίου πριν καν ξεκινήσει τον απόπλου του. Το μεγαλύτερο μέρος του πλήθους των επιβατών ήταν μαζεμένο στην πλώρη κι έτσι κατευθύνθηκε προς την πρύμνη που της φάνηκε ερημική. Περιπατούσε αργά και νωχελικά, βλέποντας τον αντικατοπτρισμό του πλοίου πάνω στη γαλάζια ήρεμη θάλασσα και στο βάθος την γραμμή του ορίζοντα. Προσπαθούσε ν' αναπνέει όσο θαλασσινό αεράκι κατάφερνε να διαπεράσει την βαριά μυρωδιά των καυσαερίων του λιμανιού. Όσο κι αν προσπαθούσε να ελέγξει την απόγνωση της, ένοιωθε να την καταβάλλει και να την πνίγει.

Εκεί που οι σκέψεις πήγαν να γίνουν ακόμα πιο μαύρες και απελπισμένες, αφού δεν έβρισκε διέξοδο στην απόγνωση, άκουσε ξαφνικά έναν θόρυβο, σαν δυνατό θρόισμα. Διαπίστωσε ότι προερχόταν από μία από τις σωσίβιες λέμβους που κρέμονταν στα πλευρά του πλοίου, καλυμμένες με διάφανο πλαστικό και όταν πλησίασε την χτύπησε στα ρουθούνια η γνώριμη κι αγαπημένη μυρωδιά μαριχουάνας. Μία γυναίκα πάνω κάτω στην ηλικία της μητέρα της, μπορεί και μεγαλύτερη, που φορούσε μια απλή λευκή λινή μπλούζα κι ένα επίσης λινό, κόκκινο παντελόνι, μ' ένα πρόσωπο ελαφρώς ρυτιδιασμένο αλλά πολύ ελκυστικό, με κοντά ανάκατα άσπρα και μπλε μαλλιά, ξάπλωνε μακαρίως στην λέμβο έχοντας μαζέψει το πλαστικό κάλυμμα, και κάπνιζε, με την απόλαυση να φαίνεται στα μαύρα της μάτια, ένα τσιγαριλίκι, που κρατούσε με το γεμάτο ασημένια δακτυλίδια χέρι της. Την είδε που την κοιτούσε, της χαμογέλασε θερμά και της είπε "θες;".

Η Άννα, σχεδόν εκστασιασμένη από το θέαμα και τις αναθυμιάσεις από το τσιγαριλίκι, της χαμογέλασε κι αυτή και μπήκε μέσα στη λέμβο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΤΑΜΝΟΥ

Άμστερνταμ, Ολλανδία, παραμονές Χριστουγέννων

Κοιτώντας έξω από το νοτιομένο παράθυρο, το βλέμμα της πνίγηκε σε μια μουντή συννεφιασμένη αχλή! Οι σκεπές των παλιών σπιτιών, που μέτραγαν κάμποσους αιώνες ζωής, μόλις που κατάφερναν να τρυπήσουν το πηχτό σώμα της παγωμένης ομίχλης και να υψώσουν το ανάστημά τους προς τον ουρανό. Τα μάτια της Άρτεμης καρφώθηκαν στο στολισμένο μπαρ απέναντί της. Ασημένια χριστουγεννιάτικα στεφάνια και ιριδιζουσες μπάλες έκαναν μια απεγνωσμένη προσπάθεια να φέρουν τη γιορτινή ατμόσφαιρα κάμποσες βδομάδες νωρίτερα. Ίσως ν' αρκούσαν μερικές χούφτες ασημόσκονη για να καταφέρουν να κάνουν τον περιβάλλοντα χώρο πιο λαμπερό, αλλά τι γινόταν με τις ψυχές των ανθρώπων; Περιεργάστηκε τα πρόσωπα των θαμώνων γύρω της. Ήταν η πρώτη χρονιά που ο ερχομός των Χριστουγέννων, δεν τη γέμιζε χαρά και προσμονή. Ένα παγωμένο συναίσθημα μες στην ψυχή της, άπλωνε όλο και πιο βαθιά τα τοξικά του πλοκάμια. Είχε κουραστεί να το αμφισβητεί, να το ψηλαφίζει υπομονετικά για να βρει το ευαίσθητο του σημείο. Αν ήθελε έστω και απρόθυμα να συνεχίσει να υπάρχει, έπρεπε με ένα νυστέρι να ξεκολλήσει το κακοφομισμένο απόστημα και ν' αφήσει την ταλαιπωρημένη πληγή από κάτω, να ξαναβρεί την όποια σαθρή ισορροπία της. Να επουλωθεί έστω και όπως- όπως. Με μια βαθιά χαρακιά να προβάλλει σαν περήφανο τατουάζ.

Έξω από το παράθυρο, τα χαρακτηριστικά σπίτια της πόλης, με τις προσόψεις του 17ου αιώνα, όταν ακόμα οι έμποροι διαλαλούσαν την πραμάτεια τους στις γέφυρες των καναλιών – πολύτιμες πρώτες ύλες και μπαχαρικά από τις εξωτικές αποικίες –, στέκονταν απόλυτα στοιχισμένα το ένα δίπλα στ' άλλο. Τα παραλληλόγραμμα παράθυρά τους φωτίζονταν ένα-ένα και ζωντάνευαν οι ζωές πίσω τους. Οι σταγόνες της βροχής τρεμόπαιζαν στους φανοστάτες του δρόμου και ο δυνατός αέρας που φυσούσε, παράσερνε και τα τελευταία φύλλα που είχαν απομείνει στα ξεγυμνωμένα κλαδιά των δέντρων. Είχε μια τέτοια θλίψη αυτή η εικόνα, μα ίσως αν ήσουν φύσει αισιόδοξος, αυτή τη θλίψη να τη μεταμόρφωνες σε ρομαντισμό. Εκείνη δεν ήταν, μα ήθελε απεγνωσμένα να γίνει. Έτσι θα μπορούσε ν' αναγνωρίσει το δυναμικό άγγιγμα του πινέλου, στην απαστράπτουσα από φωτεινά χρώματα, αν και ανεμοδαρμένη, έναστρη νύχτα της ψυχής του Βαν Γκογκ, αλλά και για να μπορέσει κάποτε να εξιλεωθεί για τον αρνητισμό που επέβαλλε στον εαυτό της. Το χρωστούσε πρώτα από όλα στην καλή της νεράιδα και ύστερα σε εκείνη την ίδια. Κοίταξε επίμονα τα φωτισμένα παράθυρα. Το φως σε κάποια απ' αυτά, από αχνό και άψυχο γινόταν ολοένα πιο φωτεινό. Ξεχώρισε πίσω από ένα, τις φιγούρες δυο ανθρώπων να χορεύουν αγκαλιασμένοι. Σχεδόν άκουγε τον ήχο της μουσικής που έδινε ρυθμό στα βήματά τους, σχεδόν ένιωθε τη ζεστασιά των χεριών τους καθώς άγγιζαν ο ένας τον άλλον. Ήταν μια καλή αρχή.

Η Άρτεμη φόρεσε το κασμιρένιο καπέλο της, έσφιξε το μάλλινο κασκόλ, προτίμησε να κλείσει την ομπρέλα της

και περπάτησε δίπλα στο φουσκωμένο κανάλι, μετρώντας τα φώτα που άναβαν ένα -ένα. Και άρχισε σιγά- σιγά να βολεύεται μέσα στη μοναξιά της.

Πέρασαν σχεδόν δυο ευλογημένες ώρες με την ψυχή να περιφέρεται χωρίς σκέψεις, ανάλαφρη σαν πούπουλο και βρεγμένη μέχρι τον πυρήνα της. Σαν να ξεπλύθηκαν ξαφνικά, όλα όσα τη στοίχειωναν. Εκείνες τις στιγμές, τις χωρίς λόγο και προορισμό, μπορούσε εύκολα να μεταμορφώσει όλες τις σκοτεινές εικόνες του μυαλού της σε σκέψεις και ύστερα να τις κάνει γλώσσα, λέξεις και να τις επικοινωνήσει, σαν κρυστάλλινη κατάθεση ψυχής σ' όσους νοιάζονταν γι' αυτήν. Πόσο πιο απλά μοιάζουν ακόμα και τα πιο περίπλοκα, όταν είναι ανοιχτά τα παράθυρα της ψυχής και φωτίζονται οι σκοτεινές γωνιές από μια ηλιαχτίδα που τρυπώνει!

Ξάφνου ένα μικρό κορίτσι ξεπρόβαλλε από ένα σκοτεινό σοκάκι. Την πλησίασε με αποφασιστικό, σίγουρο βήμα, σαν να έβλεπε κάποια που γνώριζε από παλιά και έτρεξε να τη χαιρετήσει. Το πρόσωπό του, όταν ήρθε πιο κοντά και μπόρεσε να το διακρίνει, κάτι της θύμιζε, αλλά η ανάμνηση έμοιαζε θολή και σκονισμένη. Μια εσωτερική ενέργεια την ώθησε και αντέτεινε το χέρι της στο απλωμένο δικό του, νιώθοντας τη ζεστασιά του κάτω από το βρεγμένο μάλλινο γάντι. Μια οικεία αίσθηση την πλημμύρισε, σαν ν' άγγιζε ένα κομμάτι του εαυτού της γνωστό και αγαπημένο.

Το κοριτσάκι την τράβηξε απαλά προς την άκρη του δρόμου και την οδήγησε σ' ένα από τα μικρά σκοτεινά σοκάκια, σαν εκείνο από όπου είχε εμφανιστεί. Σταμάτησαν μπροστά στην επιβλητική είσοδο ενός τυπικού σπιτιού της πόλης, με τη χαρακτηριστική πρόσοψη κάποιου περασμένου αιώνα. Καθώς ανέβαιναν τη φθαρμένη σκάλα, τα ξύλινα σκαλιά έτριζαν σε κάθε τους βήμα. Η ατμόσφαιρα υγρή, μύριζε κλεισούρα. Τα παράθυρα ήταν καλυμμένα με βαριές σατέν κουρτίνες στο χρώμα του δαμάσκηνου. Της άφησε το χέρι και τις τράβηξε όλες μία-μία, αφήνοντας το καχεκτικό φως των φαναριών του δρόμου να μπει μέσα. Διέσχισαν τον προθάλαμο με το σκονισμένο μωσαϊκό, – που απέπνεε όμως ακόμα την αριστοκρατική του καταγωγή – και πέρασαν στο σαλόνι. Το ξύλινο πάτωμά του ήταν επίσης φθαρμένο, αλλά σε κάθε βήμα, ένιωθες τη ζεστασιά από τις αναπνοές των ανθρώπων που είχαν περπατήσει πάνω του.

Στα αυτιά της έφτανε η μουσική από τις οικογενειακές γιορτές και η θαλπωρή από τις φλόγες των αναμμένων κεριών, έσπαγε την κρυστάλλινη ανάσα των χρόνων που είχαν περάσει. Καθώς περπατούσε μες την ερημιά του εγκαταλελειμμένου σπιτιού, αντίκρισε ένα χριστουγεννιάτικο δέντρο, να στέκει αστραφτερό και επιβλητικό σε μια γωνιά. Έμοιαζε σαν κάποιο αόρατο χέρι να το είχε στολίσει λίγες ώρες πριν και η αναζωογονητική μυρωδιά από τα φρεσκοκομμένα κλαδιά του ερέθιζε ανεμπόδιση τους οσφρητικούς υποδοχείς. Το σκοτάδι του καταθλιπτικού δωματίου φωτίστηκε μεμιάς από δεκάδες μικροσκοπικά λαμπιόνια, που σαν κόκκοι χρυσού σκορπίστηκαν παντού. Την άγγιξε απαλά στον ώμο και την προέτρεψε να πλησιάσει. Στη βάση του διέκρινε μια καλοφτιαγμένη αναπαράσταση της θεϊκής φάτνης και δίπλα στο Θείο Βρέφος, αναγνώρισε ένα ξεθωριασμένο βιβλίο με παραμύθια. Με κλειστά μάτια, σαν σε ενόραση, διάβασε τον τίτλο : Ζωντανεύουν τα παιχνίδια. Δεν τον θυμόταν καλά, αλλά κάπως έτσι πρέπει να ήταν. Όταν ήταν παιδί πίστευε ότι την νύχτα των Χριστουγέννων ζωντανεύουν τα παιχνίδια, ακριβώς όπως και οι αναμνήσεις των παιδικών χρόνων, ζωντανεύουν πάνω στις πληγωμένες ψυχές και επιζητούν την αναβίωσή τους. Γονάτισε κάτω από το δέντρο και ξάπλωσε στο παγωμένο πάτωμα ψαχουλεύοντας με το χέρι της το ταλαιπωρημένο βιβλίο.

Τα βλέφαρα της βάρυναν ξαφνικά. Έφερε το βιβλίο στο στήθος της και ένιωσε μια ζεστασιά να αναδύεται από το αφιλόξενο πάτωμα και να χαλαρώνει την ένταση του κορμιού της. Κι ήταν τόση η γλύκα της ανάμνησης, που ένιωσε

τις αισθήσεις της να ναρκώνονται και δε μπορούσε να διακρίνει αν εκείνη τη στιγμή αποκοιμήθηκε ή ξύπνησε, από ένα ονειρικό ταξίδι στον πυρήνα της ύπαρξης της!

Το κοριτσάκι είχε εξαφανιστεί. Εκείνη είχε απομείνει ολομόναχη, παρέα με το χριστουγεννιάτικο δέντρο των χρόνων της αθωότητας και με ό,τι σήμαιναν γι' αυτήν όλα όσα είχαν συμβεί, σ' εκείνο το μακρινό πια, τότε!

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΠΑ

Ταξίδι στο χρόνο;

Στην αρχή δεν τους καταλάβαινα, σίγουρα όχι με την πρώτη ματιά. Ιδίως αν δεν υπέβαλα, με πείσμα και επιμονή, τον εαυτό μου στη διαδικασία να πολυασχοληθεί μαζί τους. Άλλωστε, γιατί να περιμένω μέσα σε τέσσερις τοίχους – όπου η πλειοψηφία των παρευρισκομένων διεκπεραιώνει με περίσσια βαρεμάρα μία σειρά από σημαντικές κατά τα άλλα εργασίες, πληκτρολογώντας, γράφοντας ή συνομιλώντας – να συναντήσω αυτά τα απίθανα πλάσματα, που ούτε στα πιο τρελά παιδικά μου όνειρα δε θα μπορούσα να φανταστώ πως μία μέρα μπορούν να ζωντανέψουν, ω ναι, τόσο φυσικά μπροστά μου;

Προσκολλημένοι πλήρως στο περιβάλλον γύρω τους, φαντάζει για αυτούς σενάριο επιστημονικής φαντασίας και ύστατη προδοσία μέσα τους, να αλλάξουν αυτούς τους τέσσερις τοίχους, να αλλάξουν στέγη, ακόμα και αν τους πνίγει ανεπανόρθωτα. Πιστοί και ανυποχώρητοι, είναι και θα είναι για πάντα δίπλα στο δημιουργό που τους θρέφει για χρόνια, από τότε ίσως που ενηλικιώθηκαν και άνοιξαν τα φτερά τους στην ανεξαρτησία. Μένουν εκεί, κολλημένοι από αληθινή πίστη, από προσωπική ανασφάλεια για το άγνωστο ή από την ανυπόφορη βολή στην ρουτίνα της σιγουριάς και της επανάληψης που έχουν τόσο αγαπήσει, μετατρέποντας το βαθύλωμα στον πάτο της καρέκλας τους σε μαύρη τρύπα, όπου μπορεί να βουλιάξουν για πάντα;

Με τον καιρό και με μια κάποια παρατηρητικότητα, διαθέτοντας και μία δόση αυτού που λένε ελληνιστί νατουραλιστί κιούριους ή σε άπταιστα αγγλικά εκ γενετής περιέργεια, άρχισα με σχετική ευκολία να διακρίνω στις ανθρώπινες υπάρξεις αυτά τα προϊστορικά όντα! Έτσι, κάθε φορά, τόσο απλά, μέχρι που να ανοιγοκλείσω τα μάτια μου εμφανίζονται μπροστά μου με σάρκα και οστά.

Μα είναι ποτέ δυνατόν, αγαπητέ μου; Αφήστε που μου προκαλούν και λίγο φόβο ή ίσως και αηδία κάποιες φορές. Στο μεταξύ όσο περισσότερους ανθρώπους συναντώ, τόσο και μεγαλώνει η γκάμα.

Από την άλλη είναι και τούτο. Καθώς τους συναναστρέφομαι, σκιάζομαι, αλήθεια, μην ξυπνήσω μία μέρα και δω τον εαυτό μου στον καθρέφτη και τρομάξω. Μην έχω γίνει και εγώ σαν αυτούς! Και άμα μετατραπώ και εγώ και αποκτήσω τόσα κουσούρια; Τι και αν είναι τόσο θαυμαστά όντα, τί και αν έχουν δημιουργηθεί μουσεία για χάρη τους, ταινίες και κινούμενα σχέδια με ένα σωρό επιτεύγματα, εγώ μάλλον ποτέ δεν τα πήγαινα καλά με τα ερπετά. Άλλωστε, όπως σας έχω πει, η μετάλλαξη συμβαίνει αυθόρμητα, το δίχως άλλο, και ποτέ δεν αντιφάσκει εμφανίζοντας μπροστά μου κάποιο άλλο είδος.

Δυσκίνητοι και προσκολλημένοι στα παλαικά μοτίβα τους, αργούν ώρες-ώρες τόσο πολύ να προσαρμοστούν, αλλά διόλου δεν τους ενδιαφέρει, γιατί υπάρχουν και θα υπάρχουν μέσα στη μικρή τους κοινότητα, διαθέτοντας το ακλόνητο προνόμιο του πιστού σκυλιού, όσο και αν προσομοιάζουν σε σαύρες. Με το αίσθημα πως όλα τους ανήκουν και με τη σιγουριά της, ανύπαρκτης κατά βάθος, αυτοπεποίθησής τους, καυχώνται για τα μηδαμινά στην ουσία επιτεύγματά τους. Εκτελούν αργά και βασανιστικά τα όσα αναλαμβάνουν και αν κάνεις να τους ξεβολέψεις με αλλαγές αρχίζουν τα δεινά τους, τους βρυχηθμούς και τα ταρακουνήματα, προκαλώντας ταραχή που δεν ξεπερνιέται εύκολα. Εκεί είναι και το αποκορύφωμα της μετατροπής.

Τώρα, αν θα εμφανιστεί ο ξάδελφος του Τυραννόσαυρου Ρεξ, ο κολλητός του Τρικεράτοπα ή ο ανταγωνιστής του Καμαρόσαυρου, αυτό μπορεί να είναι αποτέλεσμα προσωπικής διαστροφής ή ίσως τελικά να συνδέεται με κάποιο τρόπο με την ίδια την ανθρώπινη ύπαρξη. Το θέμα είναι ότι υπάρχουν! Καμία Κρητιδική περίοδος δεν έφερε το τέλος τους. Είναι εδώ, πανταχού παρόντες.

Εγώ γιατρέ, όπως σας έχω εκμυστηρευτεί όλον αυτόν το καιρό, τους συναντώ κατά κόρον σε εργασιακούς χώρους και τολμώ και τους αποκαλώ συναδέλφους, ενώ οι κακόμοιροι είναι απλώς... δεινόσαυροι.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΟΝΟΦΑΟΥ

Τοιχογραφίες

Η θλίψη είναι πολύ παράξενο συναίσθημα. Έχει την τάση να σε πλησιάζει αργά και μεθοδικά μέχρι να σε κατακλύσει ολόκληρο. Στην αρχή νιώθεις την κρύα ανάσα της στο σβέρκο σου και αδύναμος καθώς είσαι, μένεις ακίνητος, περιμένοντας τη σωτηρία. Έπειτα εκείνη βρίσκει την ευκαιρία, καθώς εσύ μουδιάζεις ολοένα και περισσότερο, να σε κυκλώσει και αρχίζει να σε σφίγγει. Πλακώνει το στήθος σου και κόβει την αναπνοή σου. Πέφτει στην πλάτη σου και εσύ δεν μπορείς παρά να περπατάς σκυφτός, κουβαλώντας την. Πιέζει την καρδιά σου τόσο δυνατά, που κάθε ρανίδα χαράς που είχες ποτέ νιώσει, γίνεται δάκρυ και κυλά από τα μάτια σου.

Η θλίψη είναι τρομακτικό πλάσμα, είναι όμως αναπόφευκτη όταν χάνεις όσα έχεις αγαπήσει περισσότερο. Έτσι και με τη γιαγιά μου. Τη γαρδένια μου. Έτσι την έλεγα εγώ μέσα μου και ας μην την είχα προσφωνήσει ούτε μια φορά με αυτό τον τρόπο. Μέσα μου, στην ψυχή μου, ήταν η ανθισμένη μου γαρδένια. Στην αυλή είχε τρεις τεράστιες γλάστρες με το εν λόγω φυτό, τοποθετημένες στη σειρά. Ήταν φανερά, το αγαπημένο της λουλούδι. Η μυρωδιά του είναι ακόμη χαραγμένη στο νου μου, μα ξεκάθαρη μου είναι και η υφή των πετάλων του και ας μην το αγγίζω πια. Το σώμα θυμάται καλύτερα πάντα.

Όταν η γιαγιά χάθηκε, μαζί της χάθηκαν και τα λουλούδια της αυλής. Κανείς δεν είχε το μυαλό να τα φροντίζει και εγώ βρισκόμουν μίλια μακριά για να το κάνω. Η θλίψη είχε απλώσει ένα μαύρο σύννεφο στο μυαλό όλων μας, που ούτε όταν έβρεχε κατακλυσμούς στα μάτια, δεν έλεγε να φύγει. Οι αγαπημένες γλάστρες της γιαγιάς παραδόθηκαν, όπως και εκείνη, μαραζώνοντας από την αρρώστια. Το ίδιο παραδομένο φάνηκε να είναι και το σπίτι της, όταν μετά από έξι μήνες από το μεγάλο χαμό, κατάφερα να το επισκεφτώ.

Η μητέρα μου είχε αποφασίσει να πουλήσει το σπίτι των παιδικών της χρόνων και αναμνήσεων σε μια προσπάθεια να καλύψει κάποιες οικονομικές τρύπες, κυρίως όμως συναισθηματικές. Τίποτα δεν ήταν το ίδιο πια χωρίς τη γιαγιά και οι υποχρεώσεις της συντήρησης του σπιτιού ήταν ένα ακόμη βάρος, που κανείς δεν άντεχε να σηκώσει. Επέστρεψα λοιπόν για ένα τελευταίο αντίο και για να βοηθήσω κυρίως με το συμμάζεμα. Εκείνο το πρωί μπήκα από την εξωτερική σιδερένια πόρτα και κατέβηκα τα σκαλιά που οδηγούσαν στην αυλή.

Η μητέρα μου ήταν ήδη εκεί. Φορούσε τα λαστιχένια γάντια της, κάποια παλιά ρούχα και έριχνε με ένα κουβά νερό στη βεράντα, για να διώξει τις σαπουνάδες. Την πλησίασα και αφού συνεννοηθήκαμε με ένα βλέμμα, πήγα να πάρω τη θέση μου σε κάποιο από τα δωμάτια του σπιτιού, που χρειαζόταν καθαρίσμα. Στο σπίτι υπήρχαν κι άλλες γυναίκες. Δύο ξαδέρφες της μαμάς μου και η γυναίκα του θείου μου, είχαν αναλάβει ήδη η καθεμία από ένα δωμάτιο και

με μανία έτριβαν πόρτες, τοίχους, ντουλάπια και ασημικά.

Ρώτησα πως θα μπορούσα να βοηθήσω και μου ανέθεσαν το δωμάτιο της τραπεζαρίας. Η καρδιά μου σφίχτηκε, όμως δεν θέλησα να το δείξω, πήρα τα γάντια, τα πανιά, τον κουβά με τη σαπουνάδα και άνοιξα την πόρτα. Μπήκα στο δωμάτιο και απομονώθηκα. Θέλησα να το παρατηρήσω για να αποφασίσω από που θα έκανα την αρχή. Κάθε έπιπλο έπρεπε να καθαριστεί και να βγει στη βεράντα. Από εκεί θα στοιβαζόταν σε φορτηγό για να πουληθεί σε κάποιο παλαιοπωλείο. Όσο κοιτούσα το χώρο διάφορες εικόνες γέμισαν το μυαλό μου. Το δωμάτιο αυτό κατάφερε από σημείο χαράς να γίνει για μένα η επιτομή της θλίψης.

Στο δωμάτιο της τραπεζαρίας μαζευόμασταν όλοι μαζί μόνο τις μεγάλες γιορτές. Είχε στη μέση ένα τεράστιο ξύλινο τραπέζι με έξι δερμάτινες καρέκλες και ακριβώς πίσω του ένα έπιπλο που από παιδί μου έμοιαζε μαγικό. Ήταν ξύλινο και είχε πορτούλες που η κάθε μία άνοιγε ένα δικό της ντουλάπι και το καθένα του είχε καθρέφτη γύρω γύρω. Μέσα η γιαγιά φιλούσε όλα τα καλά κρύσταλλα και τα ασημικά μα και το χειροποίητο λικέρ που συνήθιζε να φτιάχνει από βύσσινο. Για μένα ήταν πάντα ένα τεράστιο καλειδοσκόπιο που μύριζε αγάπη και λίγο αλκοόλ.

Όσο το παρατηρούσα θυμήθηκα πως η θέση του δεν ήταν πάντοτε εκεί, πίσω δηλαδή από το τραπέζι, αλλά πως μεταφέρθηκε σε τούτο το σημείο όταν εγώ ήμουν περίπου 7 ετών, όμως η αιτία μου διέφευγε εκείνη την ώρα. Δεν είχα χρόνο να το πολύ σκεφτώ και έτσι ξεκίνησα αμέσως τη δουλειά. Η ώρα κυλούσε γοργά για τους άλλους μα σε μένα ακόμη και τα λεπτά έμοιαζαν αιώνας. Αρκετά από τα έπιπλα του χώρου είχαν πάρει ήδη τη θέση τους στη βεράντα. Δύο πολυθρόνες, ένας καναπές μπαούλο γεμάτος με τα σεμεδάκια της γιαγιάς και δυο μεγάλα κάδρα με κεντημένα τοπία και φιγούρες, ήταν έτοιμα να υποδεχτούν το μεγάλο τραπέζι που κουβαλούσαμε όλες μαζί.

Γυρίζοντας στο δωμάτιο για να συνεχίσω το καθάρισμα αντίκρισα πλέον το χώρο όπως περίπου ήταν τη μέρα του χαμού. Το ξύλινο έπιπλο στον τοίχο, οι καρέκλες τριγύρω και ο κενός χώρος στο κέντρο, που τότε ήταν τοποθετημένη η γαρδένια μου στο ξύλινο κρεβάτι της, για την ολονυχτία. Έσφιξα τις παλάμες και τα δόντια και άρχισα να καθαρίζω όσο πιο γρήγορα γινόταν τις καρέκλες μία μία και να τις βγάζω έξω. Η επιθυμία μου να αδειάσω το δωμάτιο είχε πλέον διπλασιαστεί. Ήθελα να τελειώνω επιτέλους με αυτό το καθάρισμα που είχε αρχίσει να μοιάζει με βασανιστήριο.

Η τελευταία καρέκλα τοποθετήθηκε στη βεράντα και σειρά είχαν οι δυο γωνιακές πολυθρόνες. Γυρίζοντας στο δωμάτιο, οι θείες μου είχαν προλάβει ήδη να τις ξεσκονίσουν και τις έσερναν προς τα έξω. Τις βοήθησα και έπειτα τις χαιρέτησα καθώς είχαν συμπληρώσει για τα καλά τις εργατοώρες τους. Έπρεπε να επιστρέψουν στη ζωή τους και στις υποχρεώσεις τους, όπως συνηθίζουν να κάνουν όλοι οι εναπομείναντες ζωντανοί. Η μητέρα μου χρειάστηκε να λείπει για λίγο αφού η ίδια με το αυτοκίνητο, θα πήγαινε την κάθε μία στο σπίτι της σε διαφορετικά σημεία του χωριού.

Ήμουν μόνη πλέον σε ένα σχεδόν άδειο σπίτι και η ησυχία που ξαφνικά απλώθηκε στο χώρο, δημιούργησε αλλεπάλληλα κύματα από ρίγη στη ραχοκοκαλιά μου. Επέλεξα να κλειστώ στο δωμάτιο της τραπεζαρίας και να ασχοληθώ με το τελευταίο έπιπλο που χρειαζόταν τη φροντίδα μου. Ήπια δυο γουλιές νερό και ξεκίνησα. Το μεγάλο καλειδοσκόπιο στεκόταν εκεί αγέρωχο και ακλόνητο όπως τόσα χρόνια. Ξαφνικά ένιωσα έναν ενθουσιασμό, σαν παιδί που ετοιμάζεται να ανοίξει ένα πειρατικό σεντούκι, για να ανακαλύψει τον πολύτιμο θησαυρό του. Πίστευα ότι θα έβρισκα κάποιο κρυμμένο μυστικό, ίσως παλιές φωτογραφίες ή κάποια γράμματα μεγάλης συναισθηματικής αξίας. Η διάθεσή μου είχε μεταβληθεί εμφανώς.

Αφού το ξεσκόνισα καλά απέξω, άνοιξα σιγά σιγά όλες τις πορτούλες. Έπειτα στάθηκα λίγο πιο μακριά και απόλαυσα τους ιριδισμούς του φωτός στα κρύσταλλα, αλλά και αυτήν ακριβώς την ψευδαίσθηση που πάντοτε

αγαπούσα. Το καλειδοσκόπιο ήταν ακριβώς μπροστά μου και αυτή τη φορά σε όλο του το μεγαλείο. Άρχισα να καθαρίζω πολύ προσεκτικά κάθε ντουλάπι και να βγάζω από τα ράφια με προσοχή όλα τα γυαλικά. Είχα προμηθευτεί ήδη από την κουζίνα κάποιες πλαστικές λεκάνες και τα ξεχώριζα σε αυτές, ώστε να μπορούν να μεταφερθούν με ευκολία και να μην σπάσουν.

Στο τελευταίο ντουλάπι ανακάλυψα ένα μικρό κρυστάλλινο σκαλιστό μπουκάλι, που μέσα είχε απομείνει κάμποσο από το χειροποίητο λικέρ της γιαγιάς. Δεν είχα βρει ως τώρα ούτε φωτογραφίες, ούτε γράμματα αλλά τούτος ο θησαυρός ήταν ανώτερος όλων και με ικανοποίησε πάραυτα. Έβαλα λίγο από το ποτό σε ένα κρυστάλλινο ποτηράκι, από εκείνα που η γιαγιά συνήθιζε να το σερβίρει, και το απήλαυσα όσο πιο αργά μπορούσα. Ο κόπος μου είχε ανταμειφθεί και η ψυχή μου είχε αγαλλιάσει. Ήμουν έτοιμη πλέον να τραβήξω το έπιπλο από τον τοίχο και με προσοχή να το τοποθετήσω στη βεράντα, φυσικά με τη βοήθεια της μητέρας μου.

Έτσι κι έκανα. Τράβηξα πρώτα ελάχιστα την αριστερή πλευρά και έπειτα την δεξιά και ύστερα το κέντρο. Επανέλαβα τη διαδικασία αρκετές φορές ώσπου το έπιπλο έφτασε στο κέντρο του δωματίου και ευθυγραμμισμένο όπως ήταν με την ανοιχτή πόρτα, δεν μας δυσκόλεψε ιδιαίτερα στο κουβάλημα. Επέστρεψα στο δωμάτιο να πάρω και τα τελευταία πράγματα και τότε τις είδα. Στον τοίχο ακριβώς πίσω από το έπιπλο, κρυμμένες κάμποσες παιδικές ζωγραφιές. Αρκετά ξεθωριασμένες από το χρόνο, όμως όσο πιο κοντά πλησίαζα, τόσο πιο καθαρά μπορούσα να τις διακρίνω. Κάποια σχέδια είχαν γίνει με μαρκαδόρο, άλλα με ξυλομπογιά και ένα μόνο έμοιαζε να είναι φτιαγμένο από κηρομπογιές.

Είχα μείνει να κοιτάζω το σημείο για αρκετή ώρα σοκαρισμένη. Οι φιγούρες και τα σχέδια ήταν ποικίλα. Ξεχώριζα μια οικογένεια, ένα σπίτι, μερικές πεταλούδες, λουλούδια και καρδιές, την καρικατούρα ενός ζώου μάλλον σκύλου ή ακόμη και γάτας, κάποια δέντρα και μερικά ξεχωριστά σύμβολα όπως τρίγωνα και κύκλους. Στην αρχή σκέφτηκα πως ήταν σχέδια της μαμάς μου ή του αδερφού της και πως η γιαγιά είχε βάλει το έπιπλο εκεί για να τα κρύψει, όμως μετά θυμήθηκα πως το καλειδοσκόπιο βρήκε τη μόνιμη θέση του πολύ αργότερα και από όταν εγώ είχα γεννηθεί.

Αναρωτήθηκα μήπως τότε ήταν δικά μου σχέδια, αν και καμία ανάμνηση δεν είχα από τη δημιουργία τους. Καθώς τα κοιτούσα με προσοχή ανακάλυψα μια μικρή υπογραφή. Ένα όνομα που υποδείκνυε εμένα ως την μεγάλη καλλιτέχνη. Είχα χαθεί στις σκέψεις μου, όταν άκουσα τη μητέρα μου να με φωνάζει. Της ζήτησα να έρθει στο δωμάτιο, καθώς ήθελα διακαώς μια εξήγηση για αυτό που είχα ανακαλύψει. Με βρήκε κολλημένη σχεδόν στον τοίχο, να εξετάζω ακόμη και τις μικρότερες λεπτομέρειες. Όταν είδε τι είχα ξετρυπώσει δάκρυα άρχισαν να κυλούν από τα μάτια της. Φαινόταν πως και η ίδια είχε ξεχάσει τελείως την ύπαρξη αυτών των σχεδίων.

Μου εξιστόρησε τότε το χρονικό όπως της ήρθε στο μυαλό εκείνη τη στιγμή. Θυμήθηκε πως το έπιπλο δεν ήταν σε εκείνη την πλευρά του δωματίου. Αντιθέτως στη θέση του, ήταν το τραπέζι με τις καρέκλες του, κολλητά στον τοίχο. Αυτή η διάταξη των επίπλων όπως μου είπε, μου είχε δώσει το ελεύθερο, όταν ξεκίνησα να περπατάω και να γράφω μερικώς, να τρυπώνω κάτω από το τραπέζι και ανάμεσα στις καρέκλες και καθότι ήμουν ένα πλάσμα μία πιθαμή, να ζωγραφίζω ό,τι λαχταρούσε η φαντασία μου. Κανείς δεν με είχε υποψιαστεί, ώσπου σε κάποια γιορτή, και αφού τράβηξαν το τραπέζι για να το βάλουν στο κέντρο ώστε να χωρέσουν όλοι, έγιναν τα αποκαλυπτήρια.

Η μητέρα μου θυμήθηκε πόσο είχε σοκαριστεί. Δεν μπορούσε να πιστέψει τι είχα κάνει στον τοίχο. Λίγη σημασία φάνηκε να είχαν δώσει όλοι για τις καλλιτεχνικές μου ανησυχίες και ο καθένας προσπαθούσε να βρει ένα τρόπο για να καθαρίσει τις ζωγραφιές. Άλλος με βρεγμένο πανί, άλλος με σφουγγάρι, κάποιος με υγρό για τα τζάμια. Όλοι έτοιμοι να

ριχτούν στη μάχη έναντι της παιδικής δημιουργικότητας μου. Όλοι, εκτός από τη γιαγιά. Όπως μου είπε η μητέρα μου, η γιαγιά ήταν εκείνη που τους σταμάτησε. Μπήκε μπροστά και έσωσε την τελευταία στιγμή τις ζωγραφιές, σαν άλλος οπαδός της τέχνης.

Τους είπε λοιπόν πως αυτά, ήταν τα σχέδια της εγγονής της και κανείς δεν τα έσβηνε από τον τοίχο της. Θα έμεναν εκεί, να τα θαυμάζουν όλοι και εκείνη να καμαρώνει. Ακόμη τους είπε, πως αν ήθελα θα έκανα κι άλλα και σε κάθε γιορτή θα είχανε την τύχη να βλέπουν και ένα νέο έργο. Και έτσι και έγινε. Η γιαγιά μου εκείνη τη μέρα, έδειξε σε όλους του καλεσμένους τις τοιχογραφίες μου, όπως τις αποκαλούσε, και κάθε τόσο στις γιορτές τους έδειχνε και ό,τι καινούργιο είχα δημιουργήσει. Όταν πια μεγάλωσα λίγο παραπάνω και δεν χωρούσα να τρυπώνω κάτω από το τραπέζι, η γιαγιά για να σιγουρευτεί ότι κανείς δεν θα έσβηνε τις τοιχογραφίες μου, έβαλε το έπιπλο μπροστά τους για να τις προστατέψει.

Η συγκίνηση της μαμάς μου είχε μεταφερθεί και στα δικά μου μάτια. Είχαμε μείνει αγκαλιασμένες να κοιτάζουμε τις παιδικές μου ζωγραφιές, σαν να ήταν όντως σπάνιες τοιχογραφίες, που ανακαλύφθηκαν μόλις από εμάς τις δυο και αποκάλυπταν ένα σπουδαίο μυστικό. Ο άδειος χώρος και το φως από τη λάμπα του δωματίου συμπλήρωναν την αίσθηση, ότι παρακολουθούσαμε την έκθεση ενός σπουδαίου ζωγράφου. Όμως ουσιαστικά, μέσα μου, καμία από αυτές τις σκέψεις δεν με κάλυπτε πλήρως. Η κατάσταση είχε ως εξής. Βρισκόμουν μπροστά στην έμπρακτη απόδειξη, πως το μεγαλύτερο όπλο που έχει ο άνθρωπος έναντι της φθοράς είναι η αγάπη. Και αυτό το όπλο, που η γιαγιά μου θέλησε να μου αφήσει ως κληρονομιά με την πράξη της, ήμουν έτοιμη να το χρησιμοποιήσω για να νικήσω επιτέλους, τη θλίψη.

ΜΥΡΟΦΟΡΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ

Η Συνεδρία

Ήταν Τετάρτη απόγευμα. Έξι παρά πέντε βρισκόταν ήδη έξω από την πόρτα του γραφείου της και περίμενε το ρολόι να δείξει ακριβώς έξι για να χτυπήσει το κουδούνι, ούτε λεπτό νωρίτερα. Ήταν το καθιερωμένο ραντεβού της εβδομάδας και ενώ ήταν ενθουσιασμένη, καθώς ήταν μόλις η τέταρτη συνεδρία της, όταν μπήκε ένιωσε πώς δεν είχε κάτι να μοιραστεί σήμερα. Ήθελε να βρίσκεται σε αυτό το δωμάτιο, το οποίο αισθάνθηκε οικείο από την πρώτη κιόλας φορά, αλλά δεν ήξερε τι θα μπορούσε να μοιραστεί σήμερα. Η απόφαση της Ελένης να ξεκινήσει ψυχοθεραπεία ήταν πολύ συνειδητοποιημένη και πήγαινε με διάθεση να μοιραστεί πράγματα, σκέψεις που δεν είχαν ειπωθεί φωναχτά και ξεκάθαρα. Στα σαράντα της χρόνια, ανύπαντρη μητέρα ενός παιδιού 5 χρονών, έβλεπε την ψυχοθεραπεία σαν ένα προσωπικό καταφύγιο.

Η ψυχοθεραπεύτρια την καλωσόρισε θερμά, όπως συνήθιζε. Και μετά την πρώτη χαλαρή κουβεντούλα, η συζήτηση πήρε γρήγορα άλλη τροπή.

Ψυχοθεραπεύτρια: Θέλω να μου πεις τι ακριβώς συνέβη. Με όσες περισσότερες λεπτομέρειες μπορείς.

Ελένη: Ήμουν στο παιδικό μου δωμάτιο, αυτό που μοιραζόμουν μαζί του όταν ήμασταν παιδιά. Είχα να βρεθώ σε αυτόν τον χώρο αρκετό καιρό αλλά εκείνη την στιγμή ήταν το μόνο μέρος του σπιτιού, στο οποίο ένιωθα μια υποτυπώδη ασφάλεια. Είχα κλείσει την πόρτα, δεν υπήρχε κλειδί. Καθόμουν στο πάτωμα, ακριβώς πίσω από την πόρτα, μπλοκάροντας την με το σώμα μου. Φοβόμουν, έκλαιγα αλλά προσπαθούσα να μην ακούγομαι. Ήθελα, επίσης, ησυχία για να ακούω τι κάνει αυτός. Εκείνος έτρεχε μέσα στο υπόλοιπο σπίτι, ούρλιαζε, χτυπούσε πόρτες, μας κατηγορούσε ότι δεν προσπαθήσαμε ποτέ να τον καταλάβουμε, ότι τον αφήναμε πάντα στο περιθώριο, ότι εμείς φταίγαμε που η ζωή του ήταν χάλια.

Στο δίπλα δωμάτιο, ήταν το υπνοδωμάτιο του πατέρα μου. Δεν τον έβλεπα, αλλά ήξερα πώς είναι εκεί ξαπλωμένος και δεν μπορεί να σηκωθεί. Ήνιωσα θυμό και αναρωτήθηκα πώς είναι δυνατόν να κάθεται έτσι απλά και να περιμένει το τέλος. Γιατί δεν σηκώνεται να σωθεί; Δεν τον νοιάζει τι κάνω εγώ;

Εκείνος, εντωμεταξύ, σταμάτησε να τρέχει, τον ένιωθα να σέρνει τα βήματά του έξω από το δωμάτιο μου και να το προσπερνάει. Πήγαινε στον πατέρα μου. Δεν έβλεπα αλλά το ήξερα και δεν σηκώθηκα. Δεν έκανα τίποτα. Μόνο έκλαιγα, με κλειστά μάτια, σκεπτόμενη πως δεν συμβαίνει όλο αυτό στα αλήθεια. Και τότε άκουσα τον πυροβολισμό.

Η σιωπή μετά τον πυροβολισμό διήρκησε δευτερόλεπτα αλλά για μένα έμοιαζε αιώνας. Ενώ τόση ώρα η καρδιά μου χτυπούσε σαν τρελή, ξαφνικά ήταν λες και σταμάτησε εκείνα τα δευτερόλεπτα. Ήμουν τελείως μόνη πλέον, απροστάτευτη, περιμένοντας πότε θα έρθει η σειρά μου. Και τότε τον άκουσα έξω από την πόρτα μου να κλαίει και να μιλάει σαν μικρό παιδί. «Ελένη με ακούς; Ελένη σε παρακαλώ άνοιξέ μου. Το ξέρεις πως δεν υπάρχει περίπτωση να σου κάνω κακό. Σε αγαπώ πολύ. Είσαι η μικρή μου αδερφή. Το ξέρεις πως μπορείς πάντα να βασίζεσαι σε μένα. Σε παρακαλώ μη θυμώνεις μαζί μου. Ήξερες πως κάποια μέρα θα συνέβαινε αυτό. Ήταν θέμα χρόνου. Αφού ξέρεις πως το άξιζε, το έκανα για να μας προστατέψω. Έλα βγες, τώρα μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι». Ξέρω πως ακούγεται περίεργο αλλά δεν φοβόμουν πια ότι θα μου επιτεθεί, ένιωθα πως ζητούσε την επιβεβαίωσή μου. Σαν να κατάλαβε ξαφνικά τι έκανε και ήθελε από μένα κατανόηση, ήθελε να τον δικαιολογήσω, να τον καταλάβω.

Σιωπή για λίγο. Η Ελένη έκλαιγε, δεν μπορούσε να συνεχίσει. Η ψυχοθεραπεύτρια της έδωσε χαρτομάντιλα. Δεν βιαζόταν να μιλήσει. Όταν λίγο ηρέμησαν τα πράγματα, ευχαρίστησε την Ελένη που είχε μοιραστεί μαζί της όλο αυτό και επικεντρώθηκαν στο πώς ένιωθε για όσα είχε περιγράψει. Αν υπάρχει κάποια ερμηνεία που δίνει η ίδια στο όνειρο που μόλις της είχε διηγηθεί.

Την ρώτησε αν έβρισκε κοινά σημεία με την πραγματικότητα, αν ένιωθε τα ίδια συναισθήματα, αν αυτός ο φόβος ήταν αληθινός και αφορούσε μόνο την σωματική της ακεραιότητα ή αφορούσε και κάτι βαθύτερο το οποίο δεν είχε συνειδητοποιήσει μέχρι στιγμής. Μήπως η ίδια μερικές φορές, ένιωθε ακόμη πώς είναι ένα μικρό παιδί που θέλει την αναγνώριση από τον αδερφό της και περιμένει από τον μπαμπά της να την σώσει;

Η συζήτηση που ακολούθησε ήταν αποκαλυπτική για την Ελένη. Τα λόγια της ψυχολόγου πως υπάρχει περίπτωση τα τρία αυτά άτομα του ονείρου να είναι η ίδια η Ελένη, και οι διάφορες σκέψεις που κάνει υποσυνείδητα, ηχούσαν ξανά και ξανά μέσα στο μυαλό της, καθ'όλη την διάρκεια του γυρισμού της στο σπίτι. Είχαν πει τόσα πολλά, που θα έπρεπε να καθίσει να τα επεξεργαστεί για μέρες, για να ξεκαθαρίσει ποια έκρυβαν κάποια αλήθεια και ποια όχι.

Εκείνο το απόγευμα του Οκτώβρη, δεν θυμάται πως περπάτησε σαράντα λεπτά για να επιστρέψει αλλά θυμάται να μπαίνει στο σπίτι και πρώτη φορά να χαίρεται τόσο που το μπράτσο του καναπέ ήταν διαλυμένο σε πολλά μικρά κομματάκια, τα οποία βρίσκονταν πεταμένα σε όλο το σαλόνι και μερικά παρέμεναν ακόμη στην μουσούδα του ενόχου. Ένιωσε μεγάλη ανακούφιση που την περίμενε στο σπίτι αυτή η – κατά τα άλλα – αθώα τετράποδη ύπαρξη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΕΥΡΥΣΘΕΝΗ

Το Σαφάρι

Το πρωινό ήταν υπέροχο όπως και τα προηγούμενα, ένα δροσερό αεράκι έπνεε και ο ήλιος έπαιρνε σιγά σιγά τη θέση του στον ουρανό ζεσταίνοντας την ατμόσφαιρα. Η θέα από την αίθουσα πρωινού ήταν μαγευτική, καταπράσινα λιβάδια εκτεινόταν μέχρι εκεί που μπορούσε να φτάσει το μάτι, μιας και οι περίοδος των βροχών είχε μόλις τελειώσει. Το ξενοδοχείο πλήρως εναρμονισμένο με το περιβάλλον, ήταν χτισμένο σε ένα μικρό λόφο που επέτρεπε στους επισκέπτες την παρατήρηση της μεγάλης μετανάστευσης των ζώων σχεδόν από όλα τα επίπεδα.

Σε απόσταση αναπνοής ήταν το πιο δημοφιλές πάρκο άγριας ζωής της χώρας όπου ταξιδιώτες από όλο τον κόσμο κατέφταναν για να ζήσουν από κοντά την περιπέτεια. Τουριστικές εταιρίες διοργάνωναν σαφάρι πολλές φορές την ημέρα και οι επισκέπτες είχαν τη δυνατότητα να δουν από κοντά, στο φυσικό τους περιβάλλον, μερικά από τα πιο όμορφα μα και επικίνδυνα ζώα του πλανήτη. Η επικινδυνότητα αυτής της εμπειρίας ανέβαζε την αδρεναλίνη στα ύψη, γι' αυτό και όποιος ερχόταν σε αυτή τη γωνιά του κόσμου έπαιρνε μαζί του υπέροχες εικόνες αποτυπωμένες στο μυαλό του που έμεναν αναλλοίωτες στο πέρασμα των χρόνων.

Ο τοπικός καφές, υπέροχα αρωματικός γέμιζε ευχάριστα το χώρο. Ο μπουφές γεμάτος με όλων των ειδών τα εδέσματα για τους επισκέπτες που σιγά σιγά έμπαιναν στην αίθουσα ξεκούραστοι και φρέσκοι μετά από ένα πολύωρο ταξίδι. Οι κουβέντες και τα γέλια όσο περνούσε η ώρα δυνάμωναν μιας και ο ξεναγός είχε ξεκινήσει να λέει τις λεπτομέρειες για την πρόγραμμα που θα ακολουθούσαν.

Μετά το πρωινό οι ταξιδιώτες θα χωρίζονταν σε μικρές ομάδες και θα έμπαιναν στα μικρά βαν για το σαφάρι που περίμεναν υπομονετικά στην είσοδο του ξενοδοχείου. Μοιράστηκαν σε όλους βραχιόλια και καπέλα με το λογότυπο της εταιρίας για την εύκολη ταυτοποίηση μα και για την προστασίας τους από τον ήλιο που όσο περνούσε η ώρα ανέβαζε τη θερμοκρασία. Το μεσημεριανό ήταν προγραμματισμένο να σερβιριστεί σε ένα ειδικά διαμορφωμένο χώρο για αυτό το σκοπό, μέσα στο πάρκο και κάτω από το άγρυπνο βλέμμα των φρουρών που ήταν υπεύθυνοι για την προστασία των επισκεπτών καθ' όλο το εικοσιτετράωρο, μιας και τα ζώα αρκετές φορές πλησίαζαν τους ανθρώπους είτε από πείνα είτε από περιέργεια.

Οι ομάδες χωρίστηκαν, οι οδηγίες δόθηκαν και τα βαν ξεκίνησαν για το πάρκο που τόσα ντοκιμαντέρ είχε φιλοξενήσει στο πέρασμα των χρόνων. Η ανυπομονησία και η αγωνία ήταν τόσο έντονες που ατμόσφαιρα θύμιζε καζάνι που βράζει. Καθώς έπαιρναν το δρόμο για την είσοδο στο πάρκο ένας καινούριος διαφορετικός και γεμάτος συγκινήσεις κόσμος απλώνονταν μεγαλόπρεπα μπροστά στα έκπληκτα μάτια τους.

Τα πράσινα λιβάδια από τις περασμένες βροχές είχαν μετατρέψει το χώρο σε ένα τεράστιο βοσκότοπο έτοιμο να θρέψει τα εκατομμύρια των ζώων που συγκεντρώνονταν εκεί αυτή την εποχή του χρόνου. Η ξαφνική σιωπή πήρε τη θέση της μέσα στα βαν. Ο ήχος που υπερίσχυε τώρα ήταν τα άπειρα 'κλικ' από τις φωτογραφικές μηχανές και τα επιφωνήματα θαυμασμού. Οι επισκέπτες αποσβολωμένοι βρέθηκαν να παρακολουθούν μια αγέλη λιονταριών που απολάμβαναν των πρωινό ήλιο ξαπλωμένα λίγα μόλις μέτρα από τους ίδιους. Σε μικρή απόσταση ζέβρες, αντιλόπες, γκνού περπατούσαν αδιαφορώντας για τον κίνδυνο. Η μόνη τους έννοια ήταν να τραφούν. Τα λιοντάρια προς το παρόν δεν αποτελούσαν απειλή μιας και δεν έδειχναν διάθεση για κυνήγι.

Όλων των ειδών τα ζώα πέρασαν από μπροστά τους σαν σε επίδειξη. Οι οδηγοί των βαν έμπειροι καθώς ήταν τους οδήγησαν στα σημεία του πάρκου με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση ζώων. Καμηλοπαρδάλεις ξεπρόβαλαν μέσα από τους πυκνούς θάμνους, ελέφαντες έκαναν τη μεγαλοπρεπή είσοδό τους στο οπτικό τους πεδίο, ύαινες, βουβάλια και κάθε λογής πτηνό βρίσκονταν σε αφθονία γύρω τους. Οι εικόνες εκπληκτικές και ο θαυμασμός για αυτό τον άγριο άγνωστο κόσμο ξεχείλιζε.

Η ώρα του γεύματος είχε φτάσει και, καθώς οδηγούνταν στο ειδικά διαμορφωμένο χώρο με την τεράστια λευκή τέντα, αυτό που αμέσως ξεχώριζε ήταν τα χαμογελαστά πρόσωπα των ταξιδιωτών που καθώς έπαιρναν τις θέσεις τους στα τραπέζια μιλούσαν, γελούσαν και έδειχναν με ενθουσιασμό τις όμορφες εικόνες που είχαν τραβήξει με αστεία στιγμιότυπα, με μοναδικές εικόνες ζώων, με μαγευτικά τοπία. Ολοκληρώνοντας το γεύμα τους είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν καφέ και τσάι από τις τοπικές ποικιλίες μα και αστείες ιστορίες από τους οδηγούς που απολάμβαναν και αυτοί στιγμές χαλάρωσης.

Οι ώρες περνούσαν και ο δρόμος για την επιστροφή ξεκίνησε, αφήνοντας πίσω τους τα ζώα να ολοκληρώσουν το δικό τους ταξίδι επιβίωσης. Έφτασαν στο ξενοδοχείο κουρασμένοι μα και γεμάτοι καινούριες εικόνες, εμπειρίες και καινούργιους φίλους που τους ένωσε αυτό το μαγικό ταξίδι. Ο ήλιος στον ουρανό καθώς έδνε ζωγράφισε ένα ηλιοβασίλεμα απaráμιλλης ομορφιάς που θα έμενε βαθιά χαραγμένο σε όσους είχαν την τύχη να το θαυμάσουν. Είχαν τολμήσει να ενδώσουν σε μια περιπέτεια που τους πρόσφερε απλόχερα μια εμπειρία ζωής χαραγμένη στην ψυχή.

ΔΑΝΑΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Μήπως

Σήμερα το μεσημέρι, πέρασα από το σπίτι ενός φιλικού μου ζευγαριού. Με προσκάλεσε η Μίνα γιατί ήθελε τη βοήθεια μου για να φτιάξει την βαλίτσα της για το ταξίδι που θα πήγαιναν στην Στοκχόλμη. Μιας και δεν έχω πάει ποτέ εκεί, δεν έχω την παραμικρή ιδέα τι να πάρει μαζί της και δη Αυγουστιάτικα, αλλά ήταν μια καλή αφορμή να ιδωθούμε, έστω και τελευταία στιγμή, αφού πετούσαν το ίδιο απόγευμα.

Με την Μίνα είμαστε γύρω στα δέκα χρόνια φίλες και έχω συμφιλιωθεί πλέον με το κακό της συνήθειο να τα αφήνει όλα για τελευταία στιγμή, παρότι εν γένει είναι ένα οργανωτικό άτομο που όλα στο κεφάλι της είναι πάντα δομημένα σε αριθμημένα και όμορφα λογικά κουτάκια.

Δέχτηκα λοιπόν να πάω, παρότι αντιπαθώ να κλείνομαι σε σπίτια, προτιμώντας έναν ωραίο καφέ σε μια όμορφη πλατεία και να με φλερτάρει ο ήλιος χαζεύοντας την κίνηση των περαστικών. Άι είναι, μια και δεν είχα ξαναπάει στο καινούριο τους σπίτι που ενοικίασαν με αρκετά υψηλό ομολογουμένως ενοίκιο, καθότι επέμεναν για μονοκατοικία, για να έχουν την “ελευθερία” τους όπως έλεγαν. Δουλεύουν και οι δύο σε μεγάλες εταιρίες, με αρκετά καλό μισθό, σε κάτι θέσεις από αυτές που δεν μπορώ να αναπαράγω τους τίτλους, κάτι με management πίρι-πίρι, που το θεωρητικό μυαλό μου αρνείται να κατανοήσει την σημασία τους.

Χτύπησα το κουδούνι στις δύο ακριβώς και με υποδέχθηκε η Μίνα, με τα μαύρα σπαστά, μακρυνά μαλλιά της λυτά, με ένα απλό τσαντάκι και το σορτς για μέσα στο σπίτι, που επέτρεπαν να θαυμάσεις το ψηλό, λεπτό κορμί της αλλά με την αρμόζουσα άνεση για την περίπτωση. Πήγαμε απευθείας στην κρεβατοκάμαρα όπου επικρατούσε το απαραίτητο χάος της πυρετώδους προετοιμασίας του αναποφάσιστου. Η μεγάλη τοίχο με τοίχο ξύλινη, καφέ ντουλάπα ήταν ολάνοιχτη και τα ρούχα κρέμονταν έξω από τις θέσεις τους σαν να αγωνιούσαν να διαλεχτούν.

Έπιασα αμέσως δουλειά ξεσκαρτάροντας τα πιο ελαφριά, γιατί παρά το καλοκαίρι, στη Σουηδική πρωτεύουσα ήταν βέβαιο ότι τα αέρινα φουστανάκια δεν είχαν καμία ελπίδα να φορεθούν και έδωσα βάση σε ωραία λεπτά παντελονάκια που θα της προσέφεραν και άνεση. Δεν περίμενα λοιπόν την αρνητική της αντίδραση στο σκεπτικό μου και όταν της ζήτησα εξηγήσεις, μου ομολόγησε με παιχνιδιάρικη διάθεση, χωρίς να χάσει το γλυκό της χαμόγελο, ότι με τα παντελόνια ερεθίζονταν τα σπιθουράκια της και ότι πασαλειβόντουσαν τα μπατζάκια από την κρέμα, πράγμα που την ενοχλούσε βαθύτατα. Ποια σπιθουράκια; Έσπευσε πρόσχαρα να με διαφωτίσει, δείχνοντάς μου ανάμεσα από τους μηρούς της κάτι κοκκινίλες αποτελούμενες από μικρά στίγματα που από ορισμένα σημεία ξεπηδούσαν πιο μεγάλα και πυώδη εξανθήματα, που έμοιαζαν να έχουν

“ενοχληθεί”. Εκείνη την ώρα μπήκε και ο Θανάσης στο δωμάτιο και μου εξήγησαν μαζί, γελώντας, ότι δεν είναι τίποτα και με την απλή αυτή θεραπεία που τους έγραψε ο γιατρός, θα έφευγαν στο πι και φι

. Δεν ήμουν σίγουρη αν τον συμπαθούσα, καθώς ήταν περίπου έναν χρόνο μαζί και δεν είχαμε πολλές ευκαιρίες να βγούμε εξαιτίας της απαιτητικής δουλειάς του. Η Μίνα μου είπε ότι εμφανίστηκαν περίπου εδώ και δύο μήνες και τώρα έχουν καταπέσει, και πού να τα έβλεπα πριν, που ο Θανάσης τα έτριβε με το σφουγγάρι και το αφρόλουτρο του σούπερ μάρκετ για να φύγουν! Τη βοήθησα, λοιπόν, να διαλέξει τα σωστά ρούχα που θα βόλευαν την κατάστασή της, και χαιρέτησα ευχόμενη να περάσουν τέλεια στο ταξίδι τους.

Παίρνοντας τον δρόμο για το σπίτι μου, σκεφτόμουν μήπως έπρεπε να της έχω μιλήσει για τις ανησυχίες μου. Μήπως δεν έπρεπε να έχει αφήσει τόσο εύκολα πίσω της την ιστορία με τον Νίκο, που έδειχνε τόσο ερωτευμένη, μήπως δεν έπρεπε να αφήσει τη γειτονιά της που τόσο πολύ της άρεσε και μήπως να μην είχε ρίξει εν τέλει εκείνο το παιδί πριν από λίγους μήνες με τόση ευκολία, γιατί ο Θανάσης δεν ήθελε παιδιά και τέτοιου είδους ευθύνες...

Μπήκα σπίτι, άνοιξα τον υπολογιστή μου, χάιδεψα τον Ντοτ – ναι, Ντοτ, θα βγούμε σε λίγο για τον απογευματινό σου περίπατο... – και κατέληξα. Καλό σου ταξίδι.

ΑΘΗΝΑ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ

Το Κορίτσι

Καληνύχτα κορίτσι μου κοιμήσου γλυκά – κι η λήθη της χάιδεψε τα μαλλιά!

Τα χρυσά της πέπλα η αυγή άπλωσε κι αυτό το γλυκό τιτίβισμα έξω από το παράθυρο έσβησε το σκοτάδι από την ψυχή του κοριτσιού. Έτσι το αποκαλούσαν, έτσι συστηνόταν, κορίτσι, κι ήταν τις πιο πολλές φορές σιωπηλό. Είχε μία ιδιαιτερότητα, άκουγε όλες τις σιωπές που τις περισσότερες φορές έκαναν τόσο θόρυβο, τόση φασαρία.

Θαρρείς και ούρλιαζαν χιλιάδες λύκοι από τα βάθη του δάσους όλοι πεινασμένοι και έτοιμοι να κατασπαράξουν την αλήθεια.

Πόσο άτυχη αυτή η όμορφη κυρά η Αλήθεια, η οσμή της, ναι αυτή η οσμή της φταίει. Όσο αόρατη κι αν είναι το δυνατό άρωμα της από άνθη έχει κάτι το απωθητικό για τον άνθρωπο. Ζούσε μόνη σ' ένα κάστρο πέτρινο, λευκό, εκεί ξεχασμένο και κρυμμένο στο δάσος. Το κορίτσι ζούσε μαζί με την κυρά της την Αλήθεια και κάθε πρωί μια μόνο δουλειά είχε να κάνει: να φροντίζει το μονοπάτι μπροστά από την είσοδο του κάστρου. Να το ξεχορταριάζει, να το πλένει, να καθαρίζει τις λευκές πέτρες του.

Ήταν αυτή η δουλειά της, η Αλήθεια την φιλοξενούσε. Μ' έναν και μοναδικό τρόπο μπορώ να σε δεχτώ στο σπίτι μου, της είχε πει τότε που την συνάντησε στο δάσος, στα βάθη εκεί που τις νύχτες ούρλιαζαν οι λύκοι. Μ' έναν και μοναδικό τρόπο μπορώ να σε προστατέψω, να σε κρατώ στη ζωή, να σε ζεσταίνω, να σε πλένω και να σε φροντίζω. Πρέπει να κρατάς το μονοπάτι μου πεντακάθαρο: κάθε που νυχτώνει πίνουν δουλειά αυτά τα τρωκτικά, λερώνουν με τα περιττώματά τους, βρομίζουν με τις λασπωμένες πατούσες τους κάθε λευκή μου πέτρα. Δεξιά κι αριστερά στον ολάνθιστο κήπο μου σκάβουν και η αναστάτωση με τη βρωμιά που αφήνουν πίσω τους είναι ο τρόπος τους να με αποδυναμώνουν. Να φροντίζεις ο κήπος μου να μην αποκτήσει παράσιτα, το χώμα του να είναι καθαρό, να το ανακατεύεις να παίρνει ανάσες για να δίνει τροφή στα άνθη μου. Αυτά πρόσταξε και το κορίτσι, χαμογελώντας ανακουφισμένο που την δέχθηκε κοντά της, συμφώνησε. Έτσι πέρασε ο καιρός και το μονοπάτι παρέμενε καθαρό, όμορφο. Τα άνθη του κήπου, ολοζώντανα και ευωδιαστά με χρώματα που μόνο ελπίδα χαρά κι όμορφη διάθεση χάριζαν, έγιναν το κάλεσμα της ευτυχίας. Κάθε πρωί περνούσε η κυρά της η Αλήθεια κι έλεγχε το μονοπάτι και τα λουλούδια της με το ίδιο πλατύ χαμόγελο, η αέρινη λευκή μορφή της πάντα όμορφη και αστραφτερή.

Ένα ανοιξιάτικο πρωινό, μετά την φροντίδα της αυλής το κορίτσι φόρεσε τα καλά του – βλέπεις είχε σηκωθεί νωρίτερα την ημέρα εκείνη για να έχει το χρόνο να φροντίσει τον εαυτό του για να την δει η Αλήθεια η κυρά της λαμπερή κι όμορφη.

Η αυγή βρήκε το κορίτσι λαμπερό και τα τιτιβίσματα από τα φιλαράκια της τα πουλιά της έδωσαν επιπλέον φως. Η κυρά της άργησε εκείνο το όμορφο ανοιξιάτικο πρωινό. Το κορίτσι την περίμενε στον κήπο κι έτσι τη βρήκε το σούρουπο.

Δεν πειράζει, σκέφτηκε, αύριο θα είναι μια πιο ωραία ανοιξιάτικη ημέρα, καληνύχτα κορίτσι, μονολόγησε. Όμορφη άνοιξη μου που πήγες την κυρα μου; Μονολογούσε το κορίτσι κάθε σούρουπο σε κάθε καληνύχτα που έλεγε στον εαυτό της.

Πέρασε κι ο Μάιος κι η κυρα της δε φανεωνόταν. Το κορίτσι ήξερε ότι περνούσε από το μονοπάτι, έλεγχε τον κήπο της και άφηνε πίσω το άρωμα της. Έτσι γνώριζε πως ήταν ακόμη ασφαλής. Το κορίτσι έμενε ασφαλής μα η κυρά της η Αλήθεια έδειχνε να την αποφεύγει σαν να μην ήθελε να την συναντήσει, κι η θλίψη της μεγάλωνε.

Κι έτσι πέρασε ένα ολόκληρο καλοκαίρι με φροντίδα για να παραμένει το μονοπάτι καθαρό κι ο κήπος ολάνθιστος κι έτσι στη μοναξιά του το κορίτσι συνέχισε την νύχτα ν ακούει τους λύκους το ξημέρωμα, τα τιτιβίσματα κι ένα έντονο άρωμα να της κλείνει τα μάτια κάθε βράδυ. Καληνύχτα κορίτσι.

Αυτό το πρωί με το πρώτο τιτίβισμα το κορίτσι σκέφτηκε να πάει μια βόλτα στο δάσος και μετά να κάνει την καθημερινή καθαριότητα στο μονοπάτι. Ώρες περιπλανήθηκε στο δάσος, το φθινόπωρο μύριζε αλλιώς, η γη βρεγμένη, τα φύλλα ωχρά. Μια νέα ημέρα αλλιώςτικη της χαμογελούσε κι εκεί ξεχάστηκε, τραγούδησε χόρευε μέσα στο δάσος.

Τη στιγμή που άρχισε να νυχτώνει συνειδητοποίησε πόσο είχε απομακρυνθεί. Χωρίς να χάσει στιγμή άρχισε να τρέχει: να προφτάσει να καθαρίσει πριν το φως πέσει!

Κι εκεί λίγο πριν το σούρουπο αγκαλιάσει το όμορφο μονοπάτι της, σκόνταψε σε ένα κλαρί που κοιμόταν στο χώμα καιρό τώρα. Άργησες κορίτσι, δε μπορείς να περάσεις, τα τρωκτικά έχουν κλείσει το μονοπάτι για το κάστρο – της είπε το κλαρί.

Στο λουσιμένο από ιδρώτα πρόσωπό της κυλούσαν δάκρυα. Αναφιλητά τράνταζαν το στήθος της. Χίλιοι κόμποι έδεσαν το λαιμό της κι ο φόβος κούρνιασε στην ψυχή της. Έσκιζαν την ησυχία της νύχτας τα ουρλιαχτά των λύκων.

Πήρε το κλαρί αγκαλιά και εκεί κάτω στο χώμα κουλουριάστηκε δίπλα του.

Τα τρωκτικά κατέτρωγαν τα πάντα, θα μείνω ξύπνια, δε θα κοιμηθώ, θέλω να μυρίσω το άρωμα σου κυρα μου Αλήθεια.... Τιτιβίσματα χαρούμενα πλημμύρισαν το όμορφο αυτό πρωινό. Έφυγε το σκοτάδι. Το κορίτσι έτρεξε να δει τον κήπο και το μονοπάτι, μα δεν το έβλεπε Έεεε κορίτσι, φώναξε το κλαρί, καθάρισε όλο το δρόμο από τα ζιζάνια και τις βρομιές και θα το βρεις, ακόμα εκεί είναι το μονοπάτι σου. Θα έρθει η κυρα σου η Αλήθεια κι αλίμονο αν δεν είναι ασφαλής για να το περάσει: θα χαθεί για πάντα. Χωρίς να χάσει χρόνο το κορίτσι απομάκρυνε κάθε βρωμιά από το δρόμο. Σουρούπωνε όταν όλα πήραν τη θέση τους ξανά. Το μονοπάτι έγινε ξανά ασφαλές για να περπατήσει η κυρα της. Το κορίτσι μπαίνοντας στο σπίτι είδε κάθε βρωμιά που είχε επάνω του από αυτήν την περιπέτεια να εξαφανίζεται. Κατάλαβε πως το μονοπάτι της αλήθειας της για να είναι ασφαλές πρέπει να παραμείνει καθαρό. Για μια ακόμη φορά την έσωσε η κυρά της, η Αλήθεια.

Κορίτσι μου καλημέρα, ξύπνα!!!

Όνειρο ήταν, καρδιά μου, πάει πέρασε, τι όμορφα τιτιβίζουν τα πουλιά έξω από το παραθύρι σου. Ανακούφιση πλημμύρισε η ψυχή της, όνειρο ήταν.

Έρχομαι κυρά μου!

ΚΡΙΣ ΝΙΚ ΑΓΑΘΑΚΗΣ

Το σπουδαίο ταξίδι της Ζωής

Πόσο μουντή ήταν η θέα απ' το κατάστρωμα. Σκούρο μπλε, ξεψυχισμένο πετρόλ και πιτσιλιές γκρι συνέθεταν την παλέτα των χρωμάτων της θάλασσας. Η μπουρού του πλοίου ήχησε μπάσα σημαίνοντας την αρχή του ταξιδιού ενώ οι επιβάτες ατένιζαν αποκαρδιωμένοι τον σταχτή ουρανό. Κανένας τους δεν φαινόταν να είχε όρεξη να ταξιδέψει εκτός από τους πολύ γέρους και κάποιους που φαίνονταν πολύ άρρωστοι. Θύμιζε πλοίο που μετέφερε φαντάρους στον πόλεμο. Ο καπετάνιος φορούσε μια φαρδιά μαύρη ολόσωμη στολή με κουκούλα και κάθε άλλο παρά καλοδιάθετος έδειχνε. Δεν είχα την παραμικρή ιδέα πως βρέθηκα εδώ, το μόνο που θυμάμαι είναι να έχω μια τεράστια λαχτάρα να ταξιδέψω, μα όχι έτσι και σίγουρα όχι εδώ. Ξαφνικά ένα κοράκι με πλεύρισε και άρχισε να κράζει “ποτέ πια” την ώρα που ένας σκελετωμένος μούτσος σφουγγάριζε το κατάστρωμα. Έτρεξα να τον ρωτήσω πού ήμασταν και προς τα πού πηγαίναμε και αυτός αποκρίθηκε με απόκοσμη φωνή πως εκεί πού πηγαίναμε τίποτα πια δεν θα είχε σημασία. Η καταιγίδα που ξέσπασε πάνω απ' το κεφάλι μου δεν με τρόμαξε μπροστά σε αυτά που βίωνα, μέχρι που ένας κεραυνός με χτύπησε και με έριξε στο πάτωμα να σπαρταράω σαν ψάρι. Μια γυναίκα στεκόταν από πάνω μου, την κοίταξα καλά στο πρόσωπο και τότε κατάλαβα πως ήταν η μητέρα μου. Προσπαθούσα να την αγγίξω μα δεν μπορούσα να κουνηθώ και εκείνη έγινε μαύρος καπνός και χάθηκε στον αέρα. Γίνεται άραγε να πεθάνεις για δεύτερη φορά, αναρωτήθηκα καθώς ήμουν πλέον σίγουρη πως ήμουν ήδη νεκρή.

“Ζωή – Ζωή ξύπνα, φτάνουμε, έλα να δούμε μαζί την θέα, είναι τόσο όμορφα” μου ψιθύρισε ο Πέτρος γλυκά στο αυτί, βγάζοντας με από το ζοφερό όνειρο. Μου έβαλε το καλαμάκι από το ποτήρι του καφέ απαλά στο στόμα και περίμενε να τραβήξω μια μεγάλη τζούρα πριν το αποσύρει και αρχίσει να γεμίζει το στόμα μου με φιλιά. Τον αγαπούσα σαν τρελή αυτόν τον άντρα, πάντα είχε τον τρόπο να παίρνει τις κακές στιγμές μακριά από μένα. Η μητέρα μου είχε πρόσφατα διαγνωστεί με καρκίνο και από τότε ξεκίνησα να βλέπω συνέχεια εφιάλτες βουτηγμένους στο θάνατο. Από παιδί είχα χάσει τον πατέρα μου και η μητέρα ήταν ο μοναδικός συγγενής που είχα. Ο Πέτρος με σήκωσε και πήγαμε μέχρι την πρύμνη, σταθήκαμε στο πιο απομονωμένο μέρος που μπορούσαμε να βρούμε και από κει χαζεύαμε όλες τις αποχρώσεις του πορτοκαλί που βγάζει ο ήλιος πριν ξεψυχήσει για να δώσει ζωή στον έναστρο ουρανό. Το κυκλαδίτικο νησί, παραδομένο στην αντίθεση του μπλε και του λευκού, ξεπρόβαλε ειδυλλιακά μπροστά μας. Το λιμάνι του έσφυζε από ομορφιά και δεν θύμιζε σε τίποτα τα τυπικά βρόμικα λιμάνια των άλλων νησιών.

“Αγάπη μου δεν θα μπορούσες να διαλέξεις καλύτερο μέρος για να ξεσκάσουμε το Σαββατοκύριακο, το χρειαζόμασταν και οι δυο” είπε ο Πέτρος καθώς κατεβαίναμε τις σκάλες του πλοίου με τα χέρια μας μπλεγμένα και τις αποσκευές στην πλάτη. Μέχρι να βγούμε από το λιμάνι ο ουρανός είχε γίνει μοβ και οι λεπτές μυρωδιές από τα

τριαντάφυλλα και τα νυχτολούλουδα γλύκαιναν τον αέρα. Οι άνθρωποι στον δρόμο φαίνονταν φιλικοί και πως ξέρουν να απολαμβάνουν τον χρόνο τους και τις φυσικές ομορφιές του νησιού, καθώς όποιον συναντούσες περπατώντας σε χαιρετούσε ευγενικά και αντί να βαδίζει γρήγορα θαύμαζε τις τελευταίες στιγμές της μέρας.

Μετά από λίγο βρέθηκε μπροστά μας ένα μικρό γραφικό ταβερνάκι με έναν ηλικιωμένο κύριο να κάθεται σε μια καρέκλα έξω από το μαγαζί και να παίζει την κιθάρα του βγάζοντας μελωδίες που σου χάιδευαν όλο γλύκα τα αυτιά. Αυτό ήταν το σωστό μέρος για την μεγάλη έκπληξη. Ο Πέτρος πάντα με άφηνε να διαλέγω που θέλω να πάμε και έτσι κατευθύνθηκα προς το τραπέζι δίπλα από αυτό του μουσικού. Με ακολούθησε χωρίς να έχει επιλογή αφού τον τράβηξα αποφασιστικά απ' το χέρι και καθίσαμε. Μετά από λίγο ενώ κοιταζόμασταν με τον αγαπημένο μου στα μάτια, ήρθε ο μικρός σερβιτόρος να πάρει την παραγγελία μας που ήταν λευκό κρασί και θαλασσινά. “Είμαι ευτυχισμένος μαζί σου. Σε αγαπώ πολύ και λατρεύω ό,τι κάνουμε μαζί”. Ο Πέτρος είχε περάσει και αυτός πολλά στην ζωή του και ήταν πολύ σημαντικό για εμένα να ακούω από έναν τέτοιο άνθρωπο ότι με αγαπάει αληθινά και πως καταφέρνω να τον κάνω χαρούμενο. “Και εγώ είμαι ευτυχισμένη αγάπη μου” απάντησα και μια απαλή ζέστη κατέκλυσε το κορμί μου.

Ήμασταν μαζί σχεδόν ένα χρόνο και ένιωθα πως περνούσα την καλύτερη περίοδο της ζωής μου. Ήρθε λοιπόν η ώρα για την μεγάλη έκπληξη. Βάζω το χέρι στην τσάντα και μη έχοντας πάρει μαζί πολλά πράγματα καταφέρνω να πιάσω το κουτάκι που πρέπει να είχε κατασκηνώσει στον πάτο της τσάντας. Το βγάζω τελετουργικά ενώ ο Πέτρος έχει καρφώσει το βλέμμα του πάνω μου. Κάτσε να δεις τι θα πάθει μόλις το ανοίξω. Το στόμα του έμεινε ακίνητο σαν πλαγιαστό όμικρον και τότε είπα “Θέλεις να γίνεις άντρας μου;” Το χαμόγελό του έκανε ολόκληρο τον πλανήτη να λάμπει. Σαστισμένα βγάζει από την τσέπη της ζακέτας του ένα παρόμοιο κουτί με το δικό μου, το ανοίγει και λέει “νόμιζα πως αυτή ήταν αντρική δουλειά, αλλά περίμενα να φάμε πρώτα”. “Δεν μου απάντησες όμως” είπα ναζιάρικα ενώ τα μάτια μου είχαν γουρλώσει από την έκπληξη. “Ναι αγάπη μου, ναι, όλα τα ναι του κόσμου” είπε και σηκώθηκε τρεμάμενος απ' την καρέκλα να μου περάσει το δαχτυλίδι που είχε για μένα στο χέρι. “Εσύ θέλεις να γίνεις γυναίκα μου;” ρώτησε γελώντας. “Μμμμ, όχι” απάντησα και έσκασα στα γέλια την ώρα που του έβαζα το δικό του δαχτυλίδι. Όπως φιλιόμασταν ένιωθα πως όλα γύρω μου γυρίζουν και τα άστρα αναβοσβήνουν, κάτι που μόνο μαζί του είχα νιώσει ξανά. Αυτή η στιγμή δεν ήθελα να τελειώσει ποτέ. Ο μικρός εμφανίστηκε με το φαγητό, το κρασί και ένα φρεσκοκομμένο κόκκινο τριαντάφυλλο. “Κυρία, ο μπαμπάς μου είπε να σας το δώσω και να σας πω να ζήσετε, ορίστε”. Αυτό το τριαντάφυλλο σίγουρα θα το κρατούσα για πάντα. Το φεγγάρι έλαμπε πίσω μας σαν φωτοστέφανο πάνω από τα κεφάλια μας. Ήμουν πλέον σίγουρη πως είχα πάρει την σωστή απόφαση.

Το τηλέφωνο κουδούνισε άγαρμπα δίνοντας τέλος στην ρομαντική στιγμή. Ήταν από το νοσοκομείο. Η μητέρα μου δεν θα με έβλεπε ποτέ ντυμένη νύφη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΝΤΖΟΥΡΑ

Το Ακριβοθώρητο Λιμάνι

Ήταν ένα δειλινό που ο ουρανός ήταν ζωγραφισμένος με ρόδινες αποχρώσεις, όταν ο Χρήστος περπατούσε αμέριμνος πλάι στη θάλασσα με το απαλό κυματάκι, και χαμογελούσε στη σκέψη να ήταν εκεί με την αγαπημένη του και να αγναντέψουν μαζί αυτό το υπέροχο τοπίο και να ονειρεύονται το κοινό τους μέλλον, πόσα παιδιά θα κάνουν, γιατί απ' τη πρώτη στιγμή που την είδε ήταν σίγουρος ότι αυτό ήθελε για να νιώθει ευτυχισμένος. Όμως για μια ακόμη φορά ήρθε μια μαύρη σκέψη για να του καταστρέψει όλα αυτά τα όνειρα και να τον προσγειώσει στη πραγματικότητα: Είναι λιμενικός, και έπρεπε να μείνει στη Κρήτη τουλάχιστον πέντε χρόνια, και η Αναστασία ήταν στρατιωτικός και δεν υπήρχε θέση στο νησί για να μετατεθεί και να ζήσουν το όνειρο τους. Οπότε έπρεπε να κάνει πέντε χρόνια υπομονή για να τα καταφέρουν.

Όμως κάτι τέτοιο του φαινόταν πολύ δύσκολο, γιατί η κοπέλα έκανε όνειρα για οικογένεια, ίσως να μη μπορούσε να περιμένει τόσο καιρό και να τα στερηθεί και να έψαχνε κάποιον “καλύτερο” του για να το πραγματοποιήσει, γιατί ακόμη κι αν την αγαπούσε όσο την ίδια του τη ζωή κατά βάθος πίστευε ότι είναι ανάξιος να είναι μαζί της κι ότι θα το καταλάβαινε κι αυτή και θα τον εγκατέλειπε.

Επέστρεψε σπίτι του, όπου τον περίμενε μια δυσάρεστη έκπληξη που του επιβεβαίωσε όσα σκεφτόταν. Ο Αλέξανδρος, που έχει σχέση με τη Παναγιώτα και μένει στην ίδια πόλη με την Αναστασία, τη πέτυχε να βγαίνει με κάποιον λίγο μεγαλύτερο της, και κατάλαβε ότι είναι μαζί όταν τους είδε να φιλιούνται και να χαμογελάνε ο ένας στον άλλο από ευτυχία. Έχασε τη γη κάτω απ' τα πόδια του μόλις τα άκουσε αυτά, και στην αρχή αρνιόταν κατηγορηματικά ότι μπορεί να είναι αλήθεια. Όμως όταν ο φίλος του τον διαβεβαίωσε ότι τους είδε ξεκάθαρα και δεν έσφαλε, ένιωσε ένα κύμα οργής ανάκατης με απέραντη θλίψη να κατακλύζει όλο του το είναι, ένιωθε ότι έχανε τον έλεγχο του εαυτού του και ήθελε απεγνωσμένα να μάθει γιατί τον πρόδωσε.

Όμως δεν υπήρχε λόγος να το μάθει πλέον, δεν άντεχε να πονέσει κι άλλο απ' τον άνθρωπο που λάτρευε, οπότε προτίμησε να της στείλει ένα μήνυμα όπου θα της ανακοίνωνε την απόφαση του να χωρίσει, χωρίς να της αφήσει περιθώρια συζήτησης, και γιατί από εγωισμό δεν ήθελε να τον δει συντετριμμένο με όσα έμαθε και με μάτια δακρυσμένα, και γιατί αν την είχε μπροστά του θα του ήταν αδύνατο να την αποχωριστεί, θα νικούσε η καρδιά του που ήξερε πως όποια και αν γνώριζε από εδώ και πέρα θα χτυπούσε μόνο γι' αυτή, όσο και να προσποιούνταν ότι την έχει διαγράψει απ' τη ζωή του.

Μόλις το έμαθε η αδερφή του, δε μπορούσε να το πιστέψει ότι η καλύτερη της φίλη πρόδωσε το μεγάλο της έρωτα. Όσο αξιόπιστες κι αν ήταν οι πληροφορίες, αφού ο Αλέξανδρος ήταν ο καλύτερος φίλος του αδερφού της απ'

όταν ήταν μικρά παιδιά και είχαν απόλυτη εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλο, από ένστικτο πίστευε πως κάτι περισσότερο κρύβεται πίσω απ' αυτή την αποκάλυψη.

Η Αναστασία προσπαθούσε με κάθε τρόπο να πείσει το Χρήστο ότι πρόκειται για ένα ψέμα , ότι όχι μόνο δεν έκανε όσα την κατηγορούν, αλλά και δεν είχε μάτια για άλλον, αλλά ήταν τόσο πληγωμένος και ανένδοτος που δεν ήθελε να ακούσει τίποτα απ' αυτή, δεν ήθελε άλλα ψέματα. Οπότε την άφησε βυθισμένη στη θλίψη της, που κατηγορήθηκε τόσο άδικα ότι τον πρόδωσε χωρίς να μπορεί να αποδείξει με κάποιο τρόπο ότι του ήταν πιστή και ούτε σαν σκέψη δεν της είχε περάσει η προδοσία απ' το μυαλό, και στο θυμό της που δεν της έδειξε εμπιστοσύνη ξεχνώντας πόσο υποστηρικτική και ειλικρινής ήταν μαζί του, πώς έλαμπαν τα μάτια της ακόμη κι όταν τον άκουγε απλώς στην άλλη άκρη της γραμμής και την εγκατέλειψε με τόση ευκολία χωρίς καν να 'χει την ευκαιρία να υπερασπιστεί τον εαυτό της. Ας την άκουγε, κι ας έβγαζε μετά τα συμπεράσματα του. Ένιωθε τόσο ανήμπορη να ανατρέψει τη κατάσταση, τόσο απελπιστικά αβοήθητη και μόνη. Πέρασαν αρκετοί μήνες μες τη θλίψη, ώσπου η Παναγιώτα πέρασε απ' το σπίτι του Αλέξανδρου για να βγουν μαζί στην αγορά να πάρουν ένα δώρο για τα γενέθλια του αδερφού της, και εκεί που τον περίμενε στο δωμάτιο βρήκε κάτω απ' το κρεβάτι να προξέχει ένα ημερολόγιο. Αφού ήξερε ότι θα αργήσει να κάνει μπάνιο, έσπευσε να διαβάσει το ημερολόγιο γιατί το τελευταίο διάστημα της φαινόταν περίεργη η συμπεριφορά του, και έμαθε αυτό που φοβόταν: ο Αλέξανδρος είχε κάνει ερωτική εξομολόγηση στην Αναστασία, κι αυτή φυσικά τον απέρριψε επειδή είχε σχέση με τη καλύτερη της φίλη, αγαπούσε πάρα πολύ το Χρήστο και δεν ήθελε να τον εγκαταλείψει. Η Αναστασία δεν ήθελε να το πει στη φίλη της για να μη τη στεναχωρήσει, και νόμιζε πως ξεχάστηκε η ιστορία. Έτσι αυτός κατέστρωσε ένα σχέδιο εκδίκησης , ώστε αφού δε μπορούσε αυτός να την έχει, να μη την έχει ούτε ο Χρήστος, κι έτσι θα την πλήγωνε όσο πληγώθηκε ο εγωισμός του όταν τον απέρριψε και θα 'ταν γι ' αυτόν μια μικρή νίκη αυτή η ανοιχτή πληγή της. Είπε ψέματα στο φίλο του, γιατί ήξερε ότι θα τον πιστέψει και αμέσως θα την εγκαταλείψει χωρίς να την αφήσει να του εξηγήσει.

Συγκλονίστηκε μ' αυτά που έμαθε, πήρε μαζί της το ημερολόγιο όπου ήταν γραμμένα όλα όσα είχε κάνει για να τους χωρίσει, κι απλώς μέχρι να έρθει η ώρα των γενεθλίων προσποιούνταν πόσο ευτυχισμένη είναι πλάι του, ενώ ανυπομονούσε να αποκαλύψει τα πάντα στον αδερφό της και να λυθεί η παρεξήγηση. Έφτασαν στο σπίτι του Χρήστου, του ευχήθηκαν, κι όταν ήρθε η ώρα να του δώσει το δώρο , του έδειξε νευρική το ημερολόγιο αποκαλύπτοντας τη μεγάλη του πλάνη. Διάβαζε κλαίγοντας με λυγμούς τη πλεκτάνη που ο άλλος κατέστρωσε εναντίον της, κατηγορούσε τον εαυτό του για το πόσο άδικα της φέρθηκε, πόσο υποτίμησε την αγάπη της. Και αφού την είχε καλέσει η Παναγιώτα να έρθει να του κάνει έκπληξη και να του πει ότι τον συγχωρεί και θέλει να είναι πάλι μαζί ευτυχισμένοι, της ζήτησε συγνώμη για τη πίκρα που της έδωσε με τη καχυποψία του και αφού έδιωξαν το "φίλο" του εξοργισμένοι με το σχέδιο εναντίον τους και την υποκρισία του, φιλήθηκαν όπως όταν πρωτογνωρίστηκαν και υποσχέθηκαν να έχουν περισσότερη εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλο και να μην αφήνουν κανένα να μπει ανάμεσα τους και να τους προκαλέσει τόσο πόνο.

ΝΤΙΜΗ ΚΟΡΤΕΣ

Η μέρα της μπουγάδας

Το σπίτι μας ήταν ένα δωμάτιο, ένα μπάνιο και η κουζίνα. Πλυντήριο δεν είχαμε, που λεφτά. Δουλειά όλη μέρα και μεροκάματο ψίχουλα. Έτσι είναι ξένος σε ξένο τόπο.

Η μέρα της μπουγάδας κρατούσε όλη μέρα. Ήταν η μέρα που και οι δύο δε δουλεύαμε. Αυτή η μέρα ερχόταν κάθε ένα με δύο μήνες. Μέχρι να έρθει φορούσαμε ό,τι ρούχα είχαμε πέντε και έξι φορές. Ήμασταν συνεχώς με την αγωνία μη λερωθούμε άσχημα, πράγμα εύκολο στη δουλειά μας, μόνο τον ιδρώτα να έβαζες ακούσε. Προσπαθούσαμε όμως να μην κάνουμε λεκέδες που θα φαίνονταν. Και τα σεντόνια κάθε τόσο τα αλλάζαμε, τις κουβέρτες ακόμα πιο αραιά. Τι μπορούσαμε να κάνουμε όμως. Έτσι ήταν τα πράγματα. Τουλάχιστον εμείς το καταφέραμε έστω αυτό.

Όταν ερχόταν εκείνη η μέρα το σπίτι γέμιζε σχοινιά. Δεν υπήρχε μπαλκόνι, ούτε ταράτσα, ούτε πουθενά εξωτερικά να απλώσουμε. Άλλωστε ο καιρός ήταν μόνιμα τέτοιος που θα δυσκόλευε τα πράγματα περισσότερο. Έτσι λοιπόν κρεμούσαμε σχοινιά κατά μήκος τουωματίου, της κουζίνας και του μπάνιου. Ανεβαίναμε σε κάτι ψάθινες καρέκλες – δύο είχαμε όλες κι όλες – και δέναμε τα σχοινιά λίγο πιο πάνω από εκεί που έφτανε το κεφάλι μας, σε κάτι πρόκες που είχαμε καρφώσει στους τοίχους. Τις πρώτες φορές, από το βάρος, έπεφταν κάποια από τα σχοινιά. Θα κοιμόμασταν και το πρωί τα μισά ή και παραπάνω ρούχα θα ήταν στο πάτωμα, βρεγμένα ακόμα – ήθελαν δύο τρεις μέρες συνήθως να στεγνώσουν, ένα παραθυράκι είχαμε, μοναχικό. Μετά φτιάξαμε τα καρφιά με ούπα και έμεναν στη θέση τους.

Όταν δεν είχαμε μπουγάδα, τα γυμνά καρφιά μου δημιουργούσαν μια αίσθηση κενού, ένα αίσθημα ακατοίκητου και παρατημένου. Αυτό ήταν ξεκάθαρα αλήθεια και για τον συγκάτοικο καθώς χωρίς να το συζητήσουμε ποτέ, ανά διαστήματα, όλο και κάτι φέρναμε, πότε ο ένας και πότε ο άλλος, για να κρεμάσουμε στις αδειανές πρόκες. Ένα ξεθωριασμένο καδράκι που πήρα από παλιατζίδικο σχεδόν τσάμπα, ένα ξύλινο διακοσμητικό τροπικό πουλί που κάποιος είχε πετάξει στα σκουπίδια (αυτό ήταν το πιο πολύτιμο απόκτημά μας), καμιά σιδερένια ή ξύλινη ταμπέλα από αυτές τις διαφημιστικές που τύχαινε να πέσει στα χέρια μας. Μετά από λίγο κιόλας μπαίναμε σε έντονες αντιπαραθέσεις σχετικά με το καλύτερο σημείο που θα έπρεπε να μπει το κάθε καινούριο αντικείμενο. Ποτέ ωστόσο δε γέμισαν οι πρόκες, ποτέ δεν έφευγε αυτή η αίσθηση του κενού.

Όταν όμως ερχόταν η μέρα της μπουγάδας, τεντώναμε καλά τα σχοινιά και πάνω τους κρεμούσαμε τα ρούχα. Παντελόνια, πουκάμισα, σώβρακα, φανέλες, κάλτσες, μπλούζες, πανωφόρια και κασκόλ. Σχεδόν όλα δεύτερο χέρι, ίσως και τριτοτέταρτο όπως έλεγε ο συγκάτοικος θέλοντας να αστείευτεί, συνήθως από ιδρύματα και οργανώσεις με

αποτέλεσμα όλα να είναι διαφορετικά, σε διάφορα χρώματα και μοτίβα, κατά κανόνα παλιά ρούχα. Μα βρεγμένα δε φαίνονταν τόσο τριμμένα και ξεθωριασμένα όσο ήταν όταν τα φορούσαμε. Έπαιρνε έτσι το σπίτι άλλο χαρακτήρα, ζωντάνευε. Ήταν σαν να ζούσαμε μέσα του. Έπαιρνε κάτι το χαρούμενο όπως βλέπαμε στους δρόμους όταν στολίζονται με φωτεινές γιρλάντες από τη μια μεριά στην άλλη σε γιορτές ή επετείους, και όπως βλέπαμε πίσω στο σπίτι στα στενά δρομάκια, με τις γειτόνισσες να συνδυάζουν το άπλωμα με κουτσομπολιό.

Έτσι ήταν και για εμάς η μέρα της μπουγάδας, σα γιορτή. Βάζαμε ένα τρανζιστοράκι να παίζει, ανοίγαμε και μια μπουκάλα και κάναμε βάρδιες στο πλύσιμο μέσα στην μπανιέρα γιατί το μπάνιο ήταν μικρό και χωρούσε μόνο έναν τη φορά. Ο άλλος άπλωνε και επειδή τελείωνε πιο πρώτα, ανάλογα έφτιαχνε κάνα μεζέ και γέμιζε τα ποτήρια ή έφτιαχνε κάνα τσιγαράκι για να υπάρχουν για τον πλύστη στην αλλαγή. Μέχρι να φύγει η μέρα ερχόμασταν στο κέφι και αν τύχαινε και κάνα τραγούδι που ξέραμε, τα παρατούσαμε και δωσ' του χορό και ξεφωνητά.

Όταν τελειώναμε με τη μπουγάδα, καθόμασταν στο τραπεζάκι στην κουζίνα που είχε λίγο παραπάνω χώρο κουτσομπολεύοντας και εμείς ή μιλώντας για την επόμενη μπουγάδα – ή τουλάχιστον την παρά επόμενη – και πως μέχρι τότε θα έχουμε καταφέρει να μαζέψουμε λίγα λεφτά να πάρουμε ένα μεταχειρισμένο πλυντήριο και τι ωραία που θα ήταν. Πιο συχνά αναπολούσαμε τα παλιά και πάντα τα σπίτια μας τα άλλα, που δεν μπορούσαμε να γυρίσουμε πια. Ελπίζαμε όμως, γιατί ποτέ δεν ξέρεις όπως έλεγε συχνά ο συγγάτοικος. Όλες τις άλλες μέρες ξέραμε. Τη μέρα της μπουγάδας ελπίζαμε.

Πρώτος έφυγε ο συγγάτοικος και ούτε προλάβαμε να κάνουμε έστω μια τελευταία μπουγάδα πανηγυρική, έτσι τα πήρε τα ρούχα του. Δε γύρισε σπίτι του αλλά έμαθα, σχετικά καλά είναι εκεί που βρέθηκε. Εγώ ακόμα εδώ είμαι. Άλλαξα όμως σπίτι και μένω με τρεις συγκατοίκους τώρα, όλοι από διαφορετικά μέρη. Δυο πράγματα βέβαια μπορούμε να τα συνεννοηθούμε. Εν τω μεταξύ, έχει ανοίξει και ένα πλυντήριο στον κάτω δρόμο και όλο και βρίσκεται κάνα πενηνταράκι για μπουγάδα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΤΤΑ

Ο Σεισμός

Ξυπνάς μια μέρα αδυνατώντας να καταλάβεις εάν πρόκειται για όνειρο ή για τη νέα πραγματικότητα. Γυρνάς πλευρό και προσπαθείς να κοιμηθείς λίγο ακόμα, μέχρι να αλλάξει η τροπή σε αυτό που ένιωσες ότι θα είναι η ζωή σου...

Μάταια θα παραμείνεις στο κρεβάτι. Η ζωή θα κυλήσει είτε το δέχεσαι, είτε όχι. Είναι σαν αυτή την κλισέ φράση: “Η ζωή συνεχίζεται”...

Ήταν μεσημέρι Τρίτης. Η μητέρα μας είχε φύγει για δουλειά και ο πατέρας μας μόλις είχε γυρίσει από αυτή. Εγώ με την αδερφή μου ήμασταν στο σαλόνι και βλέπαμε ταινία, περιμένοντας τον παππού μας να μας φέρει παγωτό σοκολάτα! Ήταν ένα συνηθισμένο μεσημεριανό σκηνικό για την οικογένειά μας. Είχαμε επιστρέψει από τις καλοκαιρινές διακοπές και απολαμβάναμε τις τελευταίες μέρες πριν το άνοιγμα των σχολείων. Και ό,τι έμοιαζε τόσο συνηθισμένο για εμάς μέχρι εκείνη τη στιγμή, θα καλυπτόταν από σκόνη σε ελάχιστα δευτερόλεπτα, αφήνοντάς τα όλα αυτά στο μπαούλο των αναμνήσεων.

Τρεις παρά πέντε άρχισε να τρέμει η γη. Δεν χρειάστηκε παρά μια στιγμή για να καταπιεί την πολυκατοικία που μέναμε. Θυμάμαι τον πατέρα μας να φωνάζει “Κορίτσια κάνει σεισμό, καλυφθείτε” και ούτε που πρόλαβε να ολοκληρώσει την πρότασή του και ήδη το σκοτάδι ήταν το μόνο που έβλεπα, η σκόνη είχε γεμίσει το στόμα μου και η αγωνία είχε κατακλίσει το μυαλό μου. Το σώμα μου ήταν αδύνατο να αντιδράσει, παγιδευμένο ανάμεσα σε μπουφές, σοβάδες και καναπέδες. Η αδερφή μου δεν πρόλαβε να αντιδράσει... Ήταν ακαριαίο το χτύπημα που δέχτηκε...

Ο παππούς μας ανέβαινε στο διαμέρισμα εκείνη τη στιγμή. Ο πατέρας μου έσπευσε να με καθησυχάσει λέγοντάς μου να μην ανησυχώ και ότι πολύ σύντομα θα έρθει βοήθεια. Δεν είχε καταλάβει πως δεν είχα επίγνωση της κατάστασης. Ήμουν μόνο δέκα ετών!

Οι ώρες που ακολούθησαν μοιάζουν σαν μια ευθεία γραμμή στο μυαλό μου. Αναρωτιόμουν τί εμπόδιζε τα μάτια μου να δουν, το σώμα μου να κινηθεί... Τα αυτιά μου προσπαθούσαν να καταγράψουν τον παραμικρό ήχο προκειμένου να δώσουν μια απάντηση στο συγχυσμένο μου μυαλό. Γιατί τα χείλη μου γεύονται σκόνη; Γιατί τόσο σκοτάδι; Γιατί δεν ακούω πλέον τον πατέρα μου; Ο θόρυβος από τις μπουλντόζες με μπέρδευε ακόμα περισσότερο.

Κάποια στιγμή άκουσα φωνές : «Είναι κανείς εδώ; Είναι κανείς εδώ;». Θυμάμαι ακόμα με πόση αγωνία άρχισα

να φωνάζω «ΒΟΗΘΕΙΑ! ΒΟΗΘΕΙΑ!»... Οι διασώστες άρχισαν να μου κάνουν ερωτήσεις· ποιο είναι το όνομά μου, πόσο χρονών είμαι, αν πονάω κάπου, ποιοι ήταν μαζί μου στο σπίτι την ώρα του σεισμού.

Έπρεπε να ενημερώσουν τους συγγενείς που περίμεναν πλάι στα χαλάσματα σχετικά με το ποιόν είχαν καταφέρει να βρουν ζωντανό ακόμα. Τί στιγμή και αυτή! Να στέκεσαι δίπλα από το ισοπεδωμένο σπίτι σου, αγωνιώντας για τους ανθρώπους που είχαν θαφτεί μέσα του. Το σπίτι σου... Ο χώρος που αποτελεί ασφάλεια, ευτυχία, ηρεμία, θαλπωρή, έγινε ο πρωταγωνιστής του χειρότερου εφιάλτη για τον ανθρώπινο νου.

«Έχει κάποιος από εσάς μία κόρη δέκα ετών με αυτά τα στοιχεία;» ρώτησε ο επικεφαλής των ερευνών από το κλιμάκιο των διασωστών. «Το παιδί μου είναι, το κοριτσάκι μου» φώναξε με όση δύναμη της είχε απομείνει η μητέρα μου. Ήταν η στιγμή που η σιγουριά πήρε τη θέση της ελπίδας ότι θα τα έχω καταφέρει και θα είμαι ζωντανή. Πεντέμισι ώρες διήρκησε η επιχείρηση του απεγκλωβισμού μου, πεντέμισι ώρες για να ξεκινήσει ένας νέος κύκλος ζωής για εμένα και τη μητέρα μου πλέον... Ο μέχρι τότε κύκλος μίκρυνε σε χρόνο ίσο με μια βαθιά ανάσα, αφήνοντας έξω του τη ζωή που είχαμε δεδομένη έως τις τρεις παρά πέντε. Και εμείς βρεθήκαμε απρόσκλητες μέσα σε αυτό το σχήμα, καλούμενες να ζήσουμε επειδή επιζήσαμε.

ψ

Ποτέ δεν καταλάβαινα τους ανθρώπους που πίνουν ανθρακούχα αναψυκτικά σα να είναι νερό. Δεν τους ενοχλεί το ανθρακικό στο λαιμό; Ή αυτούς που καταπιέζουν τα συναισθήματά τους. Δεν νιώθουν βάρος στην ψυχή τους; Ίσως κανένας δεν τους έδειξε ποτέ ότι υπάρχει και άλλος τρόπος, και απλά αντιγράφουν τον περίγυρο τους.

Η Νεφέλη είναι ένα από αυτά τα άτομα. Πολλές φορές δεν την καταλαβαίνω. Δεν συζητάει ποτέ τα προβλήματα της. Δεν μοιράζεται ποτέ τους φόβους της, ή τις ανησυχίες της. Σε κάνει να πιστεύεις ότι δεν έχει, είναι δυνατή και ατρόμητη. Στα μάτια της όμως φαίνεται, ειδικά σε εμένα που την γνωρίζω από τη στιγμή που γεννήθηκα, πως υπάρχει πόνος στην ψυχή της.

Είναι περίεργο ότι ενώ έχουμε παρόμοιες εμπειρίες και τον ίδιο περίγυρο, σκεφτόμαστε τόσο διαφορετικά. Όμως ο απόμακρος, και καμιά φορά απότομος χαρακτήρας της, έχει ένα καλό. Μας έχει γλιτώσει αρκετές φορές από περίεργες καταστάσεις. Όπως τότε που πήγαμε μία εκδρομή οι δυο μας, και μας ενοχλούσε ένας άγνωστος. Εγώ ήθελα να βάλω τα κλάματα και να τρέξω μέχρι να μην αντέχουν άλλο τα πόδια μου. Η Νεφέλη όμως έμεινε εκεί και μας υπερασπίστηκε.

Εν τέλει ο άγνωστος κατάλαβε ότι δεν είχαμε καμία όρεξη για τους υπαινιγμούς του, και ευτυχώς έφυγε. Έτσι συνεχίσαμε την βόλτα μας. Της είπα πόσο τρόμαξα και ίσως ήταν ώρα να γυρίσουμε σπίτι, αφού σε λίγο θα βράδιαζε και είχαμε λίγο δρόμο μπροστά μας. Με κοίταξε με κατανόηση αλλά δεν είπε κάτι. Με οδήγησε μέχρι το αυτοκίνητο και πήραμε τον δρόμο για τον γυρισμό.

Είναι καλή οδηγός. Παρόλο που είναι μικρή, οδηγεί αρκετά χρόνια. “Ο πατέρας μου επέμενε να πάρω δίπλωμα” μου έλεγε, λες και δεν της άρεσε που οδηγούσε, απλά ήταν κάτι που έπρεπε να κάνει αφού της το ζήτησε ο πατέρας της. Τον πατέρα της δεν τον ήξερα καλά, έτσι και αλλιώς έλειπε συχνά. Από το λίγο που τον είχα δει έμοιαζε αρκετά με τη Νεφέλη. Απόμακρος αλλά ευγενικός. Μας μάλωνε όταν κάναμε καμιά αταξία μικρές, και μας κοβόταν η ανάσα για λίγα δευτερόλεπτα.

Γενικά δεν βγαίνουμε τόσο συχνά με τη Νεφέλη. Ειδικά μακρινές βόλτες. Αυτή δεν ήθελε δηλαδή να βγαίνει,

και εγώ την ακολουθούσα πιστά. Νομίζω πως νιώθει τύψεις για τη μαμά της που μένει τόσες ώρες μόνη της. “Ας πιούμε καφέ σπίτι” μου λέει εννιά στις δέκα φορές. Βέβαια ποτέ δεν έχει παραδεχτεί τον λόγο που δεν βγαίνει. Εμένα δε με κοροϊδεύει. Μπορώ να καταλάβω πότε λέει ψέματα, πότε στεναχωριέται, πότε είναι η σειρά της να βγει μπροστά και πότε να μείνει πίσω και να πάρω εγώ τα ηνία.

Όμως μεγαλώνουμε. Έχω κουραστεί με τη ζωή που κάνουμε. Για αυτό μία μέρα με το που ξυπνήσαμε το πρωί της λέω: “Τέλος! Δεν αντέχω άλλο αυτήν την μιζέρια. Κάνουμε συνέχεια τα ίδια και τα ίδια. Κου-ρά-στη-κα!”. Με κοιτούσε έκπληκτη. Δεν της είχα πει ποτέ μέχρι εκείνη τη στιγμή ότι έχω κουραστεί με τη ζωή και κατ’επέκταση με την φιλία μας. “Αν θέλεις εσύ να μένεις μέσα συνέχεια, να μην κάνεις τίποτα και απλά να περιμένεις να περάσει η μέρα μέχρι να βραδιάσει και να κοιμηθείς, κάν’το. Εγώ βαρέθηκα”. “Τι θα κάνεις, δηλαδή;” μου είπε ειρωνικά, σα να μην πίστευε αυτά που της έλεγα.

Νευρίασα τόσο πολύ μαζί της. Μιλούσε με την ίδια ειρωνεία που μιλάει και η μητέρα μου όταν δεν πιστεύει κάτι που της λέω. “Να μην σε νοιάζει τι θα κάνω” της είπα και βγήκα να περπατήσω για να ηρεμήσω. Σκεφτόμουν ότι της μίλησα απότομα και ένιωθα ενοχές. “Όμως δεν είχα την ψυχική δύναμη να συζητήσω άλλο μαζί της. Όσο σκεφτόμουν τα λόγια που της είπα, θυμήθηκα ότι αυτή είναι ο λόγος που έχω απομακρυνθεί από όλους τους φίλους μου. Αυτή είναι ο λόγος που τόσες μέρες περνούσαν χωρίς κανένα νόημα. Εγώ δεν ήμουν ποτέ έτσι.

Ενώ σκεφτόμουν όλα αυτά δεν άντεξα άλλο, αποφάσισα ότι έπρεπε να της δώσω κάποιες εξηγήσεις, όσο δύσκολο και αν μου φαινόταν. “Πρέπει να σου μιλήσω και δεν θέλω να με διακόψεις” της είπα. Σταμάτησα για λίγο, περιμένοντας να με διακόψει αλλά δεν είπε τίποτα και συνέχισα. “Το ξέρω ότι δεν είσαι καλά. Δεν θέλεις να μου πεις τον λόγο και το δέχομαι. Δεν είναι όμως δίκαιο για εμένα, να με τραβάς στον πάτο της θάλασσας μαζί σου. Είμαι εδώ για να σε βοηθήσω, αλλά μέχρι να συνειδητοποιήσεις ότι χρειάζεσαι βοήθεια, εγώ δεν αντέχω άλλο αυτήν την πίεση”.

Ως συνήθως δεν έλεγε κάτι. Αυτό με έκανε να νιώσω ακόμη χειρότερα. Δεν ξέρω τι περίμενα. Ποτέ δεν μιλάει. Ποτέ δεν παραδέχεται ότι δεν είναι καλά. Πόσο μου θυμίζει τη μητέρα μου. Ίσως για αυτό να έμεινα τόσο καιρό απομονωμένη μαζί της. Μου δημιουργούσε αισθήματα γνώριμα, από την παιδική μου ηλικία.

Αποφάσισα να έρθω σε επαφή με φίλους και φίλες που είχα καιρό να μιλήσω. Ήταν αρκετά δύσκολο στην αρχή. Είχα συνηθίσει να είμαι μόνο με τη Νεφέλη. Κατά κάποιον τρόπο, έπρεπε να μάθω από την αρχή να επικοινωνώ με άλλους ανθρώπους. Τα πράγματα όμως πήγαν καλά. Δύσκολα, αλλά κατέληξαν ευχάριστα. Ένωσα ξανά χαρούμενη. Ένωσα ένα αίσθημα ελπίδας. Μίλησα με ανθρώπους που εκφράζουν τα συναισθήματά τους και δεν περιμένουν να τα μαντέψεις.

Άρχισα να βγαίνω συχνότερα με μία παλιά μου συμφοιτήτρια. Με ρώτησε πολλές φορές τι είχε γίνει και χάθηκα. Δεν της είχα μιλήσει για την Νεφέλη και δεν είχα σκοπό. “Δεν είχα καθόλου χρόνο. Βλέπεις βοηθούσα την μητέρα μου, έκανε εγχείρηση στο πόδι και χρειαζόταν οπωσδήποτε ένα άτομο” είπα και άλλαξα αμέσως το θέμα της συζήτησης.

Ψέματα. Δεν είχε κάνει εγχείρηση η μητέρα μου. Χρόνο είχα άφθονο. Αλλά τι να της έλεγα; Για όλα φταίει η Νεφέλη και τα προβλήματά της; Ευτυχώς σταματήσαμε αυτή την συζήτηση, μου είπε απλά περαστικά για την μητέρα μου και συνεχίσαμε να μιλάμε περί ανέμων και υδάτων. Μου θύμισα τη Νεφέλη με τον τρόπο που διαχειρίστηκα την κατάσταση. Τελικά με έχει επηρεάσει περισσότερο από όσο νόμιζα.

Γύρισα αργά στο σπίτι εκείνο το βράδυ. Κοιμήθηκα χωρίς καν να το καταλάβω. Δεν ήταν ήρεμος ύπνος όμως. Είδα ένα όνειρο πολύ περίεργο. Υποτίθεται πως είχα ραντεβού με τη φίλη που ήμουν έξω εκείνο το βράδυ. Συναντιόμαστε σε μία

πλατεία και την είδα να περπατάει προς το μέρος μου με ένα ποδήλατο. “Δεν είπαμε τίποτα για ποδήλατα”. Αποκρίθηκα σαστισμένη. “Έτσι θα φτάσουμε πιο γρήγορα. Δεν έχουμε μια ζωή”, μου είπε ανεβαίνοντας πάνω στο ποδήλατό της. Την κοιτούσα και αναρωτιόμουν γιατί δεν σκέφτηκα να πάρω μαζί μου το ποδήλατο.

“Πρέπει να κάνουμε μία στάση εδώ πιο κάτω να δανειστώ ένα ποδήλατο”, είπα και άρχισα να τρέχω προς μία πολυκατοικία. Ενώ την έβλεπα πρώτη φορά στη ζωή μου, μπαίνοντας στην είσοδο είχα την αίσθηση ότι είχα ξανά πάει σε αυτό το μέρος. Ανεβαίνω από τις σκάλες και μόλις φτάνω στον πρώτο όροφο βλέπω τη Νεφέλη. Καθόταν έξω από την πόρτα του διαμερίσματος. Φυσικά δεν βγήκε λέξη από το στόμα της. Αλλά με κοιτούσε, σα να έβλεπε μέσα στην ψυχή μου.

Ένιωσα φόβο όταν την είδα, λες και θα μου έκανε κακό. Λες και θα έκλεβε την ψυχή μου και θα την έπαιρνε μαζί της στο πιο σκοτεινό σημείο του βυθού. Άρχισα να τρέχω προς τα κάτω όσο πιο γρήγορα μπορούσα. Την ώρα που άνοιγα την εξώπορτα είδα την μητέρα μου να μπαίνει. Το ξέρω ότι ήταν αυτή. Γνώρισα το πρόσωπό της. Μύρισα το άρωμα της. Δε μου έδωσε όμως σημασία. Αλλά πήγε προς τις σκάλες για να ανέβει στον πρώτο όροφο. Ένιωθα σα να τις παρατούσα αλλά δεν μπορούσα να σταματήσω. Ας μείνουν οι δυο τους, εξάλλου η μία είναι σαν αποτύπωμα της άλλης.

Βγήκα από την πολυκατοικία, πήγα στη φίλη μου και της είπα ότι δεν θα χρειαστώ ποδήλατο, τα καταφέρνω και χωρίς αυτό. Την πήρα αγκαζέ και φύγαμε προς άγνωστη, προς εμένα τουλάχιστον, κατεύθυνση. Ένιωσα όμως γαλήνη φεύγοντας, παρόλο που υπήρχε και ένα ενοχικό συναίσθημα. Ξύπνησα απότομα. “Τι όνειρο ήταν αυτό;”. Όλο το υπόλοιπο βράδυ το σκεφτόμουν. Δεν κοιμήθηκα καθόλου μέχρι να δω τις πρώτες ακτίνες του ήλιου.

Ξημέρωνε Κυριακή. Είναι από τις μέρες που πάντα μου δημιουργούσαν μία θλίψη. Τουλάχιστον όσο έκανα παρέα με τη Νεφέλη. Τις Κυριακές όλοι είναι πιο χαλαροί. Δεν έχουν υποχρεώσεις. Πηγαίνουν εκδρομές, βγαίνουν βόλτες, διασκεδάζουν με φίλους ή την οικογένειά τους. Εμείς κάναμε ακριβώς το ίδιο όπως και τις υπόλοιπες μέρες. Σπίτι και πάλι σπίτι. Ίσως μία φορά στους δύο μήνες και καμιά βόλτα έξω, κυρίως με το αυτοκίνητο. Δεν ήταν και το καλύτερο μας να είμαστε κοντά σε κόσμο.

Αυτή η Κυριακή όμως έμοιαζε τόσο διαφορετική. Αφού κοιμήθηκα μέχρι αργά, για να αναπληρώσω τις ώρες ύπνου που έχασα σκεπτόμενη το όνειρο μου, πήγα στην κουζίνα για ένα ποτήρι νερό. Εκεί βρισκόταν η μητέρα μου και ετοιμάζε το μεσημεριανό. Αν δεν της απευθύνω τον λόγο πρώτη εγώ, δύσκολα θα μου μιλήσει. Όχι γιατί έχει κάποιο πρόβλημα μαζί μου, αλλά ζει μέσα στο κεφάλι της.

“Ωραία μέρα σήμερα!” είπα για να την επαναφέρω στο τώρα. Έβγαλε ένα μουγκρητό για να μου δείξει ότι συμφωνεί και συνέχισε να μαγειρεύει. Αόρατη μπορεί να ήμουν, αλλά τουλάχιστον με άκουγε. Είναι ένα βήμα και αυτό, αν σκεφτείς ότι στο όνειρο δε μου έδωσε καμία σημασία. Ήθελα να της πω για το όνειρο, αλλά ήμουν σίγουρη ότι δεν θα ακούσει. Οπότε πήρα το νερό μου και πήγα στο δωμάτιο.

“Ίσως πάω καμιά βόλτα. Να με χτυπήσει ο ήλιος”, μονολογούσα στο δωμάτιο μου. Ακούω έναν κτύπο στην πόρτα. Ήταν ο πατέρας μου, εξάλλου μόνο αυτός χτυπάει την πόρτα πριν μπει στο δωμάτιο μου. “Σήμερα θα πάω στο χωριό στην θεία σου. Θέλεις να έρθεις;” μου είπε διστακτικά, αφού τις περισσότερες φορές του έλεγα όχι. “Θα έρθω, απλά δώσε μου λίγο χρόνο να ετοιμαστώ” του είπα και αμέσως χαμογέλασε.

Νομίζω ότι δεν πίστευε στα αυτιά του πως συμφώνησα να βγω, και μάλιστα μαζί του. Ένιωσα όμορφα που τον έκανα να χαρεί, για αυτό και αποφάσισα να δώσω χαρά και στη μητέρα μου προσκαλώντας την να έρθει μαζί μας. “Μαμά, άσε το φαγητό και πάμε βόλτα όλοι μαζί στο χωριό. Είναι εκπληκτική μέρα για να τη σπαταλήσουμε μέσα”. “Δεν μπορώ, έχω να

συμμαζέψω το σπίτι. Πηγαίνετε εσείς” μου απάντησε και έκλεισε την πόρτα για να μην μυρίσει φαγητό όλο το σπίτι.

Δεν θέλει να βγει, δεν θέλει να περάσει χρόνο μαζί μας. Αυτές οι σκέψεις περνούσαν από το κεφάλι μου. Εγώ προσπάθησα. Αλλά αν κάποιος δεν θέλει να βοηθηθεί, οι άλλοι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα. Δεν ήρθε η ώρα μάλλον να αποβάλλει τους φόβους της. Δεν έχουμε όλοι τους ίδιους ρυθμούς. Το δικό μου ποτήρι είχε ξεχειλίσει, το δικό της είχε ακόμη περιθώριο.

“Έτοιμη; Πάμε; Μην ξεχάσεις τα κλειδιά του αυτοκινήτου. Θα μας πας εσύ σήμερα!” είπε ο πατέρας μου όλο καμάρι για την κόρη του που θα τον πάει βόλτα με το αυτοκίνητο. “Πανέτοιμη. Ένα λεπτό να χαιρετήσω τη μαμά”. Πήγα στην κουζίνα που ήταν, για να την χαιρετήσω και να της δείξω ότι δεν πειράζει που δεν είναι ακόμη έτοιμη να βγει από το κεφάλι της. “Γεια σου μαμά, τα λέμε αργότερα”. “Γεια σου Νεφέλη, δώσε χαιρετίσματα σε όλους” μου είπε και έφυγα βιαστικά.

Εγώ τη «Νεφέλη μου» την χαιρέτησα, ελπίζω το ίδιο να γίνει και με την μητέρα μου. Όπως αυτή μου έδειξε πώς να την δημιουργήσω, έτσι είναι σειρά μου να της δείξω πώς να την αφήσει πίσω της. Ας ζήσει την ζωή της όπως θέλει, ας πίνει το αναψυκτικό της σαν νερό, όμως είναι καλύτερα όταν την μοιράζεσαι με ανθρώπους που νοιάζεσαι. Είναι καλύτερα όταν μοιράζεσαι τα συναισθήματα σου, και όταν ξέρεις ότι υπάρχουν άνθρωποι που θα τα ακούσουν. Αρκεί να νιώθεις έτοιμος να μοιραστείς ένα κομμάτι του εαυτού σου.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

Νεφέλη Είναι Μόνο Μία

Ποτέ δεν καταλάβαινα τους ανθρώπους που πίνουν ανθρακούχα αναψυκτικά σα να είναι νερό. Δεν τους ενοχλεί το ανθρακικό στο λαιμό; Ή αυτούς που καταπιέζουν τα συναισθήματά τους. Δεν νιώθουν βάρος στην ψυχή τους; Ίσως κανένας δεν τους έδειξε ποτέ ότι υπάρχει και άλλος τρόπος, και απλά αντιγράφουν τον περίγυρο τους.

Η Νεφέλη είναι ένα από αυτά τα άτομα. Πολλές φορές δεν την καταλαβαίνω. Δεν συζητάει ποτέ τα προβλήματα της. Δεν μοιράζεται ποτέ τους φόβους της, ή τις ανησυχίες της. Σε κάνει να πιστεύεις ότι δεν έχει, είναι δυνατή και ατρόμητη. Στα μάτια της όμως φαίνεται, ειδικά σε εμένα που την γνωρίζω από τη στιγμή που γεννήθηκα, πως υπάρχει πόνος στην ψυχή της.

Είναι περίεργο ότι ενώ έχουμε παρόμοιες εμπειρίες και τον ίδιο περίγυρο, σκεφτόμαστε τόσο διαφορετικά. Όμως ο απόμακρος, και καμιά φορά απότομος χαρακτήρας της, έχει ένα καλό. Μας έχει γλιτώσει αρκετές φορές από περίεργες καταστάσεις. Όπως τότε που πήγαμε μία εκδρομή οι δυο μας, και μας ενοχλούσε ένας άγνωστος. Εγώ ήθελα να βάλω τα κλάματα και να τρέξω μέχρι να μην αντέχουν άλλο τα πόδια μου. Η Νεφέλη όμως έμεινε εκεί και μας υπερασπίστηκε.

Εν τέλει ο άγνωστος κατάλαβε ότι δεν είχαμε καμία όρεξη για τους υπαινιγμούς του, και ευτυχώς έφυγε. Έτσι συνεχίσαμε την βόλτα μας. Της είπα πόσο τρόμαξα και ίσως ήταν ώρα να γυρίσουμε σπίτι, αφού σε λίγο θα βράδιαζε και είχαμε λίγο δρόμο μπροστά μας. Με κοίταξε με κατανόηση αλλά δεν είπε κάτι. Με οδήγησε μέχρι το αυτοκίνητο και πήραμε τον δρόμο για τον γυρισμό.

Είναι καλή οδηγός. Παρόλο που είναι μικρή, οδηγεί αρκετά χρόνια. “Ο πατέρας μου επέμενε να πάρω δίπλωμα” μου έλεγε, λες και δεν της άρεσε που οδηγούσε, απλά ήταν κάτι που έπρεπε να κάνει αφού της το ζήτησε ο πατέρας της. Τον πατέρα της δεν τον ήξερα καλά, έτσι και αλλιώς έλειπε συχνά. Από το λίγο που τον είχα δει έμοιαζε αρκετά με τη Νεφέλη. Απόμακρος αλλά ευγενικός. Μας μάλωνε όταν κάναμε καμιά αταξία μικρές, και μας κοβόταν η ανάσα για λίγα δευτερόλεπτα.

Γενικά δεν βγαίνουμε τόσο συχνά με τη Νεφέλη. Ειδικά μακρινές βόλτες. Αυτή δεν ήθελε δηλαδή να βγαίνει, και εγώ την ακολουθούσα πιστά. Νομίζω πως νιώθει τύψεις για τη μαμά της που μένει τόσες ώρες μόνη της. “Ας πιούμε καφέ σπίτι” μου λέει εννιά στις δέκα φορές. Βέβαια ποτέ δεν έχει παραδεχτεί τον λόγο που δεν βγαίνει. Εμένα δε με κοροϊδεύει. Μπορώ να καταλάβω πότε λέει ψέματα, πότε στεναχωριέται, πότε είναι η σειρά της να βγει μπροστά και πότε να μείνει πίσω και να πάρω εγώ τα ηνία.

Όμως μεγαλώνουμε. Έχω κουραστεί με τη ζωή που κάνουμε. Για αυτό μία μέρα με το που ξυπνήσαμε το πρωί της λέω: “Τέλος! Δεν αντέχω άλλο αυτήν την μιζέρια. Κάνουμε συνέχεια τα ίδια και τα ίδια. Κου-ρά-στη-κα!”. Με κοιτούσε έκπληκτη. Δεν της είχα πει ποτέ μέχρι εκείνη τη στιγμή ότι έχω κουραστεί με τη ζωή και κατ’επέκταση με την φιλία μας. “Αν θέλεις εσύ να μένεις μέσα συνέχεια, να μην κάνεις τίποτα και απλά να περιμένεις να περάσει η μέρα μέχρι να βραδιάσει και να κοιμηθείς, κάν’το. Εγώ βαρέθηκα”. “Τι θα κάνεις, δηλαδή;” μου είπε ειρωνικά, σα να μην πίστευε αυτά που της έλεγα.

Νευρίασα τόσο πολύ μαζί της. Μιλούσε με την ίδια ειρωνεία που μιλάει και η μητέρα μου όταν δεν πιστεύει κάτι που της λέω. “Να μην σε νοιάζει τι θα κάνω” της είπα και βγήκα να περπατήσω για να ηρεμήσω. Σκεφτόμουν ότι της μίλησα απότομα και ένιωθα ενοχές. “Όμως δεν είχα την ψυχική δύναμη να συζητήσω άλλο μαζί της. Όσο σκεφτόμουν τα λόγια που της είπα, θυμήθηκα ότι αυτή είναι ο λόγος που έχω απομακρυνθεί από όλους τους φίλους μου. Αυτή είναι ο λόγος που τόσες μέρες περνούσαν χωρίς κανένα νόημα. Εγώ δεν ήμουν ποτέ έτσι.

Ενώ σκεφτόμουν όλα αυτά δεν άντεξα άλλο, αποφάσισα ότι έπρεπε να της δώσω κάποιες εξηγήσεις, όσο δύσκολο και αν μου φαινόταν. “Πρέπει να σου μιλήσω και δεν θέλω να με διακόψεις” της είπα. Σταμάτησα για λίγο, περιμένοντας να με διακόψει αλλά δεν είπε τίποτα και συνέχισα. “Το ξέρω ότι δεν είσαι καλά. Δεν θέλεις να μου πεις τον λόγο και το δέχομαι. Δεν είναι όμως δίκαιο για εμένα, να με τραβάς στον πάτο της θάλασσας μαζί σου. Είμαι εδώ για να σε βοηθήσω, αλλά μέχρι να συνειδητοποιήσεις ότι χρειάζεσαι βοήθεια, εγώ δεν αντέχω άλλο αυτήν την πίεση”.

Ως συνήθως δεν έλεγε κάτι. Αυτό με έκανε να νιώσω ακόμη χειρότερα. Δεν ξέρω τι περίμενα. Ποτέ δεν μιλάει. Ποτέ δεν παραδέχεται ότι δεν είναι καλά. Πόσο μου θυμίζει τη μητέρα μου. Ίσως για αυτό να έμεινα τόσο καιρό απομονωμένη μαζί της. Μου δημιουργούσε αισθήματα γνώριμα, από την παιδική μου ηλικία.

Αποφάσισα να έρθω σε επαφή με φίλους και φίλες που είχα καιρό να μιλήσω. Ήταν αρκετά δύσκολο στην αρχή. Είχα συνηθίσει να είμαι μόνο με τη Νεφέλη. Κατά κάποιον τρόπο, έπρεπε να μάθω από την αρχή να επικοινωνώ με άλλους ανθρώπους. Τα πράγματα όμως πήγαν καλά. Δύσκολα, αλλά κατέληξαν ευχάριστα. Ένωσα ξανά χαρούμενη. Ένωσα ένα αίσθημα ελπίδας. Μίλησα με ανθρώπους που εκφράζουν τα συναισθήματά τους και δεν περιμένουν να τα μαντέψεις.

Άρχισα να βγαίνω συχνότερα με μία παλιά μου συμφοιτήτρια. Με ρώτησε πολλές φορές τι είχε γίνει και χάρηκα. Δεν της είχα μιλήσει για την Νεφέλη και δεν είχα σκοπό. “Δεν είχα καθόλου χρόνο. Βλέπεις βοηθούσα την μητέρα μου, έκανε εγχείρηση στο πόδι και χρειαζόταν οπωσδήποτε ένα άτομο” είπα και άλλαξα αμέσως το θέμα της συζήτησης.

Ψέματα. Δεν είχε κάνει εγχείρηση η μητέρα μου. Χρόνο είχα άφθονο. Αλλά τι να της έλεγα; Για όλα φταίει η Νεφέλη και τα προβλήματά της; Ευτυχώς σταματήσαμε αυτή την συζήτηση, μου είπε απλά περαστικά για την μητέρα μου και συνεχίσαμε να μιλάμε περί ανέμων και υδάτων. Μου θύμισα τη Νεφέλη με τον τρόπο που διαχειρίστηκα την κατάσταση. Τελικά με έχει επηρεάσει περισσότερο από όσο νόμιζα.

Γύρισα αργά στο σπίτι εκείνο το βράδυ. Κοιμήθηκα χωρίς καν να το καταλάβω. Δεν ήταν ήρεμος ύπνος όμως. Είδα ένα όνειρο πολύ περίεργο. Υποτίθεται πως είχα ραντεβού με τη φίλη που ήμουν έξω εκείνο το βράδυ. Συναντιόμαστε σε μία πλατεία και την είδα να περπατάει προς το μέρος μου με ένα ποδήλατο. “Δεν είπαμε τίποτα για ποδήλατα”. Αποκρίθηκα σαστισμένη. “Έτσι θα φτάσουμε πιο γρήγορα. Δεν έχουμε μια ζωή”, μου είπε ανεβαίνοντας πάνω στο ποδήλατό της. Την κοιτούσα και αναρωτιόμουν γιατί δεν σκέφτηκα να πάρω μαζί μου το ποδήλατο.

“Πρέπει να κάνουμε μία στάση εδώ πιο κάτω να δανειστώ ένα ποδήλατο”, είπα και άρχισα να τρέχω προς μία

πολυκατοικία. Ενώ την έβλεπα πρώτη φορά στη ζωή μου, μπαίνοντας στην είσοδο είχα την αίσθηση ότι είχα ξανά πάει σε αυτό το μέρος. Ανεβαίνω από τις σκάλες και μόλις φτάνω στον πρώτο όροφο βλέπω τη Νεφέλη. Καθόταν έξω από την πόρτα του διαμερίσματος. Φυσικά δεν βγήκε λέξη από το στόμα της. Αλλά με κοιτούσε, σα να έβλεπε μέσα στην ψυχή μου.

Ένωσα φόβο όταν την είδα, λες και θα μου έκανε κακό. Λες και θα έκλεβε την ψυχή μου και θα την έπαιρνε μαζί της στο πιο σκοτεινό σημείο του βυθού. Άρχισα να τρέχω προς τα κάτω όσο πιο γρήγορα μπορούσα. Την ώρα που άνοιγα την εξώπορτα είδα την μητέρα μου να μπαίνει. Το ξέρω ότι ήταν αυτή. Γνώρισα το πρόσωπό της. Μύρισα το άρωμα της. Δε μου έδωσε όμως σημασία. Απλά πήγε προς τις σκάλες για να ανέβει στον πρώτο όροφο. Ένωθα σα να τις παρατούσα αλλά δεν μπορούσα να σταματήσω. Ας μείνουν οι δυο τους, εξάλλου η μία είναι σαν αποτύπωμα της άλλης.

Βγήκα από την πολυκατοικία, πήγα στη φίλη μου και της είπα ότι δεν θα χρειαστώ ποδήλατο, τα καταφέρνω και χωρίς αυτό. Την πήρα αγκαζέ και φύγαμε προς άγνωστη, προς εμένα τουλάχιστον, κατεύθυνση. Ένωσα όμως γαλήνη φεύγοντας, παρόλο που υπήρχε και ένα ενοχικό συναίσθημα. Ξύπνησα απότομα. “Τι όνειρο ήταν αυτό;”. Όλο το υπόλοιπο βράδυ το σκεφτόμουν. Δεν κοιμήθηκα καθόλου μέχρι να δω τις πρώτες ακτίνες του ήλιου.

Ξημέρωνε Κυριακή. Είναι από τις μέρες που πάντα μου δημιουργούσαν μία θλίψη. Τουλάχιστον όσο έκανα παρέα με τη Νεφέλη. Τις Κυριακές όλοι είναι πιο χαλαροί. Δεν έχουν υποχρεώσεις. Πηγαίνουν εκδρομές, βγαίνουν βόλτες, διασκεδάζουν με φίλους ή την οικογένεια τους. Εμείς κάναμε ακριβώς το ίδιο όπως και τις υπόλοιπες μέρες. Σπίτι και πάλι σπίτι. Ίσως μία φορά στους δύο μήνες και καμιά βόλτα έξω, κυρίως με το αυτοκίνητο. Δεν ήταν και το καλύτερο μας να είμαστε κοντά σε κόσμο.

Αυτή η Κυριακή όμως έμοιαζε τόσο διαφορετική. Αφού κοιμήθηκα μέχρι αργά, για να αναπληρώσω τις ώρες ύπνου που έχασα σκεπτόμενη το όνειρο μου, πήγα στην κουζίνα για ένα ποτήρι νερό. Εκεί βρισκόταν η μητέρα μου και ετοιμάζε το μεσημεριανό. Αν δεν της απευθύνω τον λόγο πρώτη εγώ, δύσκολα θα μου μιλήσει. Όχι γιατί έχει κάποιο πρόβλημα μαζί μου, απλά ζει μέσα στο κεφάλι της.

“Ωραία μέρα σήμερα!” είπα για να την επαναφέρω στο τώρα. Έβγαλε ένα μουγκρητό για να μου δείξει ότι συμφωνεί και συνέχισε να μαγειρεύει. Αόρατη μπορεί να ήμουν, αλλά τουλάχιστον με άκουγε. Είναι ένα βήμα και αυτό, αν σκεφτείς ότι στο όνειρο δε μου έδωσε καμία σημασία. Ήθελα να της πω για το όνειρο, αλλά ήμουν σίγουρη ότι δεν θα ακούσει. Οπότε πήρα το νερό μου και πήγα στο δωμάτιο.

“Ίσως πάω καμιά βόλτα. Να με χτυπήσει ο ήλιος”, μονολογούσα στο δωμάτιο μου. Ακούω έναν κτύπο στην πόρτα. Ήταν ο πατέρας μου, εξάλλου μόνο αυτός χτυπάει την πόρτα πριν μπει στο δωμάτιο μου. “Σήμερα θα πάω στο χωριό στην θεία σου. Θέλεις να έρθεις;” μου είπε διστακτικά, αφού τις περισσότερες φορές του έλεγα όχι. “Θα έρθω, απλά δώσε μου λίγο χρόνο να ετοιμαστώ” του είπα και αμέσως χαμογέλασε.

Νομίζω ότι δεν πίστευε στα αυτιά του πως συμφώνησα να βγω, και μάλιστα μαζί του. Ένωσα όμορφα που τον έκανα να χαρεί, για αυτό και αποφάσισα να δώσω χαρά και στη μητέρα μου προσκαλώντας την να έρθει μαζί μας. “Μαμά, άσε το φαγητό και πάμε βόλτα όλοι μαζί στο χωριό. Είναι εκπληκτική μέρα για να τη σπαταλήσουμε μέσα”. “Δεν μπορώ, έχω να συμμαζέψω το σπίτι. Πηγαίνετε εσείς” μου απάντησε και έκλεισε την πόρτα για να μην μυρίσει φαγητό όλο το σπίτι.

Δεν θέλει να βγει, δεν θέλει να περάσει χρόνο μαζί μας. Αυτές οι σκέψεις περνούσαν από το κεφάλι μου. Εγώ προσπάθησα. Αλλά αν κάποιος δεν θέλει να βοηθηθεί, οι άλλοι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα. Δεν ήρθε η ώρα μάλλον

να αποβάλλει τους φόβους της. Δεν έχουμε όλοι τους ίδιους ρυθμούς. Το δικό μου ποτήρι είχε ξεχειλίσει, το δικό της είχε ακόμη περιθώριο.

“Έτοιμη; Πάμε; Μην ξεχάσεις τα κλειδιά του αυτοκινήτου. Θα μας πας εσύ σήμερα!” είπε ο πατέρας μου όλο καμάρι για την κόρη του που θα τον πάει βόλτα με το αυτοκίνητο. “Πανέτοιμη. Ένα λεπτό να χαιρετήσω τη μαμά”. Πήγα στην κουζίνα που ήταν, για να την χαιρετήσω και να της δείξω ότι δεν πειράζει που δεν είναι ακόμη έτοιμη να βγει από το κεφάλι της. “Γεια σου μαμά, τα λέμε αργότερα”. “Γεια σου Νεφέλη, δώσε χαιρετίσματα σε όλους” μου είπε και έφυγα βιαστικά.

Εγώ τη «Νεφέλη μου» την χαιρέτησα, ελπίζω το ίδιο να γίνει και με την μητέρα μου. Όπως αυτή μου έδειξε πώς να την δημιουργήσω, έτσι είναι σειρά μου να της δείξω πώς να την αφήσει πίσω της. Ας ζήσει την ζωή της όπως θέλει, ας πίνει το αναψυκτικό της σαν νερό, όμως είναι καλύτερα όταν την μοιράζεσαι με ανθρώπους που νοιάζεσαι. Είναι καλύτερα όταν μοιράζεσαι τα συναισθήματα σου, και όταν ξέρεις ότι υπάρχουν άνθρωποι που θα τα ακούσουν. Αρκεί να νιώθεις έτοιμος να μοιραστείς ένα κομμάτι του εαυτού σου.

ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΥ

Στα Δίκτυα του Πετρωμένου

Για μέρες επικρατούσε χάος στην πρωτεύουσα της Σόαμ, λόγω της γιορτής του λύκου. Το φεστιβάλ ξεκινούσε κάθε χρόνο με την είσοδο του Χειμώνα. Για τουλάχιστον μια εβδομάδα, αγρότες και έμποροι έβγαιναν στους δρόμους στήνοντας πάγκους, πουλώντας διάφορα φαγητά και γλυκά, κρυστάλλους και κοσμήματα με το σύμβολο του μαυρομάλλη λύκου. Σπίτια, πανδοχεία ακόμη και οι ταβέρνες, ήταν διακοσμημένα με λουλούδια του χειμώνα, καλυμμένα από βελούδινα σκούρα μπλε υφάσματα. Ανατριχιασμένη από το κλίμα της ιερής γιορτής τους, κατευθύνθηκε προς το πανδοχείο στο κέντρο της πόλης όπου και θα συναντούσε τον ξάδερφό της, ύστερα από οχτώ μήνες απουσίας στο βασιλείο Τέσσορ.

Μέσα στην γιορτινή βαβούρα και τον κόσμο να στριμώνχεται στους δρόμους της κεντρικής αγοράς κατάφερε να βρεθεί στο πανδοχείο, από όπου και έφτασαν στα αυτιά της φωνές και γέλια από άντρες κάθε κοινωνικής τάξης. Μπορούσε ήδη να φανταστεί ότι είχαν ήδη παραδοθεί στην γεύση του κρασιού. Για μια στιγμή κοντοστάθηκε στην κεντρική είσοδο κάτω από τις αναμμένες κρεμαστές λαμπάδες, προσποιούμενη ότι θαύμαζε τη διακόσμηση ενώ με την άκρη του ματιού της προσπάθησε να δει αν την ακολουθούσαν, αλλά ενώ δεν πρόσεξε κανέναν, ήταν σίγουρη πως κάποιος κρυβόταν στις σκιές παρακολουθώντας την κάθε κίνηση της. Μόλις μπήκε στο πανδοχείο χωρίς καν να κοιτάξει γύρω της ήξερε πως τα περισσότερα βλέμματα ήταν πάνω της, και αυτό επειδή η κάπα που φορούσε την κάλυπτε από πάνω μέχρι κάτω. Σταμάτησε μπροστά στον πάγκο της υποδοχής. “Μου είπαν πως ο Νίματ Τάργκοφ με περιμένει, σε ποιο δωμάτιο βρίσκεται;”, τα μάτια της κάρφωσαν τον υπάλληλο ενώ η γλώσσα της σχημάτισε το ψεύτικο όνομα του ξαδέρφου της.

“Α ναί! Ο Άρχοντας Τάργκοφ. Πρέπει να είσαι ο υπηρέτης που του φέρνει τα νέα της γέννας της αδερφής του. Ακολούθησε με” είπε και με γρήγορες κινήσεις έκανε τον κύκλο του πάγκου. Σιωπηλή ακολούθησε τον βηματισμό του μεσήλικα γκριζομάλλη άντρα καθώς ανέβηκαν τις ξύλινες σκάλες περνώντας ανάμεσα από παρέες νεαρών αντρών. Μέχρι να φτάσουν μπροστά σε μία μεγάλη πόρτα από ξύλο βελανιδιάς είχε αποτυπώσει στο μυαλό της όλες τις φυσιογνωμίες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν απειλή. Με ένα απαλό χτύπημα στην πόρτα ο υπάλληλος ανακοίνωσε την άφιξη τους. Αέρας την χτύπησε στο πρόσωπο καθώς οι πόρτες άνοιξαν στα δύο προς τα μέσα του δωματίου εμφανίζοντας το πρόσωπό του Ζάνοθ Ριέζελ, πιστού φίλου του Άλμαρ Σόλεγγ, του ξαδέρφου της. “Άρχοντα μου”, υποκλίθηκε ο άντρας μπροστά της, “ο υπηρέτης σας μόλις έφτασε” και ένευσε προς το μέρος της. “Ευχαριστώ για την εξυπηρέτηση, μπορείτε τώρα να αποχωρήσετε” ο Άλμαρ του αποκρίθηκε και, με μία ακόμη υπόκλιση, ο υπάλληλος απομακρύνθηκε, και οι δύο συνέχιζαν να κοιτούν προς την κατεύθυνση του μέχρι που σιγουρεύτηκαν ότι κατέβηκε τις

σκάλες.

Με ένα κούνημα της κεφαλής του ο Ζάνοθ της ένευσε να να περάσει στο δωμάτιο κλείνοντας τις πόρτες πίσω της. Μόλις πάτησε το πόδι ης μέσα στο ευρύχωρο δωμάτιο ένα κύμα ζεστασιάς απλώθηκε στο σώμα της διώχνοντας το κρύο που είχε διεκδικήσει τη σάρκα της όσο ήταν έξω, καθώς τα καστανά της μάτια ταξίδευαν στους λευκούς τοίχους και τις κορνίζες μέχρι που βρήκαν τον ξάδερφό της να στέκεται όρθιος με την πλάτη του γυρισμένη προς εκείνη. Το βλέμμα του χάζεψε την αποψινή πανσέληνο. Μέχρι να γυρίσει και της μιλήσει έβγαλε την κάπα της, νιώθοντας το σώμα της να έχει πάρει φωτιά από την ζέστη. Ακούμπησε την κόκκινη κάπα της στη καρέκλα δίπλα της, ενώ ο Ζάνοθ εκείνη τη στιγμή τοποθέτησε στο τραπέζι ένα μικρό σεντούκι. Συνήθως τα σεντούκια φτιάχνονταν από ξύλο βελανιδιάς αλλά το συγκεκριμένο φαίνεται να είχε φτιαχτεί από σίδηρο. Δεν ήξερε τι περιείχε, αλλά ήξερε πως ήταν κάτι σημαντικό.

“Θα πρέπει να γυρίσεις άμεσα στο παλάτι, Σέλια” έφτασε στα αυτιά της η φωνή του ξαδέρφου της που είχε πλέον πλησιάσει το τραπέζι και η προσοχή του ήταν εστιασμένη πάνω της “Είσαι ήδη αρκετές μέρες απούσα”. Τα μάτια της τον κοίταξαν βλοσυρά, την είδε μετά από τόσο καιρό και δεν την χαιρέτησε καν, ο ξάδερφος της απέφευγε να ανοίξει συζήτηση μαζί της, της έκρυβε κάτι. “Υπάρχει κάτι που δεν μου λες”. “Κυκλοφορούν φήμες ότι οι Γκέτιχ¹ έχουν στην κατοχή τους έναν φωτισμένο που θα τους οδηγήσει στην κατάκτηση του θρόνου”.

“Αυτό είναι αδύνατον”, συνοφρυώθηκε, είμαστε η καλύτερη άμυνα του παλατιού, ποτέ δεν θα μπορέσουν να εξαφανίσουν την βασιλική οικογένεια”.

Ο ξάδερφος της πήρε το σεντούκι στα χέρια του και το άνοιξε. “Εδώ μέσα βρίσκεται το μενταγιόν που θα οδηγήσει τον διάδοχο του θρόνου στην Lumen², και μία καινούργια εποχή θα ξεκινήσει για το έθνος της Σόαμ”. “Υποτίθεται πως αυτή η ιστορία είναι παραμύθι”, κοίταξε διερευνητικά το μενταγιόν, φτιαγμένο από χρυσό και ασήμι είχε το σχήμα ενός ματιού, ανατριχιαστικό και συνάμα συναρπαστικό, σχεδόν την υπνώτισε, για μια στιγμή ένιωσε να την τραβάει προς το μέρος του αλλά πριν κάνει ένα βήμα μπροστά ο Άλμαρ το έκλεισε ξανά μέσα στο σεντούκι, ελευθερώνοντας την από την επιθυμία να το αγγίξει .

“Και εσύ πως το βρήκες, που;” Για να είναι ειλικρινής με τον εαυτό της δεν πίστεψε και πολύ τον Άλμαρ, σχεδόν καθόλου δηλαδή. Από τότε που θυμάται τον εαυτό της, δεν πίστευε στους μύθους που της έλεγαν, πάντα τα θεωρούσε παραμύθια. Επικεντρώθηκε στην γραφή, την ιστορία και εννοείται στην ξιφασκία, από μικρή ηλικία ήξερε πως όταν μεγάλωνε θα αναλάμβανε την προστασία της πριγκίπισσας, να προστατέψει και να υπηρετήσει τη μέλλουσα βασίλισσα του έθνους της. Ήταν και θα είναι πάντα το καθήκον της.

“Δεν έχει σημασία πως το σεντούκι βρέθηκε υπό την κατοχή μου”, ο ξάδερφος της της έριξε μια πλάγια ματιά. “Είναι σημαντικό να φτάσει ασφαλές στο παλάτι και στην πριγκίπισσα, σε κανέναν άλλον” της είπε με αυστηρό τόνο.

“Θα ξεκινήσω για το παλάτι πριν ξημερώσει”, χωρίς να χάσει χρόνο πήρε την κάπα και την φόρεσε, περνώντας την κόκκινη κουκούλα πάνω από την κοτσίδα καλύπτοντας το κεφάλι της.

“Θα πρέπει να έχεις τα μάτια σου δεκατέσσερα, πρέπει να το προστατέψεις με την ζωή σου’ τον κοίταξε αστραπιαία.

---

1 (getih): Αίμα

2 Φως (βασιλείο των αθάνατων)

“Και αν το χάσω;”

“Οι πιθανότητες να εκτεθεί είναι μεγαλύτερες, θα βάλουμε σε κίνδυνο την πριγκίπισσα”. “Σέλια είσαι η μόνη που μπορεί να την προστατέψει, και το μενταγιόν”, την πλησίασε και την έπιασε απαλά από τον ώμο, και σήκωσε το κεφάλι της να αντικρίσει τα μαύρα του μάτια, είχε ξεχάσει ότι την περνούσε σχεδόν μισό μέτρο.

“Σε εμπιστεύομαι”.

“Ενώ τον θείο δεν τον εμπιστεύεσαι;”

Στην αναφορά του πατέρα του τα μάτια του σκλήραιναν χάνοντας την ζεστασιά τους. “Να θυμάσαι τον καθήκον σου, είτε είναι οικογένεια, είτε φίλοι, δεν μπορείς να εμπιστευτείς κανέναν. Μπορεί να μην είσαι πλέον παιδί αλλά η ζωή για σένα είναι ακόμη ένα μυστήριο”.

“Επειδή δεν ξέρω δεν σημαίνει ότι είμαι χαζή, επειδή δεν μιλάω δεν σημαίνει ότι δεν ξέρω” και του χαμογέλασε, σχεδόν αγνά. “Να προσέχεις ξάδερφε” είπε, και με ένα νεύμα πήρε το σεντούκι και εξαφανίστηκε πίσω από τις πόρτες του δωματίου.